

Bundel - Ledenraadsvergadering van 17 mei 2023

- 1 Opening en mededelingen
- 2 Vaststellen agenda
- 3 Inventariseren rondvraag
De ringbesturen worden verzocht direct aansluitend aan de ringvergadering de rondvragen via e-mail te sturen aan de secretaris.
- 4 Beslispunten
- 4.a Wijziging samenstelling Kamer voor het Notariaat ressort 's-Hertogenbosch
*Het eerste vergaderstuk betreft de voorliggende wijzigingen.
Het tweede vergaderstuk is een bijlage en betreft artikel 94 (specifiek lid 4, 5, 6 en 7) en artikel 95 van de Wna. Deze betreffen het benoemen en ontslag van de leden van de Kamers voor het Notariaat. Zie voor de artikelen, plus toelichting <https://www.wet-en-regelgeving-notariaat.nl/cms/showpage.aspx?id=25006&folderNr=569>.*
2023.05.17 Agendapunt 4.a. Samenstelling Kamer voor het Notariaat.docx
2023.05.17 Agendapunt 4.a. Bijlage I artikel94&95WNA.pdf
- 4.b Financiële Jaarstukken over het boekjaar 2022
Het overleg met de accountant staat gepland op 15 mei 2023. De accountantsverklaring volgt.
- 4.b.1 KNB
2023.05.17 Agendapunt 4.b. Toelichting jaarverslag KNB 2022.pdf
2023.05.17 Agendapunt 4.b. KNB jaarverslag 2022.pdf
2023.05.17 Agendapunt 4.b. Aanvulling bestuursverslag en jaarrekening KNB 2022.docx
- 4.b.2 Stichting Kwaliteitsfonds Notariaat
2023.05.17 Agendapunt 4.b. SKN jaarverslag 2022.pdf
- 5 Ingekomen stukken
- 6 Mededelingen Commissie van advies
*Bijlagen:
Verslag CvA met bestuur d.d. 7 maart 2023
Verslag CvA zonder bestuur d.d. 4 april 2023
Verslag CvA met bestuur d.d. 24 april 2023
Verslag portefeuilleoverleg ICT
Verslag portefeuilleoverleg Wna*
2023-03-07 Verslag CvA met bestuur-voor LR.docx
2023-04-04 Verslag CvA zonder bestuur-voor LR.docx
2023-04-25 Verslag CvA met bestuur voor LR.docx
Verslag Portefeuille-overleg Herziening Wna.docx
- 7 Mededelingen bestuur
- 7.a Herziening Wna
- 7.b Future Pro(o)f
- 7.c Nobilex
- 7.d Notaris ID
- 7.e Stichting voorzieningsfonds governance
- 7.f Woo-kosten en uitspraken
- 7.g PE-punten ethiek
2023.05.17 Agendapunt 7.g. Notitie ledenraad Ethiekpunten.docx
2023.05.17 Agendapunt 7.g. Bijlage I Cursussen ethiek.pdf
- 8 Bespreekpunten
- 8.a Pensioen
2023.05.17 Agendapunt 8.a. Voorlegger Pensioen.docx
- 8.b Evaluatie CvA
2023.05.17 Agendapunt 8.b. Voorlegger evaluatie CvA.docx
2023.05.17 Agendapunt 8.b. bijlage I. 2022.04.27 Verslag Commissie Leemrijse d.d. 26 april2022 met opmerkingen.docx

2023.05.17 Agendapunt 8.b. bijlage II. Relevante passages verslagen CvA met betrekking tot de evaluatie.docx

- 9 Notulen
- 9.a Conceptverslag Ledenraadsvergadering d.d. 15 februari 2023
2023.05.17 Agendapunt 9.a. Conceptnotulen LR d.d. 15 februari 2023.docx
- 9.b Actiepuntenlijst Ledenraadsvergadering d.d. 15 februari 2023
2023.05.17 Agendapunt 9.b. Actiepuntenlijst LR d.d. 15 februari 2023.docx
- 9.c Beantwoording rondvragen d.d. 15 februari 2023
2023.05.17 Agendapunt 9.c. Binnengekomen rondvragen LR d.d. 15 februari 2023.docx
- 10 Rondvraag
- 11 Inventarisatie agendapunten volgende vergadering
Vertrouwenspersonen regionaal beleggen (juni)
Stichting voorzieningsfonds governance (juni)
Benoeming CvA lid
- 12 Sluiting

Notitie Ledenraad

Datum : 17 mei 2023
Agendapunt : 4.a.
Onderwerp : Lidmaatschap van Kamer voor het Notariaat
Van : Joyce Leemrijse

Status : ter informatie ter bespreking ter beslissing

Vragen aan de ledenraad

- Wil de ledenraad notaris de heer mr. P. Heeringa op zijn verzoek tussentijds ontslag verlenen per 17 mei 2023 als plaatsvervangend lid van de Kamer voor het Notariaat in het ressort 's-Hertogenbosch?
- Wil de ledenraad notaris de heer mr. G. Herwig ontslag verlenen per 1 augustus 2023 als notarislid van de Kamer voor het Notariaat in het ressort 's-Hertogenbosch?
- Wil de ledenraad notaris mevrouw mr. H. Albicher per 17 mei 2023 benoemen als notarislid van de Kamer voor het notariaat in het ressort 's-Hertogenbosch voor een periode van vier jaar (tot en met 16 mei 2027)?

Toelichting

De heer mr. P. Heeringa wenst op basis van persoonlijke redenen te worden ontslagen als lid van de Kamer voor het Notariaat.

De heer mr. G. Herwig is niet meer werkzaam als notaris. Hij heeft nog enkele uren als waarnemingsbevoegd kandidaat-notaris ondersteunende werkzaamheden verricht, waardoor hij langer aan kon blijven als notarislid in de Kamer voor het Notariaat. Deze werkzaamheden eindigen op 31 juli 2023.

In verband met het aftreden van voorgenoemde notarissen als lid van de Kamer voor het Notariaat, dragen de ringen Zeeland/West-Brabant en Limburg mevrouw mr. H. Albicher voor benoeming voor als nieuw notarislid. De verklaring omtrent gedrag en de governanceverklaring worden verwacht*.

* Naar verwachting kan op 17 mei 2023 in de vergadering van de ledenraad worden verklaard dat deze zijn ontvangen.

Wet- en regelgeving
notariaat

Wet op het notarisambt

Artikel 94

1. De tuchtrechtspraak over de notarissen, toegevoegd notarissen en kandidaat-notarissen wordt in eerste aanleg uitgeoefend door de kamers voor het notariaat en in hoger beroep door het gerechtshof Amsterdam. Tegen beslissingen van het gerechtshof is geen hogere voorziening toegelaten.
2. Ten behoeve van de uitoefening van de tuchtrechtspraak door de kamers voor het notariaat en het gerechtshof Amsterdam zijn de notaris en de onder zijn verantwoordelijkheid werkzame personen ten opzichte van de kamers en het gerechtshof niet gehouden aan de geheimhoudingsplicht, bedoeld in artikel 22.
3. In ieder ressort is een kamer voor het notariaat gevestigd, waarvan het rechtsgebied samenvalt met het ressort. De kamers zijn belast met de uitvoering van de hun in deze wet opgedragen taken. De aan de werkzaamheden van de kamers verbonden kosten komen ten laste van de Staat.
4. Elke kamer voor het notariaat bestaat uit een voorzitter en vier leden. Er zijn ten minste twee plaatsvervangend voorzitters.
5. De president van de rechtbank in het arrondissement waarin de kamer voor het notariaat is gevestigd, is voorzitter van deze kamer. De plaatsvervangende voorzitters worden door de voorzitter aangewezen uit de leden van de rechtbanken die zijn gelegen in het ressort waar de desbetreffende kamer voor het notariaat is gevestigd. Indien de aanwijzing betrekking heeft op leden van een rechtbank in een ander arrondissement dan die waar de kamer voor het notariaat is gevestigd, gebeurt die aanwijzing niet dan na instemming van de president van die rechtbank.
6. Twee leden worden voor de tijd van vier jaren benoemd door Onze Minister, die tevens voor elk hunner een of meer plaatsvervangers aanwijst. Een van die leden wordt benoemd uit de leden van de rechtbanken die zijn gelegen binnen het rechtsgebied van de desbetreffende kamer voor het notariaat. Het andere lid is de inspecteur, bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b, van de Algemene wet inzake rijksbelastingen. Zij zijn bij hun aftreden herbenoembaar. Op eigen verzoek kan hen door Onze Minister tussentijds ontslag worden verleend.
7. De overige twee leden zijn notaris, toegevoegd notaris of kandidaat-notaris. Deze leden worden voor de tijd van vier jaren door de ledenraad van de KNB, op voordracht van de ringbesturen in het ressort van de desbetreffende kamer voor het notariaat, uit de leden van die ringen benoemd. Zij zijn bij hun aftreden eenmaal herbenoembaar. Op eigen verzoek kan hun tussentijds door de ledenraad ontslag worden verleend. De ledenraad wijst tevens uit de leden van de ringen twee of meer plaatsvervangers aan die beide leden kunnen vervangen. Bij verordening worden regels gesteld omtrent de wijze van voordracht en benoeming van deze leden en hun plaatsvervangers.
8. Aan de behandeling en de beslissing van tuchtzaken wordt op straffe van nietigheid deelgenomen door de voorzitter of een van de plaatsvervangende voorzitters, alsmede een door Onze Minister benoemd lid en een notaris, een toegevoegd notaris of een kandidaat- notaris. Indien de zaak naar het oordeel van een van deze leden ongeschikt is voor de behandeling en beslissing door drie leden, wordt de behandeling voortgezet door vijf leden, onder wie de voorzitter of een van de plaatsvervangende voorzitters, een door Onze Minister benoemd lid en een notaris, een toegevoegd notaris of een kandidaat- notaris en twee leden genoemd in het zesde of zevende lid. Indien de voorzitter of plaatsvervangend voorzitter door na aanvang van de zaak opgekomen omstandigheden is verhinderd, kan deze worden vervangen door een door Onze Minister benoemd lid of plaatsvervangend lid.

9. De kamer voor het notariaat heeft een secretaris en zo nodig een of meer plaatsvervangend secretarissen. Zij worden door de voorzitter van de kamer aangewezen uit de gerechtssecretarissen van de rechtbank.
10. Tussen de voorzitter, plaatsvervangend voorzitter, de leden en de plaatsvervangende leden van een kamer voor het notariaat mag niet bestaan de verhouding van echtgenoten, bloed- of aanverwantschap tot de derde graad ingesloten, een maatschap of ander duurzaam samenwerkingsverband tot het uitoefenen van het notarisambt.
11. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld betreffende de vestigingsplaats en de inrichting van de kamers en betreffende de uitoefening van haar werkzaamheden, alsmede de vergoeding van de reis- en verblijfkosten van de leden en andere vergoedingen.

'De tuchtrechter heeft ten opzichte van de huidige (oude, bew.) situatie straks niet langer de bevoegdheid om op eigen initiatief tuchtrechtelijk op te treden maar doet dat voortaan naar aanleiding van een klacht.' (NV, 32 250, nr. 6, p. 3)

'Met de herinrichting van het toezicht vervalt de zelfstandige onderzoeksbevoegdheid van de tuchtrechter. De huidige (oude, bew.) kamers van toezicht, met de voorgestelde nieuwe naam van «kamers voor het notariaat», blijven naast de uitoefening van het tuchtrecht belast met de uitoefening van taken als het treffen van ordemaatregelen, de benoeming van waarnemers of stille bewindvoerders en de beoordeling van de toelaatbaarheid van nevenfuncties. De huidige (oude, bew.) verantwoordelijkheid van de tuchtkamers voor de benoeming van de bewaarders van de algemene bewaarplaatsen van protocollen gaat over naar de KNB, evenals enkele registratietaken' (MvT II, 32 250, nr. 3, p. 4-5)

'Om de slagvaardigheid van de tuchtkamers te vergroten, wordt een samenvoeging voorgesteld van de huidige negentien kamers tot vijf kamers op ressortsniveau.' (MvT II, 32 250, nr. 3, p. 2)

'(...) dat er bij de wettelijk geregelde (notariële) tuchtrechtspraak sprake is van een vorm van volwaardige rechtspraak, onderschrijf ik (de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie, bew.) volledig. (...) Niet valt in te zien waarom de wettelijk geregelde tuchtrechtspraak als bijzondere vorm van volwaardige rechtspraak naar zijn aard onverenigbaar zou zijn met een afzonderlijke positionering en organisatie van die vorm van rechtspraak.' (MvA I, 32 250, E, p. 4)

'In artikel 22 Wna, wordt bepaald dat op de notaris een geheimhoudingsplicht rust, voorzover niet bij of krachtens de wet anders is bepaald. Dit betekent dat bij of krachtens de wet uitzonderingen kunnen worden gemaakt op de werking en reikwijdte van de geheimhoudingsplicht. (...) Het verschoningsrecht volgt de geheimhoudingsplicht. Dit betekent dat telkens wanneer een uitzondering wordt gemaakt op de geheimhoudingsplicht, tevens de grond voor het verschoningsrecht komt te vervallen. Dit betekent eveneens dat telkens wanneer de geheimhoudingsplicht «overgaat» op een ander dan de oorspronkelijke geheimhouder bij wijze van afgeleide geheimhoudingsplicht, daar ook het verschoningsrecht aan is verbonden. (...)» (MvT II, 32 250, nr. 3, p. 7)

'Voorts wordt de uitzondering op de geheimhoudingsplicht ten behoeve van de uitoefening van de tuchtrechtspraak geëxpliciteerd – zie het voorgestelde artikel 94, derde lid (lees: tweede lid, bew.), Wna (...). Ook op de tuchtrechter rust een afgeleide geheimhoudingsplicht die hij dient te eerbiedigen bij de uitoefening van zijn taak, hetgeen consequenties kan hebben voor de mate van openbaarheid van onderdelen van een tuchtaak. Ook in dit verband zij gewezen dat het tuchtrecht primair gericht is op de handhaving van de beroepsnormen, hetgeen met zich meebrengt dat de positie van de klager niet dezelfde is als die van een «belanghebbende» in een procedure op grond van het algemene bestuursrecht. De tuchtrechter kan overigens de (afgeleide) geheimhoudingsplicht doorbreken indien naar zijn oordeel sprake is van uitzonderlijke omstandigheden die dat rechtvaardigen.' (MvT II, 32 250, nr. 3, p.27-28)

LID 10

Verwezen wordt naar het [Besluit op het notarisambt](#). (bew.)

Artikel 95

1. Het lidmaatschap van de leden van de kamer voor het notariaat vervalt van rechtswege indien zij de kwaliteit verliezen waarin zij benoemd zijn, met dien verstande dat ten aanzien van een lid als bedoeld in artikel 94, vierde lid (bedoeld wordt het zevende lid, bew.), dit kwaliteitsverlies alleen dan intreedt wanneer hij noch kandidaat-notaris, noch toegevoegd notaris, noch notaris is.
2. Het in de artikelen 46c, onderdelen b en c, 46ca, eerste lid, onderdeel d, 46d, tweede lid, 46f, 46i met uitzondering van het eerste lid, onderdeel c, 46j, 46l, eerste lid, aanhef en onder a, en derde lid, 46m, 46o en 46p van de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren bepaalde is van overeenkomstige toepassing ten aanzien van deze leden.
3. De artikelen 13a, 13b, uitgezonderd het eerste lid, onderdelen b en c, en vierde lid, en 13c tot en met 13g van de Wet op de rechterlijke organisatie zijn van overeenkomstige toepassing ten aanzien van gedragingen van deze leden, met dien verstande dat:
  - a. voor de overeenkomstige toepassing van die artikelen onder «het betrokken gerechtsbestuur» wordt verstaan: de voorzitter van de kamer voor het notariaat; en
  - b. de procureur-generaal niet verplicht is aan het verzoek, bedoeld in artikel 13a, te voldoen, indien de verzoeker redelijkerwijs onvoldoende belang heeft bij een onderzoek als bedoeld in datzelfde artikel.

LID 1

'De vraag van de commissie of een kandidaat-notaris door zijn benoeming tot notaris de kwaliteit verliest waarin hij tot lid van de Kamer van toezicht, (lees: de Kamer voor het notariaat, bew.) is benoemd, beantwoord ik bevestigend. (...) Zijn lidmaatschap vervalt op grond van artikel 91 (lees: artikel 95, bew.) eerste lid als hij tot notaris wordt benoemd.' (NNV, 23 706, nr. 12, p. 48)

'Omdat het gewenst is dat de benoeming tot notaris of het defungeren als notaris geen gevolgen heeft voor het lidmaatschap van de kamer van toezicht (lees: de kamer voor het notariaat, bew.), is het eerste lid in die zin aangevuld dat een notarieel lid van de kamer van toezicht (lees: de kamer voor het notariaat, bew.) alleen zijn kwaliteit verliest als hij zowel geen notaris als geen kandidaat-notaris meer is. (MvT II, 29 212, nr. 3, p. 11)

LID 2

'Het tweede lid is nieuw. Het betreft de mogelijkheid van ontslag door de Hoge Raad wegens een strafrechtelijke veroordeling, of in geval van onder curatele stelling, faillissement, surséance van betaling, gijzeling wegens schulden dan wel blijvende ongeschiktheid tot het uitoefenen van een ambt of betrekking die met de functie wettelijk onverenigbaar is.' (MvT II, 23 706, nr. 3, p. 61)

Toelichting jaarverslag KNB 2022

KNB sorteert voor op de toekomst

Het boekjaar 2022 loopt van 1 januari 2022 tot en met 31 december 2022 en laat inclusief onttrekking aan bestemmingsreserves een positief resultaat zien van € 2.114.256 (na het saldo van onttrekking aan de bestemmingsreserves een positief resultaat van € 2.194.685). Begroot was een negatief resultaat van € 1.781.035.

De belangrijkste positieve effecten voor het resultaat van boekjaar 2022 ten opzichte van de begroting 2022 zijn:

- de hogere aantallen verkopen VIS en BRP (€ 336.622 en € 131.980)
- meer inschrijvingen in het CTR en CLTR (€ 356.283 en € 301.736)
- lagere afschrijvingskosten BRN (€ 213.996)
- de poortwachterstoelage (€ 1.133.327)
- meer ledenbijdrage congres (€ 112.325)
- lagere kosten BRP (€ 122.500)
- latere invulling vacature manager I&P en vacatures communicatie (€ 131.954)
- lagere projectkosten upgrade keycloak (€ 219.174)
- lagere kosten informatiebeveiliging (€ 205.250)
- nog niet uitgegeven kosten IAM (€ 224.674)
- lagere kosten applicatiebeheer (€ 489.045)
- lagere kosten datawarehouse (€ 103.420)
- lagere kosten onderzoeksbudget I&P (€ 106.920)
- nog niet uitgegeven projectkosten notarieel portaal (€ 104.393)
- nog niet uitgegeven projectkosten digitale akte (€ 900.299)
- en lagere kosten futurepro(o)f (€ 494.464).

Hiertegenover staan:

- het negatieve koersresultaat (€ 1.230.251)
- de meerkosten van VIS (€ 372.040)
- meer inhuur P&O (€ 140.873)
- meerkosten BRN (€ 330.522)
- niet begrote kosten digitale kluis (€ 111.038)
- en niet begrote kosten PMO PEC (€ 106.374)

Vanwege de sterke koersfluctuaties en de invloed daarvan op het resultaat per segment, wordt het financieringsresultaat vanaf boekjaar 2021 als aparte post onder de algemene reserve gepresenteerd en niet meer toegerekend aan de verschillende segmenten.

Totaal ledenaantal stijgt, aantal notarissen neemt af

De KNB telde op 31 december 2022 3.440 leden. Dat zijn er 37 meer dan een jaar eerder. Het aantal notarissen nam met 2 af naar een totaal van 1.234, waar het aantal kandidaat-notarissen met 39 toenam tot 1.979. Het aantal toegevoegd notarissen bedraagt per 31 december 2022 227. Zie bijlage "kengetallen leden".

Financieel beleid KNB

Financieel beleid – begroting komend jaar

Door voortschrijdend inzicht is de begroting voor komend jaar (2023) bijgesteld. De meest opvallende bijgestelde posten zijn: het ontwikkelen van de digitale akte, activiteiten in het kader van futurepro(o)f en het beheer van PEC systemen. Daarnaast is rekening gehouden met het aantrekken van een hoofdredacteur, redacteur, ondersteuning bij de lobby en twee juristen, hogere afschrijvingskosten van het nieuwe BRN en hogere kosten voor IAM.

Opbouw begroting algemeen

De begroting van de KNB heeft – technisch gesproken – **elf segmenten: KNB Bureau, Onderwijs en Kandidatenzaken, Kwaliteitstoetsing, ICT & Procesoptimalisatie, Uitgeverij, Rechtsvragen, CTR, Public Relations, Centraal Levenstestamentregister, Onderzoek en Ontwikkelingsfonds en Ondersteuningsfonds** – met verschillende deelbegrotingen. De begroting is om twee redenen op deze manier ingericht. Ten eerste om te laten zien dat middelen worden besteed waar ze voor bedoeld zijn. Ten tweede vanwege de verschillende BTW tarieven.

Met ingang van 1 oktober 2016 valt de KNB onder de vennootschapsbelasting. Met de belastingdienst zijn gesprekken geweest om vast te stellen welke segmenten en/of activiteiten van de KNB belastingplichtig zijn voor de vennootschapsbelasting. De belastingdienst heeft een voorlopig standpunt ingenomen en de KNB heeft op grond hiervan de aangiften voor boekjaar 2016/2017, 2018, 2019, 2020 en 2021 ingediend. De belastingdienst heeft de ingediende aangiften ongewijzigd overgenomen.

KNB Bureau

Het resultaat van het KNB Bureau over boekjaar 2022 is positief € 164.617. De begroting ging uit van een negatief resultaat van € 306.502. Het resultaat is gunstig beïnvloed door de hogere inkomsten uit de algemene bijdrage en het congres, lagere niet verrekenbare btw, lagere kosten bestuursorganen, lagere kosten onderzoeken en lagere salariskosten. Daar tegenover staan de hogere kosten van buitenland en hogere overhead kosten. Onder de kosten van de afdeling communicatie vallen onder andere de kosten van de Notaristelefoon; deze bedragen voor 2022 € 65.284.

KNB Diensten

Onderwijs en opleiding (O&K in de begroting)

Het jaarritme van het team cursussen en congressen hangt sterk samen met de tweejaarlijkse PE-verplichting. In het eerste jaar van de verplichting wordt minder gebruik gemaakt van de opleidingsmogelijkheden; in het tweede jaar wordt een inhaalslag gemaakt. Dit betekent dat het financiële resultaat het tweede jaar doorgaans beter is. Het jaar 2022 was het eerste jaar van de PE-verplichting. O&K sluit het boekjaar 2022 af met een negatief resultaat van € 87.506.

ICT & Procesoptimalisatie (I&P)

Onder de kop "Thema bescherming en rechtszekerheid" en de kop "Belangrijkste investeringen ten behoeve van het notariaat- ICT" zijn de activiteiten van deze afdeling beschreven. Het segment I&P heeft de grootste inkomsten en uitgaven binnen KNB. In het boekjaar 2022 heeft I&P meer inkomsten ontvangen uit de hogere aantallen VIS en BRP, de poortwachterstoelage, latere invulling vacature manager I&P, lagere kosten BRP, lagere kosten informatiebeveiliging, nog niet uitgegeven

kosten IAM, lagere projectkosten key cloak, lagere kosten datawarehouse, lagere kosten onderzoek I&P, lagere kosten applicatiebeheer, nog niet uitgegeven kosten notarieel portaal, nog niet uitgegeven kosten digitale akte en lagere kosten futurepro(o)f. Hiertegenover staan de meerkosten van VIS, niet begrote kosten PMO PEC en niet begrote kosten voor de digitale kluis.

Per saldo heeft I&P een positief resultaat van € 2.912.038 behaald. Begroot was een positief resultaat van € 1.056.133.

De poortwachterstoelage wordt vanaf augustus 2019 in rekening gebracht bij elke inlichting VIS en BRP. Deze toeslag is bedoeld voor het vormgeven van de poortwachtersfunctie van het notariaat en het faciliteren van NotarisID. DOBV wordt gezien als de digitale poort naar Europa. De inkomsten uit deze toeslag zijn in 2022 aangewend om de nota's van Identiteitsvoorzieningen & Digitalisering Notariaat Holding B.V. (IDNH) te voldoen en de kosten voor de ontwikkeling van DOBV. IDNH zorgt vanaf oktober 2019 voor de uitvoering van het vormgeven van de poortwachtersfunctie en het faciliteren van NotarisID.

Centraal Levenstestamentregister (CLTR)

Het CLTR is met ingang van 1 mei 2011 van start gegaan. Het register is opgezet door de KNB en valt daarmee onder de algemene reserve. In mei 2013 is het register gedigitaliseerd. Het aantal inschrijvingen ten opzichte van vorig jaar is met bijna 12% gestegen. Er zijn in dit boekjaar 220.583 inschrijvingen geweest. Het tarief van een inschrijving is per 1 januari 2016 verlaagd naar € 6,50 per inschrijving. Ten opzichte van de begroting heeft het CLTR meer inkomsten vanwege het aantal inschrijvingen. Per saldo heeft het CLTR een positief resultaat van € 401.515 behaald.

Verzekeringen – beroepsaansprakelijkheid – nut en noodzaak

Vanaf oktober 2016 is elke notaris weer verplicht verzekerd, omdat niet iedere notaris verzekeraar bleek te zijn. Een specificatie van de verzekeringbijdragen voor het boekjaar 2022 is opgenomen in de bijlage "collectieve verzekeringen". Door het hogere aantal notarissen is het resultaat € 80.429 positief. De bestemmingsreserve verzekeringen komt uit op € 1.138.404.

Verbonden partijen

Stichting ECH

Het bestuur van Stichting ECH wordt in 2022 gevormd door 4 bestuurders, waarvan 2 door KNB benoemd, één door Rabobank Nederland en één door Nationale Nederlanden.

Stichting ECH maakt gebruik van PEC en inzet van medewerkers van de KNB. Hiervoor zijn zakelijke prijsafspraken gemaakt.

Stichting Voorzieningsfonds van de KNB

Het bestuur van Stichting Voorzieningsfonds van de KNB bestaat uit de 3 bestuursleden die geleverd worden door de KNB; de voorzitter, de penningmeester en een lid.

Stichting Pensioenfonds Notariaat

Op grond van de statuten van Stichting Pensioenfonds Notariaat (SPN) worden de bestuursleden als volgt benoemd: drie leden op basis van voordracht door de KNB, twee leden op basis van voordracht door de Bond van Medewerkers in het Notariaat, één lid vanuit de gepensioneerden en twee leden op voordracht door het bestuur van het SPN. Per 1 juli 2014 is de pensioenraad omgevormd naar de PensioenKamer. Over en weer is er geen sprake van aansprakelijkheden en/of afgegeven garanties.

Stichting Rechtszekerheid Digitaal

Het bestuur van de Stichting Rechtszekerheid Digitaal (SRD) wordt gevormd door een aantal leden

van de KNB en een extern lid. De stichting opereert onafhankelijk van de KNB en schept de randvoorwaarden waaraan digitale initiatieven zouden moeten voldoen.

Stichting Nobilex

Het bestuur van Stichting Nobilex wordt benoemd door de KNB en bestaat uit drie of vijf natuurlijke personen. Stichting Nobilex houdt zich bezig met een doelmatige en kwalitatief hoogwaardige dienstverlening door juridische dienstverleners. Nobilex Automatisering B.V. ontwikkelt kantoorautomatisering voor en door notariskantoren. Om de financiering rond te krijgen heeft de KNB zich voor Nobilex Automatisering B.V. op 11 april 2018 borg gesteld tot een maximum van € 4,7 miljoen aan hoofdsommen. De KNB ontvangt over dit bedrag een borgstellingsprovisie van 3,8%. In 2020 is de borgstelling verhoogd naar € 6.130.000.

Stichting Digitalisering & Identiteitsvoorzieningen Notariaat

Stichting Digitalisering & Identiteitsvoorzieningen Notariaat is op 11 oktober 2019 opgericht. Het bestuur wordt benoemd door de KNB en bestaat uit drie of meer bestuursleden. De Stichting heeft ten doel het direct of indirect houden van aandelen in vennootschappen die zich bezighouden met het beheer en onderhoud van een centrale infrastructuur waarbinnen WID-scanners functioneren en het ter beschikking stellen van WID-scanners aan notariskantoren. Daarnaast de verdere ontwikkeling van identificatiemiddelen en het verkrijgen en behouden van relevante certificering en andere activiteiten met het oog op de rol van de notaris met betrekking tot identificatie, ondertekening en de wettelijke poortwachtersfunctie van de notaris.

Stichting Kwaliteitsfonds Notariaat

Het bestuur van Stichting Kwaliteitsfonds Notariaat bestaat uit vijf tot zeven leden en is nu een personele unie met KNB bestuurders. Stichting Kwaliteitsfonds Notariaat is op 13 juni 2018 opgericht. De activiteiten van Stichting Kwaliteitsfonds Notariaat bestaan voornamelijk uit de instandhouding van een fonds als bedoeld in artikel 88a Wet op de notarisambt teneinde de continuïteit van de goede notariële dienstverlening te garanderen en te bevorderen, en voorts het verrichten van al hetgeen met het bovenstaande in de ruimste zin verband houdt of daaraan bevorderlijk kan zijn.

De inkomsten in 2022 zijn hoger dan begroot vanwege het grote aantal gepasseerde akten in het notariaat.

Het onderzoek naar de verdeelsleutel van de kosten van toezicht heeft in 2021 plaats gevonden. Het ministerie van J&V heeft een keuze gemaakt voor de nieuwe verdeelsleutel en deze gehanteerd bij de doorbelasting van de kosten van toezicht voor 2021. De KNB kan zich vinden in de nieuwe verdeelsleutel en de toepassing ervan. De heffing van de akte in 2023 blijft gelijk aan de heffing in 2018.

Algemene reserves

De reserve ICT & Procesoptimalisatie wordt gebruikt voor het financieren van projecten inzake het opzetten of overnemen van registers en/of het uitvoeren in het kader van nieuwe wetgeving. Daarnaast is de reserve bedoeld om toekomstige investeringen in de PEC-diensten te financieren en om verkennend onderzoek naar relevante innovaties te faciliteren. In het boekjaar 2022 is deze reserve toegenomen met name vanwege het niet kunnen uitvoeren van enkele projecten door laat ingevulde vacatures en het uitlopen van een ander project. De kosten voor deze projecten verschuiven naar volgende jaren.

Zoals uit de gesegmenteerde begroting op pagina 23 blijkt, wordt er komende jaren fors geïnvesteerd in ICT & Procesoptimalisatie.

De reserve Public Relations zal worden gebruikt om campagnes te voeren.

De reserve kwaliteitstoetsing valt vrij, daar de kosten van de peer reviews vanaf 2020 door Stichting Kwaliteitsfonds Notariaat worden gedragen. Vanaf 2022 zal deze reserve worden gebruikt voor de kwaliteitsverbetering van het notariaat.

De reserve CLTR wordt gebruikt om eventuele calamiteiten in het digitaal register op te vangen en aansluitingen te bouwen voor externe partijen.

De uitgeverij zal de reserve nodig hebben wanneer in de toekomst de brochures digitaal beschikbaar worden gesteld.

Vanwege de omvangrijke ICT-systemen is een groot weerstandsvermogen noodzakelijk, zodat eventuele problemen met de systemen, waar de KNB en haar leden dagelijks afhankelijk van zijn, kunnen worden verholpen.

JAARVERSLAG

ORDEJAAR 2022

BEGROTING 2024

EN

JAARREKENING 2022

Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie

Spui 184

's-Gravenhage

Verslag van het bestuur

Algemeen

- Bestuur
- KNB boekt een positief resultaat
- Totaal ledenaantal stijgt, aantal notarissen neemt af
- Akte aantallen
- Strategische Agenda Notariaat 20-25
- Belangrijkste inkomsten en uitgaven
- Belangrijkste investeringen ten behoeve van het notariaat - ICT

Financieel beleid KNB

- Weerstandsvermogen
- Beleggen
- Financieel beleid - begroting komend jaar
- Wet Normering Topinkomens

Opbouw begroting algemeen

Overkoepelende diensten

- Directie
- Financiën en administratie
- Personeel en organisatie
- Automatisering

KNB Bureau

KNB Diensten

- Onderwijs en Kandidatenzaken
- ICT & Procesoptimalisatie
- Uitgeverij
- Rechtsvragen
- Public Relations
- Centraal Levenstestamentregister

Overige ondersteunende diensten

Verbonden partijen

- Stichting ECH, Stichting Voorzieningsfonds van de KNB
- Stichting Pensioenfonds Notariaat, Stichting Rechtszekerheid Digitaal
- Nobilex Automatisering B.V., Stichting Kwaliteitsfonds Notariaat

Algemene reserves

Begroting 2024 en voorstel bijdragen

Verslag van de Financiële Commissie 2022

Jaarrekening 2022

Balans per 31 december 2022

Rekening van baten en lasten 2022

Kasstroomoverzicht

Toelichting op de jaarrekening 2022

- Algemeen
- Waarderingsgrondslagen
- Toelichting op het kasstroomoverzicht

Toelichting op de balans per 31 december 2022

Toelichting op de rekening van baten en lasten 2022

Overige toelichtingen

- Voorstel resultaatbestemming en Gebeurtenissen na balansdatum

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Bijlagen jaarverslag Kengetallen leden

Prijzen, tarieven en diensten KNB 2022

Verzekeringen

Weerstandsvermogen

Beleggingsstatuut

Toelichting WNT

Specificaties effecten

Verslag van het bestuur

Algemeen

De KNB en haar organisatie zijn geregeld in de Wet op het notarisambt (Wna). De KNB is bij wet ingesteld en is een publiekrechtelijke rechtspersoon (openbaar lichaam) in de zin van artikel 134 van de Grondwet. Alle in Nederland gevestigde notarissen, toegevoegd notarissen en kandidaat-notarissen zijn lid van de KNB. De KNB heeft tot taak de bevordering van een goede beroepsuitoefening door de leden en van hun vakbekwaamheid. Haar taak omvat mede de zorg voor de eer en aanzien van het notarisambt. Bij verordening worden beroeps- en gedragsregels van de leden vastgesteld. Tevens kunnen bij verordening regels worden gesteld betreffende de bevordering van de vakbekwaamheid van de leden en de kwaliteit van de beroepsuitoefening. Verder is de KNB verantwoordelijk voor het uitvoeren van kwaliteitstoetsen bij haar leden, die worden verricht door auditoren die zijn aangewezen door de KNB. Bij verordening worden nadere regels gesteld over het verrichten van de kwaliteitstoetsen.

De KNB heeft een bestuur, een ledenraad, een algemene ledenvergadering en ringen die samenvallen met de gerechtelijke arrondissementen. Verder heeft de KNB een bureau ter ondersteuning van de werkzaamheden van het bestuur, de ledenraad, de algemene ledenvergadering en de ringbesturen. Het bestuur geeft algemene leiding aan het bureau. De directie van het bureau is belast met de leiding van de dagelijkse gang van zaken.

Bestuur

Het bestuur van de KNB bestond op 31 december 2022 uit de volgende leden:

mr. A.M.J.M. Ploumen, voorzitter

mr. E.M.J.J. Engelen, penningmeester

mr. A.C. van der Klooster, lid

mr. I.M. Cox, lid

mr. T.P. Flokstra, lid

mr. I.C.A. Braun, lid

Ingeborg Braun is per 22 september lid van het bestuur. Zij is de opvolger van Bart Versteeg. De vacature die is ontstaan na het vertrek van mr. M. Schoonhoven per 1 december 2022 was eind december nog niet vervuld. De benoeming van haar opvolger vindt plaats in de ledenraadsvergadering van februari 2023.

De KNB boekt een positief resultaat

Het boekjaar 2022 loopt van 1 januari 2022 tot en met 31 december 2022 en laat inclusief onttrekking aan bestemmingsreserves een positief resultaat zien van € 2.114.256 (na het saldo van onttrekking aan de bestemmingsreserves een positief resultaat van € 2.194.685). Begroot was een negatief resultaat van € 1.781.035. Vorig jaar was het resultaat inclusief dotatie aan bestemmingsreserves negatief € 551.404 (na het saldo van toevoegingen en onttrekkingen aan bestemmingsreserves negatief € 337.156).

De belangrijkste positieve effecten voor het resultaat van boekjaar 2022 ten opzichte van de begroting 2022 zijn de hogere aantallen verkopen VIS en BRP (€ 336.622 en € 131.980), meer inschrijvingen in het CTR en CLTR (€ 356.283 en € 301.736), lagere afschrijvingskosten BRN (€ 213.996), de poortwachterstoeslag (€ 1.133.327), meer ledenbijdrage congres (€ 112.325), lagere

kosten BRP (€ 122.500), latere invulling vacature manager I&P en vacatures communicatie (€ 131.954), lagere projectkosten upgrade keycloak (€ 219.174), lagere kosten informatiebeveiliging (€ 205.250), nog niet uitgegeven kosten IAM (€ 224.674), lagere kosten applicatiebeheer (€ 489.045), lagere kosten datawarehouse (€ 103.420), lagere kosten onderzoeksbudget I&P (€ 106.920), nog niet uitgegeven projectkosten notarieel portaal (€ 104.393), nog niet uitgegeven projectkosten digitale akte (€ 900.299) en lagere kosten futurepro(o)f (€ 494.464). Hiertegenover staan het negatieve koersresultaat (€ 1.230.251), de meerkosten van VIS (€ 372.040), meer inhuur P&O (€ 140.873), meerkosten BRN (€ 330.522), niet begrote kosten digitale kluis (€ 111.038), en niet begrote kosten PMO PEC (€ 106.374). Vanwege de sterke koersfluctuaties en de invloed daarvan op het resultaat per segment, wordt het financieringsresultaat vanaf boekjaar 2021 als aparte post onder de algemene reserve gepresenteerd en niet meer toegerekend aan de verschillende segmenten.

Totaal ledenaantal stijgt, aantal notarissen neemt af

De KNB telde op 31 december 2022 3.440 leden. Dat zijn er 37 meer dan een jaar eerder. Het aantal notarissen nam met 2 af naar een totaal van 1.234, waar het aantal kandidaat-notarissen met 39 toenam tot 1.979. Het aantal toegevoegd notarissen bedraagt per 31 december 2022 227. Zie bijlage "kengetallen leden". Het aantal notariskantoren is afgelopen jaar afgenomen met 11. Het totaal komt nu uit op 901. Hiervan is iets minder dan de helft (433) een eenmanskantoor.

Akteaantallen

Notarissen hebben afgelopen jaar gezamenlijk 1.912.299 akten gepasseerd. Dat zijn er bijna 90.000 minder dan in 2021, toen notarissen een recordaantal van 2 miljoen akten passeerden. Ondanks de daling is 1,9 miljoen akten nog steeds erg veel: vergeleken met 2017 is het aantal gestegen met 235.000 akten, een stijging van 14 procent.

De daling in 2022 komt voor een groot deel voor rekening van hypotheekakten en overdrachten van onroerend goed. Zo daalde het aantal hypotheekakten afgelopen jaar met bijna 51.000 tot 425.000, een daling van 11 procent. Het aantal overdrachtsakten nam met eenzelfde percentage af van 42.000 tot 337.500. Het aantal akten in de ondernemingsrechtpraktijk nam af met ruim 4 procent. In de familiepraktijk nam het aantal akten juist toe. Passeerden notarissen in 2021 632.000 akten die met familiezaken te maken hadden, in 2022 waren dat er 665.000: een stijging van ruim 5 procent.

Strategische Agenda Notariaat 20-25

De Strategische Agenda Notariaat 20-25 van de KNB bepaalt de hoofdlijnen van het beleid van de KNB.

Dat beleid staat voor een toekomstbestendig notariaat, met een relevante maatschappelijke functie voor de notaris. De KNB heeft daarbij het volgende doel voor ogen: in 2026 is de notaris de juridische adviseur bij uitstek in een complexe en digitale maatschappij. De notaris heeft oog voor maatschappelijke ontwikkelingen, is goed opgeleid en heeft alle gereedschappen voorhanden om deze rol uit te oefenen. Door verdergaande opleiding, soms specialisatie, en waar nodig ondersteuning door het bureau van de KNB, is de notaris wend-, en weerbaar en blijft het notariaat in alle opzichten aantrekkelijk om in te werken voor juristen en medewerkers. Om dit beeld te bewerkstelligen, ligt de focus voor de jaren 2020-2025 op de drie volgende thema's:

- Futurepro(o)f;

- Samen voor mens en maatschappij; en
- Bescherming en rechtszekerheid.

In 2021 zijn deze thema's, aangevuld met de wettelijke taken van de KNB, vertaald in negen werkprogramma's. Die negen programma's zijn:

1. Mens en maatschappij
2. Digitaal notariaat
3. Datagericht werken
4. Vernieuwing Wna
5. Future pro(o)f
6. Dienstverlening aan klanten van de notaris
7. Stakeholdermanagement
8. Dienstverlening aan leden
9. Interne organisatie

De eerste 5 programma's zijn een uitwerking van de Strategische Agenda Notariaat 20-25. De programma's 6 tot en met 9 zijn doorlopende programma's die structureel van aard zijn.

Future Pro(o)f en Digitaal Notariaat prioritaire programma's

Het bestuur heeft bij de besluitvorming over de bijgestelde begroting 2022 de programma's 'Future pro(o)f' en 'Digitaal notariaat' aangeduid als prioritair. 'Futurepro(o)f' vanwege de noodzaak om het notariële vak zo aantrekkelijk mogelijk te houden, voor zowel de bestaande groep mensen die in het notariaat werkt als voor jonge mensen die nog met werken moeten beginnen en 'Digitaal notariaat' onder meer vanwege de invoering van de digitale oprichting van een besloten vennootschap (DOBV). In beide programma's heeft de KNB het afgelopen jaar al veel werk verzet. Zo verscheen in diverse media de 'trotscampagne' die laat zien hoe trots onze leden zijn op hun werk, waardoor studenten zich aangetrokken voelen om ook voor het notariaat te kiezen. In 2021 was de KNB technisch al klaar voor de digitale oprichting van een besloten vennootschap. Het Kabinet vroeg aan de Europese Commissie echter uitstel voor de juridische implementatie van de richtlijn. De invoering is waarschijnlijk januari 2024.

Jaarthema

Voor de herkenbaarheid van de samenhang van activiteiten bij haar leden werkt de KNB met een jaarthema dat als een rode draad door alle activiteiten loopt. Het jaarthema voor 2022 was *weerbaar*. Hoe blijft het notariaat bijvoorbeeld weerbaar tegen de groeiende eisen van politiek en maatschappij als het gaat om fraudepreventie, maar ook in relatie tot tucht en toezicht. En wat kunnen kantoren doen om beter weerbaar te zijn tegen de toegenomen digitale aanvallen op computersystemen. Verder denkt het bestuur van de KNB hierbij aan hoe de beroepsgroep zich weerbaarder kan maken tegen de toegenomen werkdruk. Kortom, er zijn voldoende invalshoeken om dit thema ook in 2023 op verschillende manieren tot zijn recht te laten komen in de activiteiten van de KNB.

Thema futurepro(o)f

Binnen het programma Futurepro(o)f zijn diverse met elkaar samenhangende thema's te onderscheiden. Het gaat om de modernisering van de beroepsopleiding, job branding, intervisie, beloningsbenchmark notariaat, samenwerking en opvolging en permanente educatie (PE)

Modernisering beroepsopleiding

De beroepsopleiding voor het notariaat bestaat in zijn huidige vorm alweer ruim 10 jaar. Uit een gezamenlijk onderzoek uit 2020 van de Stichting Beroepsopleiding Notariaat (SBN) en KNB, blijkt dat het belangrijk is om de praktijkomgeving van de deelnemer meer centraal te stellen. Daarvoor moet de beroepsopleiding, meer dan nu het geval is, aanhaken bij het dagelijkse werk van de kandidaat-notaris. Bijvoorbeeld door casussen te bespreken uit de eigen praktijk. Daarnaast is het van belang om de betrokkenheid van de kantoren te vergroten en meer gebruik te maken van verschillende leervormen. Tot nu toe waren vak-inhoud en praktische vaardigheden grotendeels separate onderdelen van de opleiding. Dat willen de KNB en de SBN veel meer integreren. De modernisering van de beroepsopleiding heeft binnen het programma 'Futurepro(o)f' de hoogste prioriteit. De afgelopen twee jaar is vooral veel voorbereidend werk verricht, zodat in 2023 de vernieuwde beroepsopleiding van start kan gaan.

Doel van de modernisering is dat het eerste jaar van de opleiding voor het grootste deel bestaat uit beroepsvaardigheden en -houding (integriteit, ethiek), ondersteund door juridisch-inhoudelijke kennis. De competenties van de Futureprof uit het KNB reflectie-instrument zijn daarbij leidend. Met behulp van dit instrument krijgen leden inzicht in de talenten die ze hebben en welke er nog (meer) ontwikkeld kunnen worden. Sinds 2020 kan ieder lid van de KNB dit instrument gratis inzetten voor het bepalen van zijn/haar leerdoelen. De intentie is om dit instrument de komende jaren structureel in te zetten, zowel tijdens de beroepsopleiding als daarna voor het opstellen van een persoonlijk ontwikkelplan in het kader van de permanente educatie. De KNB zal dit instrument daarom komend jaar extra onder de aandacht brengen.

Blok 2 (jaar 2 en 3) van de beroepsopleiding bestaat grotendeels uit specialistische, verdiepende kennis op het rechtsgebied waarin de kandidaat-notaris werkt, ondersteund door de noodzakelijke vaardigheden. Volgens plan moet ieder college in het eerste opleidingsjaar plaats vinden volgens de nieuwe aanpak met ingang van de startgroepen per september 2023.

Job branding

De KNB wil de komende jaren de (zij)instroom van de juist gekwalificeerde mensen vergroten en de uitstroom beperken. Samen met een reclamebureau ontwikkelt en produceert de KNB de jaarlijks diverse campagne-activiteiten om dit te bewerkstelligen. Zo is het campagnefilmje 'Het moment' geproduceerd en afgelopen jaar via verschillende mediakanalen gedistribueerd om de beroepstrots onder de KNB-leden te vergroten.

Om jonge mensen te interesseren voor het notariaat is het belangrijk om hen op tijd en in hun eigen omgeving te benaderen en te enthousiasmeren. Afgelopen jaar heeft de KNB daarvoor een accountmanager jong aangetrokken die onder andere de banden met de universiteiten en de notariële studentenverenigingen heeft aangetrokken. Ook is in dit verband de nieuwe website www.notarisworden.nl gebouwd waarop onder meer alle campagne-activiteiten terug te vinden zijn. Deze website wordt komende jaren verder uitgebouwd en ingezet bij campagne-activiteiten.

Intervisie

Bij intervisie bespreken deelnemers onder begeleiding van een professionele intervisiebegeleider werkervaringen en dilemma's met elkaar. De KNB organiseert intervisiebijeenkomsten voor

geïnteresseerde leden. Aanmelden voor intervisie kan in beginsel alleen per groep. Deze dient te bestaan uit minimaal 6 deelnemers. De KNB streeft naar een uiteindelijke omvang van 6 tot 9 deelnemers per intervisiegroep. Bij individuele aanmelding zal het KNB-bureau proberen potentiële deelnemers bij elkaar te brengen.

Beloningsbenchmark

Voor een aantrekkelijk werkklimaat zijn ook goede primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden belangrijk. Regelmatig vragen leden aan de KNB wat een gepaste beloning is voor toegevoegd en kandidaat-notarissen. Dat zijn niet alleen de toegevoegd en kandidaat-notarissen zelf die dat vragen, maar ook notarissen. De KNB heeft afgelopen jaar daarom een extern bureau gevraagd een beloningsbenchmark te ontwikkelen voor zowel primaire als secundaire arbeidsvoorwaarden. In 2023 zal dit bureau naar verwachting daarvan de eerste resultaten opleveren.

Samenwerking en opvolging

In 2022 heeft de KNB onderzoek gedaan naar samenwerkingswensen van kleine kantoren. Daaruit is gebleken dat bijna 10 procent van de respondenten op zoek is naar een associatie met een ander kantoor. De KNB zal – waar mogelijk – deze kantoren met elkaar in contact brengen om te bezien wat op dit vlak mogelijk is. Verder is er de mogelijkheid om over dit onderwerp met de KNB te sparren en kan de KNB helpen met het vinden van een coach/begeleider die de notaris/het kantoor in kwestie advies kan geven om het kantoor aantrekkelijker te maken voor een potentiële opvolger en die wellicht ook kan helpen bij het vinden van deze opvolger. Momenteel gebeurt dit op ad hoc basis. Het bestuur denkt erover om meer mensen te zoeken van verschillende disciplines, zoals – naast notarissen – bijvoorbeeld ook accountants of andere adviseurs die bereid zijn om notarissen die tegen vraagstukken rond opvolging aanlopen hulp te bieden.

Opvolging is geen zaak van de notaris alleen, maar ook van de opvolger en eventuele kantoorgenoten. Sinds begin 2020 voert het KNB-bestuur regelmatig (een aantal keer per maand) zogenoemde haardvuurgesprekken met kleine groepen leden. Centrale thema's van deze gesprekken zijn de opvolging (vooral bij kantoren met één notaris) en het tekort aan gekwalificeerd personeel. Behalve aandacht vanuit het bestuur voor individuele leden, leveren deze gesprekken waardevolle informatie en best practices op voor de ontwikkeling van beleid op dit vlak. Dat is ook van belang om zwevende protocollen zoveel mogelijk te voorkomen. Op NotarisNet heeft de KNB (achtergrond)informatie beschikbaar gesteld, zoals een procedurebeschrijving met betrekking tot defungeren voor en op 70-jarige leeftijd, aandachtspunten bij opvolging en een draaiboek praktijkoverdracht. Het is een doorlopend proces om deze informatie daar waar mogelijk te verbeteren en actueel te houden. Deze bieden in het algemeen enkele aanknopingspunten voor leden. Verder maakt de KNB notarissen in de maanden rondom hun 58e verjaardag attent op het feit dat het verstandig is om al vroegtijdig na te denken over de opvolging en in actie te komen.

Nieuw PE-systeem

In plaats van het reguliere PE-puntensysteem kunnen leden sinds 2021 ook werken met een persoonlijk ontwikkelplan om zo zelf accenten aan te brengen die passen bij de eigen situatie. Hierbij ligt het accent niet alleen op het zogenoemde traditionele, cognitieve leren, maar juist ook op het informele of ervaringsleren. Hierbij wordt gebruik gemaakt van andere leervormen zoals coaching on the job, intervisie en de dilemma-app, maar ook andere vormen zijn denkbaar. Leden die een persoonlijk ontwikkelplan maken leggen dat voor aan de KNB voor de toekenning van de

PE-punten. Ook kantoren kunnen ervoor kiezen om met persoonlijke ontwikkelplannen te werken. De KNB wil het gebruik van persoonlijke ontwikkelplannen de komende jaren stimuleren. Het gaat de KNB daarbij om het vergroten van de waarde van bijscholing voor de deelnemers door de focus te wijzigen van kwantiteit naar kwaliteit.

Thema samen voor mens en maatschappij

Het notariaat moet toegankelijk zijn én blijven voor iedereen, fysiek én digitaal. Dat is een van de belangrijkste opgaven voor het notariaat en de KNB. Ook voor minder draagkrachtigen, mensen die de taal niet machtig zijn of mensen die anderszins moeilijk kunnen meekomen in de huidige maatschappij moet de notaris bereikbaar zijn. Daarnaast wordt de aansluiting tussen de juridische wereld en de individuele persoonlijke wereld steeds complexer. Samengestelde gezinnen, maar ook de platformeconomie en innovatieve samenwerking, vragen om maatregelen van het notariaat. In 2022 heeft de KNB onderzocht hoe de toegang voor deze mensen het best concreet vormgegeven kan worden. Er is een plan ontwikkeld onder de noemer 'toegang tot het recht', dat de komende jaren wordt uitgevoerd.

Permanente digitale aanwezigheid

De afgelopen jaren heeft de KNB diverse, online campagnes gevoerd. Deze campagnes waren (en zijn) gericht op het verbeteren van de kwaliteit van notariële dienstverlening aan consumenten. Naast grotere, online campagnes wil notaris.nl echter het gehele jaar aanwezig zijn onder de verschillende doelgroepen. Dit wordt ook wel 'always on campagne voeren' genoemd. Op deze manier worden klanten geworven en behouden en wordt de merkperceptie versterkt. Dit gebeurt zowel via betaalde als eigen mediakanalen. Waar het hierbij om draait is timing: op het juiste moment de juiste mensen een doordacht en vooral interessant verhaal vertellen. Structureel zo zichtbaar mogelijk zijn, met inhoud die gewaardeerd wordt.

Het rechttoe-rechtaan adresboek op notaris.nl is vervangen door een modulair systeem waarin kantoren zichzelf kunnen presenteren op een manier die zij zelf willen en ervoor kunnen kiezen om ook via notaris.nl reviews te ontvangen op hun dienstverlening. Verder sorteert het vernieuwde adresboek voor op de groeiende behoefte aan digitale dienstverlening. Zo is het mogelijk om het adresboek in te zetten bij KNB-campagnes waarbij kantoren zelf kunnen aangeven of ze daaraan willen meedoen of niet, bijvoorbeeld met een bel-me-terug-mogelijkheid. In 2022 heeft de KNB een interne wervingscampagnes gehouden om zoveel mogelijk kantoren gebruik te laten maken van het nieuwe adresboek. Ook is deze website afgelopen jaar gereed gemaakt als portaal voor de digitale oprichting van een besloten vennootschap (DOBV).

Thema bescherming en rechtszekerheid

Onder dit thema vallen de programma's 'Digitaal notariaat', 'Datagericht werken' en 'Vernieuwing Wna'. Met het programma 'Digitaal notariaat' wil de KNB het notariaat en de notaris helpen bij de adaptatie van de steeds verder digitaliserende maatschappij. Ten behoeve van de continuïteit van de rechtszekerheid is het van belang dat de rol van de notaris in de toekomst geborgd wordt en de relevantie vanzelfsprekend blijft, ook in de digitale wereld. Daarnaast moeten notarissen in praktische zin worden voorzien van alle middelen om hun diensten in een digitaliserende omgeving te kunnen blijven leveren.

Digitaal notariaat

De agenda van dit programma is ambitieus en divers. Nieuwe vormen van dienstverlening worden ontworpen en gerealiseerd, zoals de ontwikkeling van een prototype van een digitale hypotheekakte. Ook moeten door digitalisering vraagstukken worden geadresseerd die, als gevolg van het unieke karakter van het notariaat, nog nooit eerder zijn geadresseerd. Denk daarbij aan de risico's van deepfake-technologie bij online passeergesprekken. Om tijdig voorbereid te zijn op toekomstige ontwikkelingen wordt toepassingsgericht onderzoek op de korte termijn gecombineerd met verkenningen en beproevingen met een wat groter pionierskarakter voor de verdere toekomst. Het betreft onder andere de inzet van kunstmatige intelligentie om de kwaliteit van zwevende protocollen te analyseren. Ook uitbreiding van digitale identiteiten met bevoegdheden ten aanzien van een onderneming of nalatenschap valt daaronder. Vaak trekt de KNB hierin samen op met de wetenschap, overheid en ketenpartners, waarmee in samenwerkingsverbanden onderzoek wordt gedaan of wordt gewerkt aan kaders en praktische invulling van digitaliseringsmogelijkheden.

DOBV

De verwachting is dat notariële dienstverlening de komende jaren steeds meer digitaal zal plaatsvinden. Niet alleen omdat het kan, ook omdat de toekomstige klant van de notaris steeds meer zaken digitaal wil kunnen regelen. Belangrijke voorwaarde is dat de notaris dezelfde rechtszekerheid moet kunnen bieden als buiten het digitale domein. De digitale oprichting van een besloten vennootschap (DOBV) is hiervan een concreet voorbeeld. In de tweede helft van 2023 treedt naar alle waarschijnlijkheid de wetgeving in werking die de DOBV mogelijk moet maken. Oorspronkelijk zou dit al mogelijk moeten zijn met ingang van 1 augustus 2021. De Nederlandse regering heeft uitstel gekregen aangezien de wetgeving niet tijdig gereed was. De KNB is echter al wel klaar, want de techniek achter de DOBV was medio 2021 gereed. Leden hebben afgelopen anderhalf jaar in een proeftuin al ervaring opdoen met de applicatie waarmee de digitale oprichtingsakten straks gepasseerd moeten gaan worden. Ook zijn diverse presentaties gegeven op geïnteresseerde notariskantoren.

Digitaal passeren

Wat betreft de KNB blijft het niet alleen bij de DOBV. De KNB streeft ernaar om in 4 jaar tijd stapsgewijs de digitale akte breed beschikbaar te stellen binnen de notariële dienstverlening met de juiste procesondersteuning (digitaal passeren) en de digitale middelen (o.a. digitale opslag en archivering van digitale akten). In samenwerking met ketenpartners en wetgeving wordt hiermee de notaris uitgerust met de juiste middelen voor de juiste type dienstverlening. Afgelopen jaar is een begin gemaakt met de doorontwikkeling van de passeerapplicatie zoals deze is ontworpen voor de DOBV en het digitale gedeelte van het protocol van de notaris om deze geschikt maken voor het passeren van leverings- en hypotheekakten.

Digitale informatiebeveiliging

In 2021 is zonneklaar geworden dat ook het notariaat getroffen kan worden door cybercrime. In 2022 is er hard gewerkt aan een programma om alle kantoren verder te beveiligen, de kans op een aanval te verkleinen en de rol van notaris als veilige informatiehouder te verstevigen. In 2023 zal de Gedragscode Informatiebeveiliging Notariaat over alle kantoren worden uitgerold. Dit is een belangrijk onderdeel van de dienstverlenende rol van de KNB naar haar leden.

Zorgeloos Vastgoed

Het digitaal passeren van leverings- en hypotheekakten past goed bij de samenwerking die de KNB zoekt met de NvM, het Kadaster en Hypotheken Data Netwerk (HDN) voor een zorgeloze totstandkoming van de koop, financiering, overdracht en registratie van (consumenten) onroerend goed. Deze samenwerking, die beter bekend staat als 'Zorgeloos Vastgoed', wordt de komende jaren verder geïntensiveerd en uitgebreid. In 2022 lag de focus op verbreding en verdieping van het stelsel. De KNB heeft onder andere bijgedragen aan de expertsessies die daarvoor zijn georganiseerd. Concreet is de gegevensstandaard voor de digitale koopovereenkomst van de eengezinswoning uitgebreid met het appartementsrecht voor bestaande bouw. De intensivering van de contacten met het ministerie van BZK hebben ertoe geleid dat Zorgeloos Vastgoed is opgenomen in de werkagenda van de staatssecretaris van Digitalisering, ten behoeve van het BZK-programma Regie op gegevens. In 2022 is ook intensief gewerkt aan de voorbereiding van de oprichting van de Stichting Zorgeloos Vastgoed. De governance structuur bestaat uit een Raad van Toezicht en een bestuur waarin 4 ketengroepen, waaronder de KNB, zijn vertegenwoordigd. De feitelijke oprichting zal in 2023 plaatsvinden.

Andere samenwerkingsverbanden waar de KNB aan is verbonden betreffen Techruption en het Nationaal Innovatiecentrum Privacy Enhancing Technologies (NICPET). Binnen het samenwerkingsverband Techruption werden in 2022 diverse onderzoeksvoorstellen gelanceerd. Eén daarvan bleek interessant voor het notariaat. Omdat het werven van voldoende andere deelnemers traag verloopt is dit onderzoeksvoorstel (Verify-the-Verifier) verschoven naar 2023.

Verkenningen en beproevingen

De Radboud Universiteit is gevraagd een verkenning uit te voeren naar de mogelijkheden risico's en juridische voorwaarden van de ontwikkeling en het gebruik van kunstmatige intelligentie in het notariaat. Dit onderzoek is in 2021 gestart en werd eind 2022 opgeleverd. In 2023 zal een publicatie in het WPNR verschijnen en krijgt dit onderzoek een nog nader te specificeren vervolg. Met het Centre for Actionable Research of Open Universiteit (CAROU) is een project opgezet om AI-technologie voor emotieherkenning bij digitale Belehrung te beproeven, ten eerste om de emotie "verwarring" te herkennen. Dit traject loopt door in 2023. Gestart in 2021 en doorlopend in 2022 werd door Schluss, KNB, RvIG, de Volksbank, DELA en Davinci samengewerkt aan een proefopstelling voor het gebruik van een kluisconcept dat volledig onder regie van de burger staat. Voor een deel daarvan heeft project heeft het ministerie van BZK subsidie beschikbaar gemaakt. Onder de vlag "DIgitaal Afwikkelen NAlatenschap" (DIANA) is als casus de "Digitale verklaring van Executele" ingebracht. De gedachte is om het afhandelen van de formaliteiten na een overlijden te vereenvoudigen. Het project is met succes afgerond. Er is een werkende proefopstelling opgeleverd en gedemonstreerd. Het eindrapport is aan de betrokken organisaties en aan de subsidiegever ter beschikking gesteld en er zijn presentaties aan belangstellenden verzorgd. In 2023 krijgt DIANA een vervolg waarbij gekeken wordt welke elementen uit de eerdere proefopstelling direct toepasbaar zijn in de praktijk.

Ondernemingspaspoort

In 2021 werd vanuit de Dutch Blockchain Coalition het idee van een ondernemingspaspoort onderzocht. Het betreft een concept voor het oprichten van een onderneming middels een digitale wallet met relevante attributen. De resultaten waren dusdanig veelbelovend dat voor 2022 een programma is opgetuigd om dit concept verder uit te werken. Gedurende 2022 hebben de KNB en

de andere deelnemende partijen (KvK, Belastingdienst, PWC en ABN Amro) een gezamenlijke onderzoeksagenda opgesteld, waarin de huidige én toekomstige wet- en regelgeving als belangrijk onderwerp is opgenomen. Het programma loopt door in 2023. Dan worden alle benodigde afspraken, protocollen, technische standaarden en dergelijke uitgewerkt en indien mogelijk wordt ook een proof of concept (POC) gerealiseerd. Het papieren ondernemingspaspoort dat door het Nederlandse notariaat in CNUE verband is uitgewerkt wordt hierbij gebruikt als inhoudelijke basis.

Digitaal werken

In het programma 'Datagericht Werken' richt de KNB zich op het verzamelen, inzichtelijk maken en toepassen van data die binnen het notariaat beschikbaar zijn. Het verzamelen van en sturen op deze data is van groot belang, wil het notariaat haar aansluiting behouden op de verdere digitalisering van de maatschappij en daarmee haar huidige rol en positie binnen het maatschappelijke economisch verkeer bestendigen en verstevigen. Een bijkomend voordeel is dat het programma bijdraagt aan een verdere verbetering van de kwaliteit binnen het notariaat (procesverbeteringen) en het beperken van onnodige kosten (efficiency).

Kwaliteit en Toezicht Notariaat

Een van de projecten binnen het programma 'Datagericht werken' is Kwaliteit en Toezicht. In 2022 is binnen dit project verder gewerkt aan de realisatie van het geïntegreerd kwaliteits- en toezichtmodel. Uitgangspunt van dit model is dat de kwaliteits- en toezichtgegevens centraal worden opgeslagen in een database (een zogeheten 'lakehouse') en dat de betrokkenen (toezichthouder en auditor) op deze wijze snel en eenvoudig bij de opgeslagen gegevens kunnen. Deze gegevens worden in eerste instantie uit notariële bronsystemen zoals PEC of BRN gehaald. In de toekomst worden bijvoorbeeld ook CBS en/of CPB-gegevens uitgewisseld en opgeslagen. Het principe van dit model is dat de gegevens van de bron worden verkregen en dat iedere gebruiker (auditor en toezichthouder) met dezelfde (bron)gegevens werkt.

Afgelopen jaar is verder gewerkt aan de bouw van het informatieplatform. Dit platform heeft de naam "Informatie Platform Notariaat" (IPN) gekregen. Dit platform is nu gereed om de eerste brongegevens te ontvangen. Aansluitend wordt een eerste dashboard binnen IPN gebouwd met als doel de factsheets notariaat te ontsluiten.

Naast de hierboven beschreven activiteiten zijn ook diverse - voor het notariaat - nieuwe documenten ontwikkeld en in gebruik genomen zoals een assessmentdocument rondom de privacy (DPIA), een gegevensleveringsovereenkomst (GLO) en nog andere noodzakelijke documenten om de uitwisseling van de gegevens juridisch te borgen. Daarmee is de weg vrijgemaakt om het platform IPN in 2023 in gebruik te nemen en de eerste gegevens met bronsystemen uit te wisselen, te tonen via dashboards en/of rapportages en te bewerken voor diverse analyses.

Inzicht in tucht

In 2021 heeft de KNB een applicatie ontwikkeld dat inzicht geeft in tuchtuitspraken. Ook is het mogelijk hierin te zoeken en ontwikkelingen te zien. Dit kan (kandidaat-)notarissen helpen bij hun beroepsuitoefening en als zij worden geconfronteerd met een klacht. De KNB krijgt geregeld te horen van leden dat tuchtuitspraken niet altijd eenduidig zouden zijn. De beroepsgroep heeft daarom behoefte aan oriëntatiepunten voor het tuchtrecht. Wat kan een lid van de beroepsorganisatie verwachten als hij of zij wordt geconfronteerd met een tuchtklacht op basis van de jurisprudentie? De KNB heeft daarom - met inachtneming van de onafhankelijkheid van de tuchtrechter - alle beschikbare tuchtuitspraken geautomatiseerd geanalyseerd op taalkundige

patronen en woorden. Dit heet textmining. Deze analyse is afgelopen jaar toegankelijk gemaakt verschillende groepen leden binnen het notariaat en de leden van de kamers voor het notariaat.

Vernieuwing Wna

In het programma 'Vernieuwing Wna' spelen digitaal passeren, de poortwachtersrol van het notariaat, fraudepreventie en de toegankelijkheid van het notariaat een centrale rol. Het zijn speerpunten met een enorme maatschappelijke, technische en juridische impact. Dit programma heeft dan ook een nauwe relatie met de programma's 'Mens en Maatschappij' en 'Digitaal Notariaat'. De afgelopen jaren heeft het bestuur van de KNB tijdens regiobijeenkomsten en diverse vergaderingen van de ledenraad uitgebreid met leden gediscussieerd over hun wensen ten aanzien van veranderingen in de Wna, onder meer aan de hand van de discussienota 'Hoe versterkt het notariaat zijn maatschappelijke bijdrage?'. Daarmee heeft zij een belangrijke basis gelegd voor het ministerie van Justitie & Veiligheid dat de wetswijziging in gang moet zetten. Voordat het ministerie van Justitie & Veiligheid kan overgaan tot daadwerkelijke (ingrijpende) wetswijzigingen is het van belang dat ook onderzoek gedaan wordt onder externe partijen. Wat verwacht de maatschappij van het notariaat? De minister voor Rechtsbescherming heeft daarom besloten onderzoek te doen naar 'De Staat van het notariaat'. Dit onderzoek vindt naar verwachting in 2023 plaats.

Poortwachtersrol en fraudepreventie

In 2022 heeft de focus bij fraudepreventie gelegen op het versterken van de contacten tussen de Regionale Informatie en Expertise Centra (RIEC's) en de ringen van de KNB. Dit is nodig om kennis te delen en elkaar te informeren over (voorkoming van) fraude, witwassen en ondermijning. Met deze RIEC's, wat samenwerkingsverbanden zijn op arrondissementsniveau van onder meer de Belastingdienst, OM, FIOD en Politie zijn de afgelopen jaren in provinciaal georganiseerde bijeenkomsten reeds contacten gelegd. De KNB heeft daarbij een initiërende, verbindende en coördinerende rol. Ook zal de KNB samen met deze partijen, maar ook met het BFT, diverse (fysieke of digitale) bijeenkomsten organiseren voor het notariaat over weerbaarheid, ondermijning en fraudepreventie. Verder besteedt de KNB in het programma 'Digitaal Notariaat' aandacht aan technologieën die gericht zijn op het signaleren van mogelijke fraude.

Wetgeving

In het programma 'Digitaal Notariaat' staat beschreven wat de KNB op technisch vlak doet om het digitaal passeren van akten en alles wat daarmee samenhangt mogelijk te maken. In het programma 'Vernieuwing Wna' ligt het accent op de juridische aspecten van digitaal passeren. Zo is de KNB nauw betrokken bij de totstandkoming van de nationale wetgeving die nodig is om de Europese verordening die de DOBV voorschrijft te vertalen naar de Nederlandse praktijk. Ook volgt de KNB andere nationale en Europese wetgevingstrajecten die in dit verband relevant zijn, zoals de wijziging van de eIDAS-verordening. In deze verordening staan eisen voor elektronische handtekeningen en elektronische identificatie. Nederlandse notariskantoren en hun klanten krijgen onder andere met eIDAS te maken bij de DOBV.

Wettelijke taken en reguliere werkzaamheden

Behalve bovenstaande – meer strategische – thema's heeft de KNB een aantal wettelijke taken, die zich vertalen in min of meer reguliere werkzaamheden die belegd zijn bij het bureau van de KNB in Den Haag. Daaronder vallen onder andere de werkzaamheden voor het Centraal

Testamentenregister, klachtenbemiddeling, de NotarisTelefoon en de organisatie van de intercollegiale toetsing.

Internationaal

Internationaal timmert de KNB flink aan de weg. Op Europees niveau worden besluiten genomen die nationaal worden ingevoerd en gedetailleerd. De KNB vindt het belangrijk om mee te praten bij de besluitvorming om zo haar invloed te doen gelden. Zo nemen diverse leden deel aan werkgroepen van de Europese notariële koepelorganisatie CNUE. Bestuursleden van de KNB (waaronder de voorzitter) onderhouden op bestuurlijk niveau contacten in Europa, zowel in CNUE-verband als individueel met notariële beroepsorganisaties uit andere lidstaten, zoals België, Duitsland en Frankrijk. In 2023 heeft de KNB in de persoon van de voorzitter zitting in het dagelijks bestuur van de KNB. Mondiaal vindt uitwisseling van kennis en ervaring plaats via de Union Internationale du Notariat (UINL), waar de KNB ook lid van is.

Mediacontacten

De KNB wordt regelmatig benaderd door journalisten. Vragen van journalisten variëren van puur informatieve over de werking van bepaalde (notariële) wet- en regelgeving tot heel specifieke casusgeoriënteerde van incidenten die plaatsvinden bij individuele notarissen. Omdat de KNB een publiekrechtelijke organisatie is worden deze contacten zorgvuldig gereguleerd en geregistreerd.

Dienstverlening aan leden

De leden van de KNB kunnen elke werkdag telefonisch en digitaal terecht bij diverse medewerkers van de KNB met vragen over notariële wet- en regelgeving, ICT-gerelateerde thema's, de registers die de KNB houdt, media-issues en de talloze bijeenkomsten die de KNB organiseert.

Klachtenbemiddeling

Als (kandidaat-)notarissen te maken krijgen met een klacht van een cliënt die niet via een open gesprek opgelost kan worden, dan kan klachtenbemiddeling door de KNB uitkomst bieden. Deze bemiddeling verloopt via een schriftelijke uitwisseling van standpunten en wordt door de afdeling Praktijkzaken van de KNB begeleid. De klager kan zich zowel schriftelijk als per digitaal formulier tot de KNB wenden. Op de website notaris.nl kunnen cliënten meer informatie vinden over het indienen van klachten. In veel gevallen blijkt de klachtenbemiddeling door de KNB een succesvolle wijze om het conflict langs informele weg op te lossen. Lukt dat niet, dan kan de cliënt een (formele) klacht indienen bij de kamer voor het notariaat. De afgelopen jaren bemiddelde de KNB gemiddeld bij 250 klachten.

Belangrijkste inkomsten en uitgaven

De belangrijkste inkomsten voor de KNB komen voort uit de verplichte algemene bijdrage van de leden en het ICT-platform dat de kantoren ondersteunt. De KNB betaalt uit haar inkomsten de salarissen van de medewerkers, de ICT-applicaties en -netwerken, communicatie en huisvesting.

Belangrijkste investeringen ten behoeve van het notariaat – ICT

Dienstverlening speelt zich steeds vaker af in digitale portalen. Deze veranderingen dienen te worden vertaald naar de wijze waarop het notariaat haar diensten kan aanbieden en naar een flexibele, toekomstbestendige infrastructuur waarin portalen een belangrijke rol spelen. De KNB werkt aan een business architectuur waarin het centrale platform met haar registers en de toegang

daartoe het uitgangspunt is. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste ICT-investeringen ten behoeve van het notariaat.

Platform Elektronische Communicatie

Vanzelfsprekend is er continu aandacht voor het doorvoeren van de noodzakelijke aanpassingen in het Platform Elektronische Communicatie (PEC). De registers die de KNB daarop beheert zijn van belang voor zowel ketenpartners als burgers. De KNB zet in op uitbreiding daarvan en verdere flexibilisering van onze daaruit voortkomende diensten. Dat kan door overname van relevante registers die nu in beheer zijn bij derden en door ontwikkeling van nieuwe registers. Middels de aanstaande Wet Digitale Overheid (tranche 1; voorziene ingangsdatum 1 juli 2023) moet het mogelijk zijn om met private middelen in te loggen op overheidsdiensten. In de volgende tranche wordt ook het zogenaamde 'regie op gegevens', waarmee overheidsgegevens toegankelijker worden gemaakt voor burgers, geregeld. In 2021 heeft de Europese Commissie ook een herziening van de eIDAS-verordening voorgesteld, waarin iedere burger een digitaal identificatiemiddel krijgt voorzien van een soort digitale portemonnee waarmee hij toegang krijgt tot gegevens, deze kan bewaren en verstrekken.

BRN

De modernisering van de ledenadministratie (BRN) is afgerond. Het nieuwe BRN is zoveel mogelijk teruggegaan naar de wettelijke basis van notariële ledenadministratie. De daaraan gerelateerde functionaliteit zoals facturatie, audit en cursussen & congressen zijn hiervan op een logische manier gescheiden. De vastlegging van niet-leden en overige relationele gegevens wordt ondergebracht in een CRM-voorziening waarvoor in 2023 een project zal starten. Dit maakt BRN gereed voor de toekomstige eisen die eraan worden gesteld door zowel de notariële softwareleveranciers als door de ketenpartners.

CDR

Deze modernisering van het CDR is in de loop van 2020 gestart en is in 2022 afgerond. Technisch was dit onderhoud noodzakelijk om ervoor te zorgen dat het CDR ook in de toekomst veilig en stabiel blijft functioneren. Daarnaast is het project uitgebreid met de gevolgen van het aannemen van de Wet Differentiatie overdrachtsbelasting. De overheid heeft de eisen aan de aangifte overdrachtsbelasting aangescherpt om de controle hierop (deels) geautomatiseerd te laten plaatsvinden. Hiervoor is het noodzakelijk de nodige aanpassingen aan de CDR-functionaliteit te doen. Het nieuwe CDR is succesvol in gebruik genomen.

PEC-platform

Eind 2022 is een programma gestart om de komende jaren het PEC-platform stapsgewijs te vernieuwen. KNB kiest hierin voor een modulaire aanpak. We implementeren nieuwe functionaliteiten en de hoogste veiligheidsstandaarden op een robuuste en toekomst vaste technische laag waarmee we het platform gereedmaken voor de toekomst. Technisch en functioneel onderhoud en het toevoegen van nieuwe functionaliteiten worden hiermee in de toekomst makkelijker.

BRP Modernisering

In 2022 is de technische vernieuwing van de BRP-applicatie opgeleverd. Naast het vernieuwen van de software zijn de BRP en de TMV (TerugMeldVoorziening) als twee afzonderlijke webapplicaties in

het notarisportaal ondergebracht. Het notarisportaal is de webapplicatie waar nu al de CTR en VIS webapplicaties te vinden zijn en waar de CDR-webapplicatie aan is toegevoegd.

Professionalisering rollen en werkwijzen

Ook in 2022 is het professionaliseringstraject verder doorgevoerd samen met de informatiseringspartners. Voor de KNB betekent dit steeds meer regie, overzicht en grip op processen, informatie en resultaten door een eerste onderzoek naar een Agile manier van werken op te starten.

Financieel beleid KNB

Het financiële beleid van de KNB is gebaseerd op een meerjarenbegroting. De financiële rapportages worden maandelijks opgesteld, zodat budgethouders (afdelingshoofden) structureel meer grip op hun begroting krijgen. Er is een jaarlijkse risicoanalyse uitgevoerd, waarvan de uitkomsten zijn gepresenteerd aan het bestuur.

Weerstandsvermogen

Het eigen vermogen (algemene reserves) van de KNB is van groot belang voor de continuïteit. Per kwartaal worden de risico's gevolgd (zie ook bijlage "weerstandsvermogen"). Het weerstandsvermogen (eigen vermogen minus vaste activa) neemt ten opzichte van vorig jaar toe. Dit komt met name door de nog niet uitgegeven kosten van het programma digitaal passeren, project IAM, notarieel portaal, CRM, informatiebeveiliging en future pro(o)f.

Beleggen

De effecten zijn in beheer bij de ABN-AMRO. Het beleid met betrekking tot het liquiditeitsbeheer en het beleggen van gelden is vastgelegd in een beleggingsstatuut. Een nieuw beleggingsstatuut is in januari 2017 opgesteld en tijdens de bestuursvergadering van 2 augustus 2017 vastgesteld. In de bijlage "beleggingsstatuut" zijn de cijfers en een nadere uitleg opgenomen.

Financieel beleid – begroting komend jaar

Door voortschrijdend inzicht is de begroting voor komend jaar (2023) bijgesteld. De meest opvallende bijgestelde posten zijn: het ontwikkelen van de digitale akte, activiteiten in het kader van futurepro(o)f en het beheer van PEC systemen. Daarnaast is rekening gehouden met het aantrekken van een hoofdredacteur, redacteur, ondersteuning bij de lobby en twee juristen, hogere afschrijvingskosten van het nieuwe BRN en hogere kosten voor IAM.

Wet Normering Topinkomens (WNT)

In de bijlage toelichting WNT is uitvoering gegeven aan de WNT. Alle bestuursleden, de directeur en de leden van de ledenraad worden vermeld voor de bezoldiging en onkostenvergoeding, omdat zij worden geclassificeerd als topfunctionaris.

Opbouw begroting algemeen

De begroting van de KNB heeft – technisch gesproken – elf segmenten: KNB Bureau, Onderwijs en Kandidatenzaken, Kwaliteitstoetsing, ICT & Procesoptimalisatie, Uitgeverij, Rechtsvragen, CTR, Public Relations, Centraal Levenstestamentregister, Onderzoek en Ontwikkelingsfonds en Ondersteuningsfonds – met verschillende deelbegrotingen. De begroting is om twee redenen op deze manier ingericht. Ten eerste om te laten zien dat middelen worden besteed waar ze voor

bedoeld zijn. Ten tweede vanwege de verschillende btw-tarieven. Met ingang van 1 oktober 2016 valt de KNB onder de vennootschapsbelasting. Met de belastingdienst zijn gesprekken geweest om vast te stellen welke segmenten en/of activiteiten van de KNB belastingplichtig zijn voor de vennootschapsbelasting. De belastingdienst heeft een voorlopig standpunt ingenomen en de KNB heeft op grond hiervan de aangiften voor boekjaar 2016/2017, 2018, 2019, 2020 en 2021 ingediend. De belastingdienst heeft de ingediende aangiften ongewijzigd overgenomen.

De KNB heft een algemene bijdrage (volgens artikel 87 van de Wna) om de kosten te dekken die samenhangen met de uitoefening van haar ordetaken ten behoeve van alle leden. Deze bijdrage wordt ingezet voor het KNB Bureau. De KNB levert ook diensten aan leden, kantoren of derden. Deze diensten en producten genereren hun eigen inkomsten door middel van abonnementen of een tarief per afgenomen product of dienst. Een overzicht van alle actuele prijzen en tarieven staat in de bijlage.

Overkoepelende diensten

In de begroting zijn de overkoepelende diensten terug te vinden onder 'overige bedrijfskosten'. Zij bestaan ter ondersteuning van alle activiteiten van de KNB. Hiertoe worden de afdelingen directie, financiën en administratie, personeel en organisatie en ICT gerekend. Deze afdelingen verrichten overkoepelende werkzaamheden ten behoeve van het hele notariaat en de hele KNB. De kosten worden op basis van het aantal medewerkers per afdeling of dienst toegerekend. De rente opbrengsten worden tot en met boekjaar 2020 – op basis van de hoogte van de reserves aan het begin van het boekjaar – toegerekend aan de segmenten. Vanaf het boekjaar 2021 wordt het financieringsresultaat niet meer toegerekend aan de segmenten, maar als aparte post onder de algemene reserve gepresenteerd. De resultaten van de segmenten worden hiermee niet meer sterk beïnvloed door de sterke fluctuaties in het financieringsresultaat en zijn beter vergelijkbaar in de tijd.

Directie

De directie van de KNB is verantwoordelijk voor het uitvoeren van het beleid door het KNB bureau en geeft daar leiding aan. Zij onderhoudt daarbij externe relaties, geeft invulling aan belangenbehartiging en vertegenwoordigt de KNB en het notariaat bij externe stakeholders. De directie maakt afspraken inzake verzekeringen (waaronder beroepsaansprakelijkheid), de Stichting Voorzieningsfonds van de KNB, de Stichting Kwaliteitsfonds Notariaat en onderhoudt relaties met banken ten behoeve van het hele notariaat. Onder de directie valt tevens de verenigingsmanager. De verenigingsmanager is aangesteld als linking pin tussen de besturen van de specialistenverenigingen en het bestuur en uitvoerende afdelingen van de KNB. Doel is gezamenlijk optrekken als notariaat en naar buiten toe waar mogelijk één stem laten horen. De specialistenverenigingen betalen een vergoeding voor de werkzaamheden die KNB-medewerkers voor de verenigingen verrichten.

Financiën en administratie

De afdeling financiën zet het financiële beleid behorend bij de gekozen koers uit en administreert alle financiële stromen van de KNB. Zij volgt rentetarieven op deposito's en andere renterekeningen en brengt maandelijkse financiële rapportages uit. De verkoopfacturen worden digitaal verstuurd, de administratie wordt in Exact Online bijgehouden en de inkoopfacturen

worden via Basecone goedgekeurd en digitaal aangeleverd. De afdeling verzorgt tevens de financiële administraties van de Stichting ECH, de Stichting Voorzieningsfonds van de KNB, De Stichting Kwaliteitsfonds Notariaat, de commissie Toegang Notariaat, Stichting Digitale Rechtszekerheid, het Centraal Digitaal Repertorium en aanvullende projecten en verschillende specialistenverenigingen. Vanaf 2020 is hier de Stichting Digitalisering & Identiteitsvoorzieningen Notariaat en de Stichting Nobilex bij gekomen.

Personeel en organisatie

Onder deze afdeling vallen alle zaken aangaande personeel, huisvesting, facilitaire dienst en inventaris. Loket wordt gebruikt voor de personeels- en salarisadministratie en de salarisadministratie ondergebracht bij Grant Thornton. Het secretariaat heeft de kennismakingsbijeenkomsten voor nieuwe notariële leden georganiseerd.

Automatisering

Deze afdeling is verantwoordelijk voor de interne ict en de telefonie.

KNB Bureau

Op de begroting van het KNB Bureau vindt u posten, zoals het bestuur, de ledenraad, het ordesecretariaat, de algemene ledenvergadering (ALV) en het jaarcongres, vertegenwoordiging in het buitenland en alle commissies, kandidatenzaken, declaratiegeschillen, klachtenafhandeling en praktijkondersteuning, de Notaristelefoon en corporate communicatie.

Het resultaat van het KNB Bureau over boekjaar 2022 is positief € 164.617. De begroting ging uit van een negatief resultaat van € 306.502. Het resultaat is gunstig beïnvloed door de hogere inkomsten uit de algemene bijdrage en het congres, lagere niet verrekenbare btw, lagere kosten bestuursorganen, lagere kosten onderzoeken en lagere salariskosten. Daar tegenover staan de hogere kosten van buitenland en hogere overhead kosten. Onder de kosten van de afdeling communicatie vallen onder andere de kosten van de Notaristelefoon; deze bedragen voor 2022 € 65.284.

KNB Diensten

Onderwijs en opleiding (O&K in de begroting)

Cursussen en congressen

Alle leden van de KNB hebben een permanente educatieverplichting. In ieder tijdvak, dat bestaat uit twee kalenderjaren, moeten leden veertig opleidingspunten halen. Het team Cursussen & Congressen voert de PE-administratie voor de leden en ontwikkelt en organiseert cursussen, congressen en bijeenkomsten, gericht op notariële thema's.

Online

Vanwege corona organiseert de KNB sinds 2020 ook onlinebijeenkomsten; niet alleen voor cursussen, maar ook voor grotere bijeenkomsten zoals de ALV en het jaarcongres. Vooral voor bijeenkomsten waar kennisoverdracht centraal staat zijn onlinebijeenkomsten niet meer weg te denken uit het aanbod. Leden geven aan die bijeenkomsten steeds vaker de voorkeur.

Specialistenverenigingen

Het team Cursussen & Congressen organiseert daarnaast ook bijeenkomsten voor de Vereniging voor Notariële Registergoederen Specialisten (NRS), de Vereniging van Mediators in het Notariaat (VMN), de Vereniging Ondernemingsrechtsspecialisten Notariaat (VON) en de Vereniging IT-Notaris. Ook het verenigingsmanagement van deze notariële specialistenverenigingen is in handen van het KNB-bureau.

Permanente educatie

Voor de vaardigheidscursussen is de KNB eind 2015 een samenwerking aangegaan met het opleidingsbureau Dialogue. Zij bieden sinds begin 2016 onder de noemer Notaris 2.0 Academy deze trainingen aan. Dit aanbod is in 2021 aangepast als gevolg van het futurepro(o)f-traject. Het jaarritme van het team cursussen en congressen hangt sterk samen met de tweejaarlijkse PE-verplichting. In het eerste jaar van de verplichting wordt minder gebruik gemaakt van de opleidingsmogelijkheden; in het tweede jaar wordt een inhaalslag gemaakt. Dit betekent dat het financiële resultaat het tweede jaar doorgaans beter is. Het jaar 2022 was het eerste jaar van de PE-verplichting. O&K sluit het boekjaar 2022 af met een negatief resultaat van € 87.506.

ICT & Procesoptimalisatie (I&P)

Onder de kop "Thema bescherming en rechtszekerheid" en de kop "Belangrijkste investeringen ten behoeve van het notariaat- ICT" zijn de activiteiten van deze afdeling beschreven. Het segment I&P heeft de grootste inkomsten en uitgaven binnen KNB. In het boekjaar 2022 heeft I&P meer inkomsten ontvangen uit de hogere aantallen VIS en BRP, de poortwachterstoelage, latere invulling vacature manager I&P, lagere kosten BRP, lagere kosten informatiebeveiliging, nog niet uitgegeven kosten IAM, lagere projectkosten key cloak, lagere kosten datawarehouse, lagere kosten onderzoek I&P, lagere kosten applicatiebeheer, nog niet uitgegeven kosten notarieel portaal, nog niet uitgegeven kosten digitale akte en lagere kosten futurepro(o)f. Hiertegenover staan de meerkosten van VIS, niet begrote kosten PMO PEC en niet begrote kosten voor de digitale kluis. Per saldo heeft I&P een positief resultaat van € 2.912.038 behaald. Begroot was een positief resultaat van € 1.056.133.

De poortwachterstoelage wordt vanaf augustus 2019 in rekening gebracht bij elke inlichting VIS en BRP. Deze toeslag is bedoeld voor het vormgeven van de poortwachtersfunctie van het notariaat en het faciliteren van NotarisID. DOBV wordt gezien als de digitale poort naar Europa. De inkomsten uit deze toeslag zijn in 2022 aangewend om de nota's van Identiteitsvoorzieningen & Digitalisering Notariaat Holding B.V. (IDNH) te voldoen en de kosten voor de ontwikkeling van DOBV. IDNH zorgt vanaf oktober 2019 voor de uitvoering van het vormgeven van de poortwachtersfunctie en het faciliteren van NotarisID.

Uitgeverij

Onder het segment uitgeverij vallen publicaties zoals WPNR, aandeelhoudersregisters en de brochures. Door hogere ledenbijdrage is het segment uitgeverij positiever uitgekomen dan begroot.

Rechtsvragen

De afdeling rechtsvragen heeft als kerntaak het beantwoorden van algemene rechtsvragen die het notariaat aangaan. Door de hogere advieskosten met hiertegenover de hogere ledenbijdrage is het resultaat van de afdeling negatiever uitgekomen dan begroot.

Public Relations en lobby

Stakeholdermanagement

Een belangrijke, reguliere taak van de KNB is stakeholdermanagement (en lobby). Deze worden veelal gefinancierd uit het PR-budget, waar ook de algemene reclamecampagnes worden betaald. Met de belangrijkste ketenpartners zoals de ministeries van Justitie & Veiligheid, Binnenlandse Zaken & Koninkrijksrelaties, Financiën en uitvoeringsorganisaties zoals de Belastingdienst, KvK en het Kadaster vindt frequent overleg en afstemming plaats zowel op bestuurlijk niveau, als op tactisch en vakinhoudelijk niveau. Binnen de KNB zelf wordt deze afstemming op gestructureerde wijze voorbereid middels accountoverleggen, zodat alle relevante onderwerpen op de juiste plek worden besproken. Duidelijk is dat een aantal onderwerpen bij alle ketenpartners op tafel ligt. In 2023 zullen stappen worden gezet om meer zicht te krijgen op de toekomstvisie van ketenpartners.

Met de notariële softwareleveranciers (NSL's) is ook in 2022 op regelmatige basis overleg geweest. Daarin kwamen onderwerpen aan de orde die als gevolg van wijzigende wet- en regelgeving van belang zijn voor de NSL's alsmede de projecten van zowel de ketenpartners als de KNB. Specifiek is veel aandacht gegaan naar problemen rond de implementatie van Syvas, een project van het Kadaster dat de digitale aanlevering van stukken vanuit het notariaat behelst.

Politiek

Behalve met deze stakeholders vindt ook op politiek-bestuurlijk niveau veelvuldig overleg plaats. Zo sprak de KNB-voorzitter afgelopen jaar een aantal keer met minister Weerwind voor Rechtszekerheid (over onder meer de door het notariaat gewenste 'grijze lijst' en andere instrumenten voor de notariële poortwachtersrol), met minister De Jonge voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (over de Omgevingswet en het digitale biedboek), staatssecretaris Van Huffelen van Koninkrijksrelaties en Digitalisering (over eID-middelen en de bezetting van het notariaat op Bonaire, Saba en Sint Eustatius) en met staatssecretaris Van Rij van Fiscaliteit en Belastingdienst (over fiscaal verschoningsrecht). Daarnaast had zij ook diverse gesprekken met de woordvoerders notariaat van de verschillende Tweede Kamerfracties.

Juridische Poort

Speciaal voor contacten met de Haagse politiek organiseert de KNB een à twee keer per jaar een zogeheten Juridische Poort in Perscentrum Nieuwspoord, dat gevestigd is in de Tweede Kamer. In november was het onderwerp van deze politieke bijeenkomst 'Toegang tot het recht', waarover beleidsmakers, politici en mensen uit de praktijk met elkaar in discussie gingen.

Dit thema kwam een maand later nogmaals aan de orde in Nieuwspoord tijdens een gezamenlijk symposium van de KNB, de Orde van advocaten en de beroepsorganisaties van accountants, belastingadviseurs en gerechtsdeurwaarders, waarmee dit thema nog hoger op de Haagse agenda is geplaatst.

SP-Kamerlid Van Nispen diende eind november een initiatiefnota in bij de Tweede Kamer over een sociaal notariaat. Volgens Van Nispen is de notaris om verschillende redenen niet toegankelijk voor een groot deel van de Nederlandse bevolking. Zo weten sommige mensen niet wat de notaris voor hen kan betekenen. Of ze hebben een taalachterstand, een verstandelijke beperking of een gebrek aan financiële middelen. Terwijl het voor deze mensen, net als voor iedereen, wel belangrijk is om zaken goed vast te leggen of juridisch advies te krijgen.

Centraal Levenstestamentregister (CLTR)

Het CLTR is met ingang van 1 mei 2011 van start gegaan. Het register is opgezet door de KNB en valt daarmee onder de algemene reserve. In mei 2013 is het register gedigitaliseerd. Het aantal inschrijvingen ten opzichte van vorig jaar is met bijna 12% gestegen. Er zijn in dit boekjaar 220.583 inschrijvingen geweest. Het tarief van een inschrijving is per 1 januari 2016 verlaagd naar € 6,50 per inschrijving. Ten opzichte van de begroting heeft het CLTR meer inkomsten vanwege het aantal inschrijvingen. Per saldo heeft het CLTR een positief resultaat van € 401.515 behaald.

Overige ondersteunende diensten

Centraal Testamentenregister (CTR)

Sinds 1 januari 2007 wordt het beheer en de exploitatie van het CTR uitgevoerd door de KNB. Hiervoor is een convenant gesloten tussen het Ministerie van Justitie en Veiligheid en de KNB. Eerder lag de uitvoering van het CTR bij het Ministerie van Justitie en Veiligheid. Doel van deze overgang is om te komen tot een substantiële kostenbesparing en een kwaliteitsverbetering. Een deel van de bestemmingsreserve van het CTR (€ 500.000) is bestemd voor het bouwen van het portaal voor Hammerstein. Hiervoor is een aparte bestemmingsreserve "Hammerstein portaal" aangemaakt. Deze reserve zal, gelijk met de afschrijvingstermijn van 8,5 jaar voor het Hammerstein portaal, worden afgebouwd naar nul. Het CTR is sinds mei 2012 aangesloten op het Europese netwerk van testamentenregisters. Door deze aansluiting kunnen notarissen in andere Europese landen digitaal inlichtingenverzoeken doen bij het CTR en vice versa. Het Ministerie van Justitie en Veiligheid heeft besloten per 1 januari 2017 het tarief van het CTR te verlagen naar € 5,50. Het CTR teert hiermee geleidelijk in op haar reserve. Door hogere inschrijvingen, minder inhuur en het nog niet hangen in het Centraal Verwijs Register is het negatief resultaat lager dan begroot.

Onderzoek- en ontwikkelingsfonds

De bestemmingsreserve is bedoeld om kosten die samenhangen met de ontwikkeling van (nieuwe) notariële diensten te financieren. Dit jaar zijn er geen onderzoeken geweest.

Ondersteuningsfonds

In 2022 is er geen beroep gedaan op het ondersteuningsfonds.

Hammerstein portaal

De bestemmingsreserve Hammerstein portaal bestaat uit de bijdrage van het Ministerie van Justitie en Veiligheid voor toekomstige afschrijvingslasten voor het Hammerstein portaal. De reserve wordt gelijktijdig met de afschrijvingen van het portaal uitgeput en loopt tot en met 2021.

Verzekeringen – beroepsaansprakelijkheid – nut en noodzaak

Vanaf oktober 2016 is elke notaris weer verplicht verzekerd, omdat niet iedere notaris verzekeraar bleek te zijn. Een specificatie van de verzekeringsbijdragen voor het boekjaar 2022 is opgenomen in de bijlage "collectieve verzekeringen". Door het hogere aantal notarissen is het resultaat € 80.429 positief. De bestemmingsreserve verzekeringen komt uit op € 1.138.404.

Verzekeringen – arbeidsongeschiktheid en zorg – en schadeverzekeringen

Om inkoopkortingen voor de arbeidsongeschiktheidsverzekering en de zorg- en schadeverzekeringen te bedingen, heeft de KNB mantelovereenkomsten afgesloten met Movir,

OHRA en De Goudse. De leden en de kantoormedewerkers kunnen hierdoor korting krijgen op deze verzekeringen.

Verbonden partijen

Stichting ECH (zeggenschap 50% KNB, 25% Rabobank en 25% Raad van Advies)

Het bestuur van Stichting ECH wordt in 2022 gevormd door 4 bestuurders, waarvan 2 door KNB benoemd, één door Rabobank Nederland en één door Nationale Nederlanden.

Stichting ECH maakt gebruik van PEC en inzet van medewerkers van de KNB. Hiervoor zijn zakelijke prijsafspraken gemaakt.

Stichting Voorzieningsfonds van de KNB

Het bestuur van Stichting Voorzieningsfonds van de KNB bestaat uit de 3 bestuursleden die geleverd worden door de KNB; de voorzitter, de penningmeester en een lid.

Stichting Pensioenfonds Notariaat

Op grond van de statuten van Stichting Pensioenfonds Notariaat (SPN) worden de bestuursleden als volgt benoemd: 3 leden op basis van voordracht door de KNB, 2 leden op basis van voordracht door de Bond van Medewerkers in het Notariaat, 1 lid vanuit de gepensioneerden en 2 leden op voordracht door het bestuur van het SPN. Per 1 juli 2014 is de pensioenraad omgevormd naar de PensioenKamer. Over en weer is er geen sprake van aansprakelijkheden en/of afgegeven garanties.

Stichting Rechtszekerheid Digitaal

Het bestuur van de Stichting Rechtszekerheid Digitaal (SRD) wordt gevormd door een aantal leden van de KNB en een extern lid. De stichting opereert onafhankelijk van de KNB en scheidt de randvoorwaarden waaraan digitale initiatieven zouden moeten voldoen.

Stichting Nobilex

Het bestuur van Stichting Nobilex wordt benoemd door de KNB en bestaat uit drie of vijf natuurlijke personen. Stichting Nobilex houdt zich bezig met een doelmatige en kwalitatief hoogwaardige dienstverlening door juridische dienstverleners. Nobilex Automatisering B.V. ontwikkelt kantoorautomatisering voor en door notariskantoren. Om de financiering rond te krijgen heeft de KNB zich voor Nobilex Automatisering B.V. op 11 april 2018 borg gesteld tot een maximum van € 4,7 miljoen aan hoofdsommen. De KNB ontvangt over dit bedrag een borgstellingsprovisie van 3,8%. In 2020 is de borgstelling verhoogd naar € 6.130.000.

Stichting Digitalisering & Identiteitsvoorzieningen Notariaat

Stichting Digitalisering & Identiteitsvoorzieningen Notariaat is op 11 oktober 2019 opgericht. Het bestuur wordt benoemd door de KNB en bestaat uit drie of meer bestuursleden. De Stichting heeft ten doel het direct of indirect houden van aandelen in vennootschappen die zich bezighouden met het beheer en onderhoud van een centrale infrastructuur waarbinnen WID-scanners functioneren en het ter beschikking stellen van WID-scanners aan notariskantoren. Daarnaast de verdere ontwikkeling van identificatiemiddelen en het verkrijgen en behouden van relevante certificering en andere activiteiten met het oog op de rol van de notaris met betrekking tot identificatie, ondertekening en de wettelijke poortwachtersfunctie van de notaris.

Stichting Kwaliteitsfonds Notariaat

Het bestuur van Stichting Kwaliteitsfonds Notariaat bestaat uit vijf tot zeven leden en is nu een

personele unie met KNB bestuurders. Stichting Kwaliteitsfonds Notariaat is op 13 juni 2018 opgericht. De activiteiten van Stichting Kwaliteitsfonds Notariaat bestaan voornamelijk uit de instandhouding van een fonds als bedoeld in artikel 88a Wet op de notarisambt teneinde de continuïteit van de goede notariële dienstverlening te garanderen en te bevorderen, en voorts het verrichten van al hetgeen met het bovenstaande in de ruimste zin verband houdt of daaraan bevorderlijk kan zijn.

De inkomsten in 2022 zijn hoger dan begroot vanwege het grote aantal gepasseerde akten in het notariaat.

Het onderzoek naar de verdeelsleutel van de kosten van toezicht heeft in 2021 plaats gevonden. Het ministerie van J&V heeft een keuze gemaakt voor de nieuwe verdeelsleutel en deze gehanteerd bij de doorbelasting van de kosten van toezicht voor 2021. De KNB kan zich vinden in de nieuwe verdeelsleutel en de toepassing ervan. De heffing van de akte in 2023 blijft gelijk aan de heffing in 2018.

Algemene reserves

De reserve ICT & Procesoptimalisatie wordt gebruikt voor het financieren van projecten inzake het opzetten of overnemen van registers en/of het uitvoeren in het kader van nieuwe wetgeving. Daarnaast is de reserve bedoeld om toekomstige investeringen in de PEC-diensten te financieren en om verkennend onderzoek naar relevante innovaties te faciliteren. In het boekjaar 2022 is deze reserve toegenomen met name vanwege het niet kunnen uitvoeren van enkele projecten door laat ingevulde vacatures en het uitlopen van een ander project. De kosten voor deze projecten verschuiven naar volgende jaren. Zoals uit de gesegmenteerde begroting op pagina 23 blijkt, wordt er komende jaren fors geïnvesteerd in ICT & Procesoptimalisatie. De reserve Public Relations zal worden gebruikt om campagnes te voeren. De reserve kwaliteitstoetsing valt vrij, daar de kosten van de peer reviews vanaf 2020 door Stichting Kwaliteitsfonds Notariaat worden gedragen. Vanaf 2022 zal deze reserve worden gebruikt voor de kwaliteitsverbetering van het notariaat. De reserve CLTR wordt gebruikt om eventuele calamiteiten in het digitaal register op te vangen en aansluitingen te bouwen voor externe partijen. De uitgeverij zal de reserve nodig hebben wanneer in de toekomst de brochures digitaal beschikbaar worden gesteld.

Vanwege de omvangrijke ICT-systemen is een groot weerstandsvermogen noodzakelijk, zodat eventuele problemen met de systemen, waar de KNB en haar leden dagelijks afhankelijk van zijn, kunnen worden verholpen.

Den Haag, 26 april 2023

Het bestuur bestaande uit:

mr. I.C.A. Braun

mr. I.M. Cox

mr. E.M.J.J. Engelen (penningmeester)

mr. T.P. Flokstra

mr. A.H.I. Hoogendam

mr. A.C. van der Klooster

mr. A.M.J.M. Ploumen (voorzitter)

Begroting 2024 en voorstel bijdrage

	werkelijk 2022	werkelijk 2021	begroting 2022	aangepaste begroting 2023	begroting 2024
Baten	23.392.633	18.489.791	20.958.071	21.095.363	26.627.603
Directe kosten	11.736.133	12.803.712	14.078.042	13.669.826	14.641.172
Bruto marge	11.656.500	5.686.079	6.880.029	7.425.537	11.986.431
Personeelskosten	4.784.769	4.389.819	4.961.429	6.548.017	5.958.745
Afschrijvingskosten	713.494	448.890	735.667	911.975	879.663
Overige bedrijfskosten	2.726.340	2.259.359	3.012.518	3.686.477	3.693.194
Totaal overige kosten	8.224.603	7.098.069	8.709.614	11.146.469	10.531.602
Financiële baten en lasten	-1.204.193	860.586	48.550	0	0
Bijzondere bate	0	0			
Exploitatiesaldo voor belasting	2.227.704	-551.404	-1.781.035	-3.720.932	1.454.829
Vennootschapsbelasting	(113.448)	0	0	0	0
Exploitatiesaldo na belasting	2.114.256	(551.404)	(1.781.035)	(3.720.932)	1.454.829

In verband met de economische omstandigheden en voortschrijdend inzicht is de begroting 2023 in december 2022 aangepast. Dit betreft met name de kosten van personeel en ict projecten.

Op de volgende bladzijde treft u de gesegmenteerde begrotingen aan en daarna een overzicht voorstel bijdragen januari tot en met december 2023.

Een begroting is een zo goed mogelijke meetlat voor de toekomst, maar hoe verder de toekomst hoe onzuiverder de cijfers. De begroting geeft een beeld waar de KNB naar toe gaat.

Begroting 2023 en begroting 2024

	aangepaste begroting 2023							begroting 2024				
	KNB bureau	O&K	I&P	Uitgeverij	Rechtsvragen	CTR	H.portaal	Public Rel.	CLTR	Onderzoek	Onderst.	Totaal
Baten	4.362.662	338.141	11.729.107	569.328	538.521	2.007.500		532.604	1.017.500			21.095.363
Directe kosten		90.981	10.158.629	174.464	151.000	1.987.879		138.909	967.964	0	0	13.669.826
Bruto marge	4.362.662	247.160	1.570.478	394.864	387.521	19.621	0	393.695	49.536	0	0	7.425.537
Personeelkosten	2.129.248	289.047	1.991.470	278.633	443.372	345.167		243.422	73.198			5.793.557
Toegerekende perskst	208.790	44.156	308.712	42.252	42.633	67.567		30.833	9.517			754.460
Afschrijvingskosten		14.193	95.994			170.268			83.935			364.390
Toegerekende afschrkst	151.545	32.040	224.081	30.653	30.917	49.018		22.395	6.936			547.585
Overige bedrijfskosten	2.955.748	72.751	274.857	68.979	103.645	124.169		70.680	15.648			3.686.477
Totaal overige kosten	5.445.331	452.187	2.895.114	420.517	620.567	756.189	0	367.330	189.234	0	0	11.146.469
Financiële baten en lasten	0	0	0	0	0	0		0	0			0
Exploitatiesaldo voor vpb	-1.082.669	-205.027	-1.324.636	-25.653	-233.046	-736.568	0	26.365	-139.698	0	0	-3.720.932
vpb												PM
Baten	4.443.288	332.906	17.162.901	574.316	549.292	2.007.500		539.900	1.017.500			26.627.603
Directe kosten		92.790	10.768.707	174.292	151.000	2.348.037		143.987	962.359	0	0	14.641.172
Bruto marge	4.443.288	240.116	6.394.194	400.024	398.292	-340.537	0	395.913	55.141	0	0	11.986.431
Personeelkosten	1.900.985	294.709	1.743.191	284.112	378.872	351.919		248.198	52.234			5.254.220
Toegerekende perskst	194.971	41.233	288.280	39.455	39.811	63.095		28.793	8.887			704.525
Afschrijvingskosten		14.193	108.494			126.285			83.935			332.907
Toegerekende afschrkst	151.316	31.991	223.742	30.606	30.870	48.944		22.361	6.926			546.756
Overige bedrijfskosten	2.891.912	78.736	311.969	74.694	110.099	133.586		75.261	16.937			3.693.194
Totaal overige kosten	5.139.184	460.862	2.675.676	428.867	559.652	723.829	0	374.613	168.919	0	0	10.531.602
Financiële baten en lasten	0	0	0	0	0	0		0	0			0
Exploitatiesaldo voor vpb	-695.896	-220.746	3.718.518	-28.843	-161.360	-1.064.366	0	21.300	-113.778	0	0	1.454.829
vpb												PM

Overzicht voorstel bijdragen 2024

In de ALV van 2023 is het voorstel van de ledenraad overgenomen om de bijdragen vanaf 2023 jaarlijks te indexeren met CPI van oktober 2022. De hoogte van de bijdragen van 2024 volgen eind november 2023. De bijdrage bestuursorganen is bedoeld voor de forfaitaire vergoeding voor ringbestuurders.

Onderstaand volgt een specificatie van de bijdragen per bijdragecategorie.

	2024	2023
	CPI indexatie	
A. Notarissen	voorstel	vastgesteld
Algemene bijdrage (excl. BTW)	PM	2.543,23
Bijdrage public relations (excl. BTW)	PM	292,33
Bijdrage bestuursorganen	PM	122,78
Bijdrage I&P	PM	841,90
Bijdrage opdrachtgeverschap pensioenfonds	<u>PM</u>	<u>75</u>
Totaal bijdragen excl. BTW	PM	3.875,23
AA. Toegevoegd notarissen		
Algemene bijdrage (excl. BTW)	PM	2.543,23
Bijdrage opdrachtgeverschap pensioenfonds	<u>PM</u>	<u>75</u>
Totaal bijdragen excl. BTW	PM	2.618,23
B. Kandidaat-notarissen in de maatschap*		
Algemene bijdrage (excl. BTW)	PM	2.543,23
Bijdrage public relations (excl. BTW)	PM	292,33
Bijdrage bestuursorganen	PM	122,78
Bijdrage I&P	PM	841,90
Bijdrage opdrachtgeverschap pensioenfonds	<u>PM</u>	<u>75</u>
Totaal bijdragen excl. BTW	PM	3.875,23
C. Kandidaat-notarissen (> 6 jr.)	PM	905,04
Bijdrage opdrachtgeverschap pensioenfonds	<u>PM</u>	<u>75</u>
Totaal bijdragen excl. BTW	PM	980,04
D. Kandidaat-notarissen (> 3 jr.)	PM	351,96
Bijdrage opdrachtgeverschap pensioenfonds	<u>PM</u>	<u>75</u>
Totaal bijdragen excl. BTW	PM	426,96
E. Kandidaat-notarissen (< 3 jr.)	PM	215,15
Bijdrage opdrachtgeverschap pensioenfonds	<u>PM</u>	<u>75</u>
Totaal bijdragen excl. BTW	PM	290,15

*c.q. kandidaat-notarissen die ondernemingsrisico lopen

Aanwezigen: mevrouw M.A. van Wensveen, hoofd financiën en administratie KNB

de heer mr. E.M.J.J. Engelen, bestuurslid KNB (penningmeester)

de heer J. Nobel, lid ledenraad en Commissie van Advies

de heer R. Voncken, lid ledenraad en Commissie van Advies

Overige: mevrouw J. K. Roos, secretaris ledenraad & Commissie van Advies

Datum: Dinsdag 24 april 2023

Locatie: digitale vergadering via Teams

Op uitnodiging van het bestuur van de KNB is de financiële commissie van de Commissie van Advies bijeengekomen om toelichting te krijgen op de volgende conceptstukken. Ten behoeve de Ledenraad rapporteert de Commissie van Advies als volgt:

1. Financieel jaarverslag en jaarrekening KNB ordejaar 2022 en toelichting

Tijdens de vergadering is door mevrouw Van Wensveen het financieel verslag en de jaarrekening van de KNB uitgebreid toegelicht. De leden van de Commissie van Advies werden uitgenodigd hun vragen te stellen.

Er kan worden geconcludeerd dat de stukken een goed inzicht geven in de baten en lasten van de KNB over het boekjaar 2022 en het vermogen van de KNB. Ook werden de toekomstige ontwikkeling van het vermogen en de te verwachten baten en lasten voor boekjaar 2023 toegelicht.

Gedurende de bespreking zijn veel onderwerpen aan de orde geweest die de commissie graag wil delen met de ledenraad, zoals onder andere:

- a. Het boekjaar 2022 laat inclusief onttrekking aan bestemmingsreserves een positief resultaat zien van € 2.114.256 (na het saldo van onttrekking aan de bestemmingsreserves een positief resultaat van € 2.194.685). Begroot was een negatief resultaat van € 1.781.035.
- b. De algemene reserve is gegroeid naar € 15 miljoen, maar vanwege het doorschuiven van enkele grote kostenposten, zal deze in 2023 vermoedelijk dalen.
- c. Het financieringsresultaat is net zoals in 2021 niet meer toegekend aan de onderliggende segmenten, maar heeft een eigen balanspost als onderdeel van de algemene reserve. In 2022 bedroeg het beleggingsresultaat een verlies van € 1,2 miljoen. De winst die in 2021 op het financieringsresultaat is behaald is daarmee verdampt. Voor het grootste deel betreft dit ongerealiseerde verliezen, omdat de beleggingen nog in bezit zijn en niet zijn verkocht.
- d. ICT & Procesoptimalisatie (I&P) heeft een positief resultaat van € 2.912.038 behaald. Dit is fors meer dan het begrote resultaat. Er zijn meer inkomsten gegenereerd door onder andere hogere aantallen verkopen VIS en BRP en daarmee ook een groei van de poortwachterstoelage. Daar tegenover staan minder uitgaven door onder andere lagere kosten van de BRP omdat de aankoopstaffel naar beneden is bijgesteld. Tevens is een aantal uitgaven uitgesteld naar 2023. Dit betreft onder andere de digitale akte en de afschrijvingskosten voor BRN, die vanwege latere oplevering doorschuiven. Deze kosten zullen dus in 2023 alsnog moeten worden voldaan. De opbrengsten zijn voor 2023 defensief begroot, maar de gerealiseerde opbrengsten zijn tot en met maart 2023 lager dan begroot. Een bijstelling van de begroting is nog niet nodig.

- e. Het verhogen van de poortwachterstoelage was in 2022 noodzakelijk, omdat voor een aantal projecten grote uitgaven was te verwachten. Echter door het uitstellen van deze uitgaven van I&P, is het saldo van de poortwachterstoelage meer gestegen dan voorzien. In 2023 wordt hierop naar verwachting weer ingeteerd, door de uitvoering van de uitgestelde projecten.
- f. Het CLTR is opgenomen in het Centraal Verwijs Register. Uiteindelijk wordt het CTR hier ook in opgenomen, maar vanwege een grotere prioriteit voor onder meer digitaal passeren is dit uitgesteld.
- g. Met betrekking tot het CTR is met het Ministerie van Justitie en Veiligheid afgesproken dat wordt teruggelopen in de reserve. De reserve wordt onder meer aangewend voor het ontwikkelen van de digitale akte.
- h. Met betrekking tot de reserves van de CTR en de CLTR merkt de financiële commissie op dat een onderbouwing van de hoogte van de buffers is gewenst. Een toelichting op de verwachte incidentele kosten en het beleid om de reserves te laten slinken kunnen dit verduidelijken. Tevens kan worden aangegeven dat het tarief van het CLTR is verlaagd per 1 januari 2023, hetgeen leidt tot afname van de reserve. In de komende jaren worden mogelijk externe partijen aangesloten op de CLTR. Dit wordt bekostigd vanuit de reserves. Het eventueel resterende overschot kan teruggaan in de algemene reserves.
- i. Er is opgemerkt dat het verslag van het bestuur iets meer kan worden geactualiseerd. Er wordt regelmatig geschreven op een wijze dat het lijkt alsof 2022 nog niet is afgerond. De paragraaf over de bestemmingreserve Hammersteinportaal zou bijvoorbeeld kunnen worden verwijderd uit de lopende tekst en worden toegevoegd als toelichting, omdat dit in 2021 is uitgeput.
- j. In het jaarverslag lijkt het alsof de debiteurenstand flink is gestegen ten opzichte van eerdere jaren. Dit heeft echter te maken met de datum van factureren van de tikken van de maand december, deze lag dit jaar voor het afronden van het boekjaar.
- k. Met betrekking tot de CDR-kosten van de belastingdienst, wordt nagevraagd tot welk bedrag de reserve voor automatiseringsontwikkelingen dient te groeien en of de 10% calamiteitenopslag nog in rekening gebracht dient te worden. De reserve is in de afgelopen twee jaar niet aangesproken voor het financieren van projecten. Tevens wordt gekeken of voor het onderhoud van het PEC-platform een abonnement kan worden afgesloten waardoor de projectkosten minder fluctueren. Hierdoor stijgt het jaarbedrag vermoedelijk wel.
- l. Er wordt aangegeven dat ECH voor 2023 defensief was begroot, maar dat de stand van zaken op 1 april 2023 zorgwekkend zijn. Er zijn diverse maatregelen getroffen en aanvullende maatregelen zijn te verwachten.

Het voorstel is om het resultaat van 2022 als volgt te verdelen:

- a. € 2.291.751 toevoegen aan de algemene reserves
- b. € 177.497 onttrekken aan de bestemmingsreserve CTR.

Begin mei 2023 vindt een gesprek met de accountant plaats. Naar verwachting geeft deze een goedkeurende verklaring af. Er wordt nog nagevraagd of de ontwikkelingen inzake Nobilex Automatisering B.V. opgenomen dient te worden onder de paragraaf 'belangrijke ontwikkelingen na balansdatum'. De vennootschapsbelasting is tot en met 2021 vastgesteld.

De Commissie van Advies van de ledenraad is tevreden met de duidelijke toelichtingen. De commissie kan zich vinden in het verslag en de jaarrekening over het boekjaar 2022 inclusief de begroting en adviseert de ledenraad deze met een positief advies aan de algemene vergadering voor te leggen en de ALV te adviseren in te stemmen met het voorstel omtrent de reserves.

De commissie dankt mevrouw Van Wensveen alsmede de penningmeester voor hun inzet en inspanningen.

JAARREKENING

2022

Balans per 31 december 2022
(na verwerking voorstel resultaatbestemming)

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
I Vaste activa		
Immateriële vaste activa	7.280.696	6.140.772
Materiële vaste activa	101.821	161.096
	<hr/>	<hr/>
	7.382.517	6.301.868
II Vlottende activa		
Vorraden	86.023	69.611
Vorderingen en overlopende activa	7.876.591	6.154.221
Effecten	7.431.741	7.712.831
Liquide middelen	6.106.872	6.140.883
	<hr/>	<hr/>
	21.501.227	20.077.547
III Kortlopende schulden en overlopende passiva	7.084.879	6.775.235
	<hr/>	<hr/>
Werkkapitaal	14.416.348	13.302.312
	<hr/>	<hr/>
	21.798.865	19.604.180
	<hr/>	<hr/>
IV Eigen Vermogen		
Algemene reserves	15.057.677	12.765.926
Bestemmingsreserves	6.741.188	6.838.254
	<hr/>	<hr/>
Eigen vermogen	21.798.865	19.604.180
	<hr/>	<hr/>
Eigen vermogen	21.798.865	19.604.180
	<hr/>	<hr/>

0

Rekening van baten en lasten

	werkelijk <u>2022</u>	werkelijk <u>2021</u>	begroting <u>2022</u>
2 Baten	23.392.633	18.489.791	20.958.071
3 Directe kosten	11.736.133	12.803.712	14.078.042
Bruto marge	<hr/> 11.656.500	5.686.079	6.880.029
4 Personeelskosten	4.784.769	4.389.819	4.961.429
5 Afschrijvingskosten	713.494	448.890	735.667
6 Overige bedrijfskosten	2.726.340	2.259.359	3.012.518
Totaal overige kosten	<hr/> 8.224.603	7.098.069	8.709.614
7 Financiële baten en lasten	-1.204.193	860.586	48.550
Bijzondere bate	0	0	
Exploitatiesaldo voor belasting	<hr/> 2.227.704	(551.404)	(1.781.035)
8 Vennootschapsbelasting	(113.448)	0	0
Exploitatiesaldo na belasting	<hr/> 2.114.256	(551.404)	(1.781.035)

Kasstroombegroting

Kasstroom uit operationele activiteiten	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Bedrijfsresultaat	3.431.897	-1.411.990
Resultaat bestemmingsreserve verzekeringen	80.429	131.003
Aanpassingen voor:		
- afschrijvingen exclusief verzekeringen en svf	787.076	493.514
- veranderingen in werkkapitaal		
. Mutatie debiteuren	-1.955.772	133.975
. Mutatie te ontvangen rente	-7.912	-3.345
. Mutatie overlopende passiva	-405.313	394.687
. Mutatie voorzieningen	0	0
. Mutatie aan- en verkopen effecten	-949.162	390.855
. Mutatie voorraden	-16.412	-6.089
. Mutatie crediteuren	-236.866	1.102.676
. Mutatie overige vorderingen	-655.407	-110.619
. Mutatie overlopende activa	104.763	-385.801
. Mutatie overige schulden	730.235	-337.532
. Mutatie belastingen en sociale premies	1.013.547	-509.084
	<u>-2.378.300</u>	<u>669.722</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	1.921.102	-117.751
Betaalde respectievelijk ontvangen interest	26.059	23.976
Vennootschapsbelasting	-113.448	0
	<u>-87.389</u>	<u>23.976</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten	1.833.713	-93.775
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in immateriële vaste activa	-1.850.793	-3.248.937
Investerings in materiële vaste activa	-16.932	-33.217
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	<u>-1.867.725</u>	<u>-3.282.155</u>
Netto kasstroom	-34.012	-3.375.929
Mutatie geldmiddelen	-34.011	-3.375.929
Verschil	1	0
Liquide middelen 31.12.2020		9.516.812
Liquide middelen 31.12.2021	6.140.883	6.140.883
Liquide middelen 31.12.2022	6.106.872	
Mutatie geldmiddelen	-34.011	-3.375.929

Toelichting op de jaarrekening

Algemeen

De KNB en haar organisatie zijn geregeld in de Wet op het notarisambt (Wna). De KNB is bij wet ingesteld en is een publiekrechtelijke rechtspersoon. Alle in Nederland gevestigde notarissen en werkzame toegevoegd notarissen en kandidaat-notarissen zijn lid van de KNB. De KNB heeft tot taak de bevordering van een goede beroepsuitoefening door de leden en van hun vakbekwaamheid. Haar taak omvat mede de zorg voor de eer en het aanzien van het notarisambt. Bij verordening worden beroeps- en gedragsregels van de leden van de KNB vastgesteld. Tevens kunnen bij verordening regels worden gesteld betreffende de bevordering van de vakbekwaamheid van de leden en de kwaliteit van de beroepsuitoefening. Verder is de KNB verantwoordelijk voor het uitvoeren van kwaliteitstoetsen bij haar leden, die worden verricht door deskundigen die zijn aangewezen door de KNB. De jaarrekening is opgesteld op basis van eigen grondslagen. KNB is gevestigd te Den Haag en ingeschreven in de KvK onder nummer 50179705.

Waarderingsgrondslagen

Alle activa en passiva zijn nominaal gewaardeerd, tenzij anders vermeld. De immateriële en materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen historische kostprijzen, verminderd met afschrijvingen die tijdsevenredig berekend worden op basis van de geschatte levensduur van de desbetreffende activa.

Aanschaffingen voor een lager bedrag dan € 2.500 per project worden rechtstreeks ten laste van het resultaat gebracht. De effecten worden gewaardeerd tegen de actuele waarde aan het einde van het boekjaar. De actuele waarde is bepaald op basis van marktwaarde.

Waarderingsverschillen als gevolg van koersfluctuaties van effecten worden verantwoord onder de financiële baten en lasten van de rekening van baten en lasten. Bij verkoop van effecten gerealiseerde koersverschillen worden eveneens verantwoord onder de financiële baten en lasten van de rekening van baten en lasten. Vanwege de sterke koersfluctuaties wordt het financieringsresultaat vanaf boekjaar 2021 als aparte post onder de algemene reserve gepresenteerd en niet meer toegerekend aan de verschillende segmenten.

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van nodig geachte voorzieningen voor dubieuze vorderingen.

Een voorziening wordt gevormd voor verplichtingen waarvan het waarschijnlijk is dat zij zullen moeten worden afgewikkeld en waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten. De omvang van de voorziening wordt bepaald door de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

De jaarlijks verschuldigde bijdragen voor de pensioenregelingen (middelloon en beschikbare premieregeling) worden rechtstreeks in de rekening van baten en lasten verwerkt. De nog te betalen en terug te ontvangen bijdragen worden opgenomen onder de kortlopende schulden respectievelijk vorderingen. De overrente wordt geboekt op basis van het kasstelsel.

Jubileumuitkeringen worden ten laste van de rekening van baten en lasten gebracht in het jaar van uitkering.

De premies voor de collectieve verzekeringen worden omgeslagen over de notarisleden en tekorten of overschotten worden rechtstreeks via de balans onttrokken c.q. toegevoegd aan de bestemmingsreserve verzekeringen.

De baten en lasten worden tot uitdrukking gebracht in het jaar waarop zij betrekking hebben, met dien verstande dat mogelijke verliezen worden genomen zodra zij voorzienbaar zijn.

Met ingang van 1 oktober 2016 valt de KNB onder de vennootschapsbelasting. De belastingdienst heeft een voorlopig standpunt ingenomen en de KNB heeft op basis hiervan de aangiften ingediend. De belastingdienst heeft de aangiften ongewijzigd overgenomen.

Beperking verspreidingskring

De jaarrekening van de KNB is uitsluitend bedoeld voor een specifieke gebruikersgroep, zijnde de leden van KNB. Hierdoor is de jaarrekening niet geschikt voor andere doeleinden.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode en draagt, in samenhang met de balans en rekening van baten en lasten, bij aan het inzicht in de financiering van de activiteiten van de beroepsorganisatie, alsmede in de liquiditeit, de solvabiliteit en de kwaliteit van het behaalde resultaat.

Het bedrijfsresultaat wordt aangepast voor:

- 1) Posten van de rekening van baten en lasten die geen invloed hebben op ontvangsten en uitgaven in dezelfde periode.
- 2) Mutaties in voorzieningen, overlopende posten, voorraden, handelsdebiteuren en handelscrediteuren.
- 3) Posten van de rekening van baten en lasten waarvan de ontvangsten en uitgaven niet beschouwd worden als behorend tot de operationele activiteiten.
- 4) De effecten worden niet beschouwd als zeer liquide activa en zijn daarom niet meegenomen in het saldo geldmiddelen.

Toelichting op de balans

I Vaste activa

Immateriële vaste activa

Het verloop van de immateriële vaste activa (software) was als volgt:

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Boekwaarde aanvang boekjaar	6.140.772	3.254.370
Investerings in software	1.850.793	3.248.937
	<hr/>	<hr/>
Afschrijvingen	7.991.566 -710.870	6.503.308 -362.536
Boekwaarde ultimo boekjaar	<hr/> 7.280.696	<hr/> 6.140.772

De afschrijving per jaar varieert van 10% tot 33 1/3% van de historische kostprijs.

Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa was als volgt:

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Boekwaarde aanvang boekjaar	161.096	258.857
Investerings in computers	16.932	33.217
	<hr/>	<hr/>
Afschrijvingen	178.027 -76.206	292.074 -130.979
Boekwaarde ultimo boekjaar	<hr/> 101.821	<hr/> 161.096

De afschrijving per jaar varieert van 10% tot 33 1/3% van de historische kostprijs.

II Vlottende activa

Vorderingen en overlopende activa

Onder deze post zijn begrepen:

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Debiteuren	2.254.984	299.211
Te ontvangen rente	25.250	17.338
Belastingen en sociale premies	14.079	806.037
Overige vorderingen	5.109.453	4.454.046
Overlopende activa	472.825	577.588
	<hr/>	<hr/>
	7.876.591	6.154.220

Effecten

	Verkrijgings-	Koers-	Aan-verkopen	Aan-verkopen	koersresultaten		Verkrijgings-	Koers-
	waarde	waarde	verkrijgings-	tegen beurs-	door	door	waarde	waarde
	31-12-2021	31-12-2021	waarde	waarde	verkoop	waardering	31-12-2022	31-12-2022
Obligaties	3.732.425	3.689.320	1.169.254	1.346.931	-177.677	-430.826	4.901.679	4.427.748
Aandelen	2.294.277	4.023.511	227.528	-398.976	259.068	-879.610	2.521.805	3.003.993
Totaal boekjaar 2022	6.026.702	7.712.831	1.396.782	947.955	81.391	-1.310.436	7.423.484	7.431.741
Totaal boekjaar 2021	6.114.234	7.267.076	-87.532	-389.207	301.973	532.989	6.026.702	7.712.831

De effecten liggen in open bewaargeving bij ABN-AMRO Effectenbewaarbedrijf N.V. te 's-Gravenhage. De effectenportefeuille is verpand aan ABN-AMRO Bank NV als zekerheid voor de afgegeven borg.

Liquide middelen

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Kas-, bank- en giroaldi	6.106.872	6.140.883
	<u>6.106.872</u>	<u>6.140.883</u>

De rentevergoeding op de spaarrekening bedraagt tussen 0% en - 0,50% en op de vermogensspaarrekening 0,00%. Een bedrag van € 1.000.000 staat op deposito's. Jaarlijks per 29 augustus, per 13 december en per 9 maart vervalt € 100.000. De vervaldata liggen tussen 9 maart 2023 en 29 augustus 2025.

III Kortlopende schulden en overlopende passiva

Onder deze post zijn begrepen:	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Crediteuren	4.673.985	4.910.851
Belastingen en sociale premies	461.351	239.762
Overige schulden en te betalen kosten	1.941.574	1.211.339
Overlopende passiva	7.970	413.283
	<u>7.084.879</u>	<u>6.775.235</u>

Met de belastingdienst zijn gesprekken geweest om vast te stellen welke segmenten en/of activiteiten van de KNB belastingplichtig zijn voor de vennootschapsbelasting. De belastingdienst heeft een voorlopig standpunt ingenomen en de KNB heeft op grond hiervan de aangiften voor boekjaar 2016/2017, 2018, 2019, 2020 en 2021 ingediend. De belastingdienst heeft de ingediende aangiften ongewijzigd overgenomen.

V Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
<i>Meerjarige financiële verplichtingen</i>		
De verplichtingen uit hoofde van huurcontracten bedragen	529.090	774.607
Deze verplichtingen hebben een resterende looptijd van 1 jaar en 6 maanden.		
KNB is verplichtingen aangegaan met Avisi en Davinci voor hosting en beheer van het PEC platform.	2.954.916	3.144.459
KNB heeft de verplichting vanuit de poortwachterstoetslag IDNH in 2022 maandelijks € 600.000 te betalen. Van januari 2023 tot september 2023 heeft de KNB een verplichting van € 5.640.000 en de mogelijkheid bestaat dat de financiering langer doorloopt.	5.640.000	7.200.000

Voorwaardelijke financiële verplichting

KNB heeft zich borg gesteld jegens Nobilex Automatisering B.V. tot een maximum van € 6.130.000.

IV Eigen Vermogen	2021			2022			
	saldo 31-12-20	res bestemming	directe mutatie	saldo 31-12-21	res bestemming	directe mutatie	saldo 31-12-22
Algemene reserves							
KNB bureau	4.817.643	435.965		5.253.608	164.617		5.418.225
Onderwijs en Kandidatenzaken	55.674	18.994		74.667	-87.506		-12.839
Kwaliteitstoetsing	735.767	0		735.767	0		735.767
ICT & Procesoptimalisatie	3.370.253	-2.308.302		1.061.951	2.912.038		3.973.989
Uitgeverij	655.549	22.931		678.480	20.234		698.714
Rechtsvragen	195.858	-6.457		189.400	-36.011		153.389
Public Relations	444.808	129.631		574.439	121.057		695.496
CLTR	2.827.531	509.497		3.337.028	401.515		3.738.544
Subtotaal Algemene reserves	13.103.082	-1.197.741	0	11.905.341	3.495.944	0	15.401.284
Financieringsresultaat		860.586		860.586	-1.204.193		-343.607
Totaal Algemene reserves		-337.156		12.765.926	2.291.751	0	15.057.677
Bestemmingsreserves							
CTR	5.400.986	-199.543		5.201.443	-177.495		5.023.949
Hammerstein portaal	14.706	-14.706		0	0		0
Verzekeringen	926.972		131.003	1.057.976		80.429	1.138.404
Onderzoek- en Ontwikkelingsfonds	262.876	0		262.876	0		262.876
Ondersteuningsfonds	315.960	0		315.960	0		315.960
Totaal Bestemmingsreserves	6.921.500	-214.249	131.003	6.838.254	-177.495	80.429	6.741.188
Totaal Eigen vermogen	20.024.581	-551.404	131.003	19.604.180	2.114.256	80.429	21.798.865

De bestemmingsreserve CTR is bedoeld om toekomstige investeringen samenhangend met CTR te financieren.
De bestemmingsreserve Hammerstein portaal bestaat uit de bijdrage van het Ministerie van Justitie en Veiligheid voor toekomstige afschrijvingslasten voor het Hammerstein portaal.
De bestemmingsreserve Verzekeringen is bedoeld om een wisselend premieverloop te neutraliseren en om een basis te vormen, die nodig kan zijn als andere verzekeringsvormen hun intrede doen.
De bestemmingsreserve Onderzoek- en Ontwikkelingsfonds is bedoeld om de toekomstige kosten samenhangend met de ontwikkeling van notariële diensten te financieren.
De bestemmingsreserve ondersteuningsfonds is in eerste instantie bedoeld om uitkeringen te kunnen verstrekken aan weduwen die o.a. wegens onvoldoende nabestaandenpensioen niet voldoende middelen hebben om in hun levensonderhoud te voorzien. Daarnaast is het in bredere zin bedoeld om een uitkering te kunnen doen in gevallen waarin geen financieel of sociaal vangnet aanwezig is. De uit te keren bedragen worden jaarlijks vastgesteld door het bestuur van de KNB. De uitkeringen houden geen vaste toezegging in voor de toekomst.

	2022	2021
Verloop bestemmingsreserve Verzekeringen in het boekjaar:		
Stand per aanvang boekjaar	1.057.976	926.972
Mutaties in het boekjaar		
Bij: bijdragen verzekeringspremies	6.976.849	5.972.526
Af: betaalde verzekeringspremies	-6.856.695	-5.805.504
Bij: rente	0	0
Af: aandeel overhead	-39.725	-36.018
	80.429	131.003
Saldo ultimo boekjaar	1.138.404	1.057.976

Toelichting op de rekening van baten en lasten

1. Gesegmenteerde rekening van baten en lasten

	2022										2021																			
	KNB bureau	O&K	I&P	Uitgeverij	Rechtsvragen	CTR	H.portaal	Public Rel.	CL/TR	Onderzoek	Onderst.	Fin. Res.	Totaal	KNB bureau	O&K	I&P	Uitgeverij	Rechtsvragen	CTR	H.portaal	Public Rel.	CL/TR	Onderzoek	Onderst.	Fin. Res.	Totaal				
Baten	3.704.611	316.567	14.087.744	525.258	475.277	2.363.784		480.155	1.439.237	0	0		23.392.633																	
Directe kosten		86.759	8.455.677	171.944	138.865	1.839.134		107.456	936.298	0	0		11.736.133																	
Bruto marge	3.704.611	229.808	5.632.067	353.314	336.412	524.650		372.700	502.938	0	0		11.656.500																	
Personeelskosten	1.136.443	180.191	1.657.248	209.794	248.040	232.910		161.703	45.778				3.872.106																	
Toegerekende perskst	252.582	53.401	373.477	51.089	51.529	81.698		37.326	11.561				912.663																	
Afschrijvingskosten	0	8.313	48.705			272.097	0		27.897				357.012																	
Toegerekende afschrkst	98.657	20.858	145.879	19.955	20.127	31.911		14.579	4.516				356.482																	
Overige bedrijfskosten	2.052.313	54.552	381.272	52.242	52.727	83.528		38.035	11.671				2.726.340																	
Totaal overige kosten	3.539.994	317.314	2.606.581	333.080	372.423	702.144	0	251.643	101.423	0	0		8.224.603																	
Financiële baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1.204.193	-1.204.193																	
Exploitatiesaldo voor vpb	164.617	-87.506	3.025.486	20.234	-36.011	-177.495	0	121.057	401.515	0	0	-1.204.193	2.227.704																	
vbp		0	-113.448	0	0				0				-113.448																	
Exploitatiesaldo na vpb	164.617	-87.506	2.912.038	20.234	-36.011	-177.495	0	121.057	401.515	0	0	-1.204.193	2.114.256																	
ge realiseerd																														
Baten	3.674.960	368.852	9.343.725	525.992	467.286	2.344.847		479.307	1.284.823	0	0		18.489.791																	
Directe kosten		81.331	9.618.134	178.469	191.621	1.895.279		123.660	715.218	0	0		12.803.712																	
Bruto marge	3.674.960	287.522	-274.408	347.523	275.664	449.568	0	355.647	569.605	0	0		5.686.079																	
Personeelskosten	1.077.751	169.027	1.538.563	225.977	193.276	240.394		159.390	37.899				3.642.277																	
Toegerekende perskst	196.345	53.270	265.419	52.805	47.599	84.506		35.699	11.900				747.542																	
Afschrijvingskosten	0		0			251.019	14.706		0				265.725																	
Toegerekende afschrkst	48.109	13.052	65.034	12.938	11.663	20.706		8.747	2.916				183.166																	
Overige bedrijfskosten	1.916.790	33.179	164.877	32.872	29.584	52.485		22.179	7.393				2.259.359																	
Totaal overige kosten	3.238.994	268.528	2.033.893	324.592	282.122	649.110	14.706	226.016	60.108	0	0		7.098.070																	
Financiële baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	860.586	860.586																	
Exploitatiesaldo voor vpb	435.966	18.994	-2.308.302	22.931	-6.457	-199.543	-14.706	129.631	509.497	0	0		-551.404																	
vbp		0	0	0	0				0				0																	
Exploitatiesaldo na vpb	435.966	18.994	-2.308.302	22.931	-6.457	-199.543	-14.706	129.631	509.497	0	0		-551.405																	

begroting 2022	KNB bureau							Totaal			
	O&K	I&P	Uitgeverij	Rechtsvragen	CTR	H.portaal	Public Rel.		CL.TR	Onderzoek	Onderst.
Baten	3.620.000	398.900	12.379.571	498.614	455.975	2.007.500		460.011	1.137.500		20.958.071
Directe kosten		154.000	10.819.957	149.600	81.000	1.816.312		112.216	944.957	0	14.078.042
Bruto marge	3.620.000	244.900	1.559.614	349.014	374.975	191.188	0	347.795	192.543	0	6.880.029
Personeelskosten	1.303.645	179.766	1.763.589	230.763	245.348	283.928		176.442	41.715		4.225.196
Toegerekende perskst	191.507	51.997	258.822	50.367	53.543	80.540		39.702	9.755		736.233
Afschrijvingskosten		13.750	52.500			312.569			40.000		418.819
Toegerekende afschrkst	83.221	22.578	112.498	22.381	20.175	35.818		15.131	5.044		316.848
Overige bedrijfskosten	2.362.260	41.030	436.916	37.873	37.900	60.536		25.890	10.115		3.012.518
Totaal overige kosten	3.940.633	309.121	2.624.325	341.384	356.966	773.391	0	257.165	106.629	0	8.709.614
Financiële baten en lasten	14.131	140	8.578	1.667	496	13.744		1.130	7.195	667	48.550
Exploitatiesaldo	-306.502	-64.081	-1.056.133	9.297	18.505	-568.459	0	91.760	93.109	667	-1.781.035

Toelichting op de rekening van baten en lasten

2. Baten	2022	in %	2021	in %
Algemene bijdrage notarissen	2.541.730	11%	2.535.567	14%
Algemene bijdrage kandidaat-notarissen	866.276	4%	841.913	5%
Bijdrage aangeslotenen	20.088	0%	21.269	0%
Bijdrage bestuursorganen	139.658	1%	138.155	1%
Bijdrage opdrachtgeverschap pensioenfonds	136.860	1%	138.056	1%
Omzet cursussen	155.904	1%	171.894	1%
Omzet dossieradministratie	160.664	1%	196.958	1%
Abonnement KOS	2.448.097	10%	2.385.476	13%
Omzet VIS	1.696.622	7%	1.654.621	9%
Omzet BRP	1.231.980	5%	1.271.145	7%
Omzet platform ECH	809.000	3%	802.500	4%
Omzet diversen Elektronische media	282.496	1%	374.592	2%
Omzet webclient ECH	-	0%	-	0%
Omzet poortwachterstoelage saldo	6.670.648	29%	1.909.792	8%
Omzet brochures	108.806	0%	112.644	1%
Omzet Fikkert's Jaarboek	-	0%	-	0%
Omzet WPNR	416.452	2%	413.348	2%
Omzet Notariaat Magazine	149.343	1%	149.870	1%
Abonnement advisering	475.277	2%	467.286	3%
Omzet CTR	2.363.784	10%	2.344.847	13%
Omzet CLTR	1.439.237	6%	1.284.823	7%
Bijdrage public relations	330.812	1%	329.437	2%
Bijdrage I&P	948.900	4%	945.600	5%
	23.392.633	100%	18.489.791	100%
3. Directe kosten	2022	in %	2021	in %
Onderwijs en Kandidatenzaken	86.759	1%	81.331	1%
I&P	8.455.677	72%	9.618.134	75%
Uitgeverij	171.944	1%	178.469	1%
Rechtsvragen	138.865	1%	191.621	2%
CTR	1.839.134	16%	1.895.279	15%
CLTR	936.298	8%	715.218	6%
Public Relations	107.456	1%	123.660	1%
Onderzoek en ontwikkeling	0	0%	-	0%
Ondersteuningsfonds	0	0%	0	0%
	11.736.133	100%	12.803.712	100%
4. Personeelskosten	2022	in %	2021	in %
De totale personeelskosten hebben bedragen:				
Bruto salarissen	2.982.627	62%	2.743.734	63%
Pensioenlasten	605.801	13%	570.936	13%
Sociale lasten	411.701	9%	367.690	8%
Uitzendkrachten en freelancers	820.231	17%	587.953	13%
Ontvangen ziekengeld	(53.589)	-1%	(44.853)	-1%
Overige personeelskosten	197.989	4%	346.481	8%
Minus doorberekende personeelskosten verzekeringen, svf, ech, ctn, skn en cdr	(179.989)	-4%	(182.121)	-4%
	4.784.769	100%	4.389.820	100%
Het gemiddeld aantal werknemers (fte) bedroeg in het boekjaar	48		47	
De bezoldiging van het bestuur bedroeg in het boekjaar	383.374		375.132	

5. Afschrijvingen	<u>2022</u>	in %	<u>2021</u>	in %
Afschrijvingen software	710.870	100%	362.535	81%
Afschrijvingen inventaris	76.206	11%	130.979	29%
Minus doorberekende afschrijvingskosten verzekeringen, svf, ech, ctn, skn en cdr	(73.582)	-10%	(44.624)	-10%
Totaal afschrijvingskosten	713.494	100%	448.890	100%
6. Overige bedrijfskosten	<u>2022</u>	in %	<u>2021</u>	in %
Automatiseringskosten	209.884	8%	(267.384)	-12%
Huisvestingskosten	461.298	17%	438.551	19%
Inventariskosten	0	0%	344	0%
Administratie- en kantoorkosten	298.210	11%	250.012	11%
Advieskosten	51.251	2%	106.700	5%
Abonnementen en lidmaatschappen	93.326	3%	86.565	4%
Abonnementen KNB bureau	3.427	0%	3.322	0%
Algemene ledenvergadering en congres	192.808	7%	319.969	14%
Bestuur	508.341	19%	472.780	21%
Ledenraad en regiobijeenkomst	218.725	8%	164.358	7%
Vertegenwoordiging buitenland	269.596	10%	194.190	9%
Commissies	42.094	2%	26.414	1%
Bestuursorganen	200.302	7%	273.126	12%
Communicatie	359.699	13%	340.578	15%
Minus doorberekende overige bedrijfskosten verzekeringen, svf, ech, ctn, skn en cdr	(182.623)	-7%	(149.480)	-7%
Totaal	2.726.340	100%	2.259.359	100%
7. Financiële baten en lasten	<u>2022</u>	in %	<u>2021</u>	in %
Bankrente:				
Depositorente	19.235	-2%	32.374	4%
Lopende rekeningen	-48.720	4%	-51.528	-6%
	<u>-29.485</u>	2%	<u>-19.154</u>	-2%
Rente obligaties en dividenden, netto	55.543	-5%	43.130	5%
Koersresultaten op effecten en deelnemingen	-1.230.252	102%	836.610	97%
Minus doorberekende rente verzekeringen	0	0%	0	0%
	<u>-1.174.708</u>		<u>879.740</u>	
Totaal	-1.204.193	100%	860.586	100%
8. Vennootschapsbelasting	<u>2022</u>		<u>2021</u>	
Vanaf boekjaar 2016/2017 valt KNB onder de vennootschapsbelasting.				
I&P	-113.448		0	
Uitgeverij	0		0	
CLTR	0		0	
	<u>-113.448</u>		<u>0</u>	

Overige toelichtingen

Voorstel resultaatbestemming en vermogensbestemming

Het voorstel is om het resultaat 2022 als volgt te verdelen:

- Toevoegen aan de algemene reserves € 2.291.751;
- Onttrekken aan de bestemmingsreserve CTR € 177.495.

Bovenstaande voorstellen zijn reeds verwerkt in de balans en de toelichting op het eigen vermogen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum.

Den Haag, 26 april 2023

Het bestuur bestaande uit:

Mr. I.C.A. Braun
Mr. I.M. Cox
Mr. E.M.J.J. Engelen (penningmeester)
Mr. T.P. Flokstra
Mr. A.H.I. Hoogendam
Mr. A.C. van der Klooster
Mr. A.M.J.M. Ploumen (voorzitter)

Overige gegevens

Bijlage kengetallen leden

	<u>2018</u>	<u>2019</u>	<u>2020</u>	<u>2021</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>
<u>A. Notarissen</u>						
ultimo boekjaar	1.252	1.255	1.253	1.236	1.234	1.230
bij benoemingen	58	44	51	44	46	
af gedefungeerd	64-	40-	48-	58-	48-	
af overige mutaties	2	1-	5-	3-		
<u>AA. Toegevoegd notarissen</u>						
ultimo boekjaar	147	183	216	219	227	230
bij van kandidaat-notaris groep C of	56	66	63	55	43	
af overige mutaties	28-	30-	30-	52-	35-	
<u>B. Kand. nots. maatschap</u>						
ultimo boekjaar	51	44	47	52	66	50
bij diverse mutaties	20	10	25	5	22	
af benoemd tot notaris	25-	17-	22-	-	8-	
<u>C. Kand. nots. ≥ 6 jr</u>						
ultimo boekjaar	1.164	1.117	1.126	1.167	1.152	1.100
bij van kandidaat-notaris groep D	73	58	101	118	98	
af benoemd tot notaris	31-	22-	27-	21-	18-	
af benoemd tot toegevoegd notaris	46-	54-	58-	45-	42-	
af overige mutaties	1-	29-	7-	11-	53-	
<u>D. Kand. nots. ≤ 3jr < 6 jr</u>						
ultimo boekjaar	299	351	353	343	340	325
bij van kandidaat-notaris groep E	135	121	113	130	107	
af naar kandidaat-notaris groep C	73-	58-	101-	118-	98-	
af overige mutaties	3-	11-	10-	22-	12-	
<u>E. Kand. nots. < 3jr</u>						
ultimo boekjaar	390	364	375	386	421	350
bij nieuwe leden	146	130	147	160	163	
af naar kandidaat-notaris groep D	135-	121-	113-	130-	103-	
af overige mutaties	15-	35-	23-	19-	25-	
<u>Totaal kand.nots</u>						
ultimo boekjaar	1.904	1.876	1.901	1.948	1.979	1.825
<u>Totaal leden</u>						
ultimo boekjaar	3.303	3.314	3.370	3.403	3.440	3.285
<u>Aangeslotenen</u>						
ultimo boekjaar	616	598	630	540	506	550

Bijlage prijzen, tarieven en diensten KNB 2022

Wettelijke bijdragen leden per 12 maanden

	1A	1AA	1B	1C	1D	1E	1F	1G
Algemene bijdrage (btw onbelast)	1.720,00	1.720,00	1.720,00	624,00	151,00	34,00		1.720,00
Algemene bijdrage (btw 9%)	150,00	150,00	150,00	150,00	150,00	150,00		150,00
Algemene bijdrage (btw 21%)	305,00	305,00	305,00					305,00
Public relations (btw 21%)	250,00		250,00				250,00	
Bijdrage I&P	720,00		720,00				720,00	
Namens bestuursorganen (btw onbelast)	105,00		105,00				105,00	
Oprichtgeverschap pensioenfonds (btw onbelast)	40,00	40,00	40,00	40,00	40,00	40,00	40,00	
Totaal exclusief btw	3.290,00	2.215,00	3.290,00	814,00	341,00	224,00	1.115,00	2.175,00
btw	281,25	77,55	281,25	13,50	13,50	13,50	203,70	77,55
Totaal inclusief btw	3.571,25	2.292,55	3.571,25	827,50	354,50	237,50	1.318,70	2.252,55

legenda

1A	notaris
1AA	toegevoegd notaris
1B	kandidaat-notaris in de maatschap
1C	kandidaat-notaris met 6 of meer ervaringsjaren
1D	kandidaat-notaris met 3, 4 of 5 ervaringsjaren
1E	kandidaat-notaris met minder dan 3 ervaringsjaren
1F	kandidaat-notaris waarnemer in plaats van nota 1C
1G	kandidaat-notaris waarnemer in plaats van nota 1C

Tarieven en diensten KNB

abonnement KNB Online Service	per maand op basis van het aantal notarissen per vestiging
	190,00 1 notaris per vestiging
	285,00 2 notarissen per vestiging
	380,00 3 notarissen per vestiging
	380,00 4 notarissen per vestiging
	475,00 5 of meer notarissen per vestiging
bevraging VIS	0,34 per bevraging
poortwachterstoelage VIS	1,40 per bevraging, vanaf 1 augustus 2019
inlichting BRP	0,20 per inlichting
poortwachterstoelage BRP	1,40 per inlichting, vanaf 1 augustus 2019
inschrijving CTR	5,50
internationale inlichting testament	5,00 per inlichting
inschrijving CLTR	6,50 per inschrijving
passeren ECH	8,50 per zaak, zijn inkomsten Stichting ECH
korting passeerbevestiging	0,85 per zaak, zijn inkomsten Stichting ECH
aflossen ECH	1,50 per zaak, zijn inkomsten Stichting ECH
webclient ECH	1,90 per zaak, zijn inkomsten Stichting ECH
akten kwaliteitsfonds	8,22 per akte, zijn inkomsten Stichting Kwaliteitsfonds Notariaat
bijdrage aangeslotene met 2 magazines	401,00
bijdrage aangeslotene met Notariaat maga	139,00
bijdrage aangeslotene met WPNR	262,00
oefendossier peer review	50,00 per dossier
brochures	varieert drukprijs en bijdrage overhead
Vademecum	gratis voor leden digitaal beschikbaar
Preadvies	gratis voor leden

De notaris heeft zelf de keuze om kosten, waaronder leges, toeslagen en heffingen, al dan niet (gedeeltelijk) door te berekenen aan de cliënt.

Bijlage verzekeringen

Een specificatie van de verzekeringen in de mantelovereenkomst voor het jaar 2022 is hieronder weergegeven.

Mantelovereenkomst verzekeringen

Onder de mantelovereenkomst verzekeringen vallen:

Beroepsaansprakelijkheidsverzekering (BAV)* 1e excedent, BAV* 2e excedent, BAV* 3e excedent, Vangnetverzekering, Excedent geldswaardeverzekering en Betaalfoutenverzekering.

De premie die de KNB hiervoor in rekening brengt en afdraagt aan de verzekeringsmakelaar bedraagt € 5.488 per notaris of kandidaat-notaris waarnemer voor de periode 1 januari 2022 tot en met december 2022.

De premiestelling 2022 is verhoogd, omdat met name de premie van de eerste twee excedenten is gestegen, hetgeen onder meer samenhangt met de omzetsijging in het notariaat.

De Excedent Beroepsaansprakelijkheidsverzekering kent de volgende opbouw:

- Het *1e collectieve excedent* (van EUR 1.000.000 tot EUR 4.000.000 euro) biedt per notaris dekking voor een bedrag van EUR 3.000.000 euro per aanspraak, met een maximum van EUR 6.000.000 per verzekeringsjaar per notaris. Een eigen risico is niet van toepassing. Dit 1^e collectieve excedent sluit aan op de primaire beroepsaansprakelijkheidsverzekering van de notaris.
- Het *2e collectieve excedent* (van EUR 4.000.000 tot EUR 10.000.000 euro) biedt dekking per notaris voor een bedrag van EUR 6.000.000 euro per aanspraak met een maximum van EUR 12.000.000 euro voor alle aanspraken per jaar, per notaris. Dit 2e excedent sluit aan op de primaire polis en de 1e excedentverzekering.
- Het *3e collectieve excedent* (van EUR 10.000.000 tot EUR 25.000.000 euro) biedt per notaris dekking voor een bedrag van EUR 15.000.000 euro per aanspraak, zonder jaarlimitering.
- Zou een notaris in enig jaar de limiet van de 1^e, 2^e en 3^e collectieve excedent geheel of gedeeltelijk hebben uitgeput, dan kan onder omstandigheden nog aanspraak gemaakt worden op de collectieve vangnet dekking die de KNB heeft afgesloten.

De Excedent geldswaardeverzekering dekt vermogensschade voor fraude door werknemer, beroving, vervalsing, creditcard- en computerfraude etc. door derden. Het verzekerd bedrag bedraagt € 5.000.000 en het eigen risico bedraagt € 100.000 per schade.

De Betaalfoutenverzekering dekt administratieve betaalfouten van notarissen. Het verzekerd bedrag bedraagt € 500.000 als maximum per gebeurtenis en € 2.500.000 voor alle in enig verzekeringsjaar ontdekte gebeurtenissen tezamen. Het eigen risico bedraagt 10% van de schade met een minimum van € 12.500 en een maximum van € 25.000 per gebeurtenis.

Bijlage weerstandsvermogen

Het aanhouden van weerstandsvermogen is bedoeld voor het kunnen financieren, investeren en het opvangen van eventuele tekorten. Door aandacht voor het weerstandsvermogen kan worden voorkomen dat een financiële tegenvaller dwingt tot bezuinigen. Het weerstandsvermogen is voldoende als financiële tegenvallers goed opgevangen kunnen worden. Het weerstandsvermogen wordt gedefinieerd als de algemene reserves minus de vaste activa. De baten van het CTR worden niet meegenomen, daar dit een bestemmingsreserve betreft. Om een beter inzicht te krijgen in de ratio weerstandsvermogen worden de activa en baten gecorrigeerd voor alle bestemmingsreserves.

<i>Weerstandsvermogen</i>	2022	2021
algemene reserves	15.057.677	12.765.926
minus vaste activa	6.808.085	5.976.809
Weerstandsvermogen	8.249.592	6.789.117
Baten	21.028.849	16.144.944
Percentage	39,23%	42,05%

Om het risicomanagement een structurele plaats in het beleid te geven, zal er nog een aantal dingen moeten gebeuren.

1. In notities en voorstellen zal, indien van toepassing, een paragraaf risico's opgenomen moeten worden, zodat deze tijdig herkend worden. Voor de paragraaf risico's moeten bij elk advies aan het bestuur, waar financiële risico's aan te pas komen, drie stappen worden doorlopen;
  - a. identificatie van risico's;
  - b. analyse en beoordeling van risico's;
  - c. beheersing van risico's.
2. De verplichte paragraaf weerstandsvermogen in de begroting, de tussentijdse rapportages en de jaarrekening zal de notitie weerstandsvermogen als ijkpunt hebben. De tussentijdse rapportages en jaarrekening zullen tevens momenten moeten zijn voor evaluatie. Hoe heeft een risico zich nu daadwerkelijk ontwikkeld ten opzichte van wat ingeschat was?
3. Tenslotte moet de notitie weerstandsvermogen en risicomanagement elke vier jaar geactualiseerd worden. Dit gebeurt onder andere op basis van de wijzigingen die in de verschillende paragrafen weerstandsvermogen gedurende de tussenliggende vier jaar zijn aangegeven. Daarnaast zullen nieuwe ontwikkelingen op het gebied van weerstandsvermogen en risicomanagement op de voet worden gevolgd om ze mee te kunnen nemen bij de actualisering.

Bijlage beleggingsstatuut

Het beleid met betrekking tot het liquiditeitenbeheer en het beleggen van gelden is vastgelegd in dit beleggingsstatuut. Dit beleggingsstatuut is 2 augustus 2017 vastgesteld door het bestuur. Hieronder is een uittreksel van het beleggingsstatuut opgenomen.

Belegd vermogen

Van het eigen vermogen moet per balansdatum minimaal 60% als belegd vermogen worden aangehouden in de vorm van liquiditeiten en effecten.

<i>Belegd vermogen</i>	<u>2022</u>	<u>2021</u>
totaal eigen vermogen	21.798.865	19.604.180
liquide middelen	6.106.872	6.140.883
effecten	7.431.741	7.712.831
belegd vermogen	13.538.613	13.853.714
percentage belegd/ev	62,11	70,67

Instandhouding van het vermogen

De KNB streeft ernaar om het vermogen, rekening houdend met inflatie in stand te houden.

Het doel daarvan is om de continuïteit en onafhankelijkheid van de organisatie te waarborgen.

Jaarlijks kan het bestuur vaststellen welk bedrag daarvoor noodzakelijk is en welk bedrag belegbaar is. Deze afweging wordt gemaakt op basis van de jaarlijkse risico-inventarisatie die de KNB maakt. Per 31 december 2022 bedraagt het belegde vermogen € 13.538.613. Hiervan is € 700.000 uitgezet aan deposito's, wordt een deel aangehouden als liquide middelen en is, gezien de omvang van de totale reserves, per 1-1-2017 een bedrag van € 7.000.000 in beheer gegeven aan ABN-AMRO. ABN-AMRO duidt dit bedrag aan als stamvermogen. Het stamvermogen wordt jaarlijks verhoogd met de gepubliceerde CBS kerninflatie. Minimaal 10% van het stamvermogen is afgesplitst als buffer om enerzijds bij aanvang extra te kunnen investeren en anderzijds om bij tegenvallende beleggingsresultaten continuïteit te kunnen bieden voor de organisaties en projecten die door de KNB worden ondersteund.

	Per 1 jan 2023	Per 1 jan 2022
Stamvermogen	8.472.287	7.702.079
Waarvan buffer	847.229	749.959

Vermogensverdeling

De onderstaande strategische verdeling en bandbreedtes zijn afgesproken.

Vermogenscategorieën	Bandbreedte	Strategisch
Aandelen	10-50%	30%
Obligaties	20-70%	55%
Alternatieve beleggingen	0-20%	10%
Liquiditeiten	0-70%	5%

De KNB streeft er naar om niet meer dan 30% in aandelen te beleggen. De gehanteerde bandbreedtes hebben tot doel om daarvan af te wijken indien dit als gevolg van markt ontwikkelingen wenselijk of noodzakelijk is om het lange termijn doel te realiseren.

<i>Vermogensverdeling</i>	<u>2022</u>	<u>2021</u>
belegd vermogen	13.538.614	13.853.714
liquide middelen	6.106.872	6.140.883
percentage liquide mid	45,11	44,33
Obligaties	4.427.748	3.689.320
Aandelen	3.003.993	4.023.511
percentage obligaties	32,70	26,63
percentage aandelen	22,19	29,04

Benchmarks

Om de resultaten van de portefeuille goed te kunnen beoordelen worden deze vergeleken met het marktresultaat (benchmark). Het bestuur heeft daartoe gekozen voor de volgende benchmarks:

Aandelen: 50% MSCI Europe / 40 MCSI World ex Europe en 10 % MSCI Em Markt euro.

Obligaties: Boa merrill lynch emu direct government bonds 1-10y (eur).

Alternatives: geen benchmark.

Liquiditeiten: 1 maands euribor.

<i>Benchmarks</i>	portefeuille	benchmark
Aandelen	-16,49%	-11,46%
Obligaties	-13,75%	-12,58%
Alternatieve beleggingen	4,78%	0,00%
Liquiditeiten	-3,74%	0,09%

Deze benchmarks hebben betrekking op de periode 1 januari 2022 tot en met 31 december 2022.

Beleggingscommissie

Het bestuur heeft een beleggingscommissie aangesteld. Deze commissie bestaat uit de penningmeester, de directeur en het hoofd financiën en administratie. De beleggingscommissie adviseert het bestuur bij de keuze van de vorm van beleggen, invulling en de partij waaraan het beheer wordt uitbesteed. De beleggingscommissie heeft minimaal twee keer per jaar een gesprek met de vermogensbeheerder waarbij de volgende punten besproken worden:

-het resultaat in relatie tot de gehanteerde benchmark

-de risico aspecten

-de vooruitzichten

Duurzaamheid

Het bestuur heeft als maatschappelijke organisatie een voorkeur voor duurzaam beleggen.

Uit principe wordt niet belegd in bedrijven of organisaties die zich niet hebben gecommitteerd aan de Global Compact Principles van de VN. Gezien de aard van het bedrijf streeft het bestuur ernaar om beleggingen die tegenstrijdig zijn met de doelstelling van de KNB te voorkomen.

Beleggingen in grondstoffen en hedgefonds zijn door het bestuur uitgesloten.

Bijlage: Verantwoording Wet Normering Topinkomens over Toezichthoudende Topfunctionarissen

Gegevens 2022

Functie-gegevens	Naam Topfunctionaris	Functie	Aanvang en einde functievervulling	Norm bezoldiging	Bezoldiging	Individueel toepasselijke bezoldigingsnorm	-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terug- vragen bedrag	Bezoldiging	Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	Toelichting op de vordering wegens overschrijding al dan niet is uitgediende betaling
	mr. J.J.M. Trouw	Vaste 2e afgevaardigde	2022	€ 21.600,00	€ 706,20	€ 706,20	€ 686,-	€ 706,20	N.v.t.	N.v.t.
	mr. A.E. Arts-Zeteler	Plaatsvervangend 2e afgevaardigde	2022	€ 21.600,00	€ 948,16	€ 948,16		€ 948,16	N.v.t.	N.v.t.
	mr. H.J. van Dortmont-Stu	Plaatsvervangend 2e afgevaardigde	2022	€ 21.600,00	€ 1.029,50	€ 1.029,50		€ 1.029,50	N.v.t.	N.v.t.
	mr. M.M.J.M. Wijnhoven	Kandidaat-notaris	2022	€ 21.600,00	€ 2.879,72	€ 2.879,72		€ 2.879,72	N.v.t.	N.v.t.
	mr. S.J. Kolk	Kandidaat-notaris	2022	€ 21.600,00	€ 3.443,24	€ 3.443,24		€ 3.443,24	N.v.t.	N.v.t.
	mr. B.L.W.P. Versteeg	Notaris	2022	€ 21.600,00	€ 3.443,24	€ 3.443,24		€ 3.443,24	N.v.t.	N.v.t.
	mr. N.P.E. Bonnier	Notaris	2022	€ 21.600,00	€ 3.532,72	€ 3.532,72		€ 3.532,72	N.v.t.	N.v.t.
	mr. D.A. Verbaan	Toegevoegd Notaris	2022	€ 21.600,00	€ 3.731,76	€ 3.731,76		€ 3.731,76	N.v.t.	N.v.t.
	mr. M.A.W. Rombouts	Notaris	2022	€ 21.600,00	€ 3.837,95	€ 3.837,95		€ 3.837,95	N.v.t.	N.v.t.
	mr. G.T. van Wingerden	Kandidaat-notaris	2022	€ 21.600,00	€ 4.022,12	€ 4.022,12		€ 4.022,12	N.v.t.	N.v.t.
	mr. C.J.C.M. van Haperen	notaris	2022	€ 21.600,00	€ 4.411,47	€ 4.411,47		€ 4.411,47	N.v.t.	N.v.t.
	mr. R.H.T.F. Voncken	Kandidaat-notaris	2022	€ 21.600,00	€ 5.811,44	€ 5.811,44		€ 5.811,44	N.v.t.	N.v.t.
	mr. B.M. van Kampen	Notaris	2022	€ 21.600,00	€ 7.171,16	€ 7.171,16		€ 7.171,16	N.v.t.	N.v.t.
	mr. I.C.A. Braun	Notaris	2022	€ 21.600,00	€ 686,00	€ 686,00		€ 686,00	N.v.t.	N.v.t.
	mr. E.M. Verhagen	Notaris	2022	€ 21.600,00	€ 686,00	€ 686,00		€ 686,00	N.v.t.	N.v.t.
	mr. J.A.C.M. Geurts	Kandidaat-notaris	2022	€ 21.600,00	€ 1.515,01	€ 1.515,01		€ 1.515,01	N.v.t.	N.v.t.
	mr. J.J.C.A. Leenrijse	Fungerend Voorzitter	2022	€ 21.600,00	€ 1.515,01	€ 1.515,01		€ 1.515,01	N.v.t.	N.v.t.

mr. H.J.N. Bakker	mr. J.J.M. Trouw	mr. E.M. Verhagen	mr. A.A. van Rhee	mr. M.M. Robbers	mr. H.R.P. Dumatabun	mr. I.M. Steijaerts	mr. J.A.M. Jansens	mr. J.H.F. Wilimink	mr. T.A. Dantuma	mr. G.H.M. van Ken	mr. M.S. ten Brinke
mr. G.T. Tiadens	mr. M.J.J. Proceegheoed	mr. J. Nobel	mr. J.P. van Loon	mr. N.M. Romijn	mr. B.M. Voslamber	mr. A.N. Ruuls	mr. M.H. Kempes	mr. A.M. Lopez-Brea Gertenbach	mr. M. Rib	mr. M.E.M. Heemskers	mr. J. de Vries
mr. K.B. van den Berg	mr. M.H.L. Kuijpers	mr. C.H. van Dijk	mr. B. Leenders	mr. M.J.J. Bolt							

Bijlage: Verantwoording Wet Normering Topinkomens over Toezichthoudende Topfunctionarissen

Gegevens 2021

Functie-gegevens	Naam Topfunctionaris	Functie	Aanvang en einde functievervulling	Norm bezoldiging	Bezoldiging	Individueel toepasselijke bezoldigingsnorm	-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terug- vragen bedrag	Bezoldiging	Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	Toelichting op de vordering wegens overschrijding al dan niet is uitgediende betaling
	J.J.M. Trouw	Plaatsvervangend 2de afgevaardigde	2021	€ 20.900,00	€ 3.316,50	€ 3.316,50		€ 3.316,50	N.v.t.	N.v.t.
	M.M. Robbers	Algevaardigde	2021	€ 20.900,00	€ 2.835,73	€ 2.835,73		€ 2.835,73	N.v.t.	N.v.t.
	M.J.J. Proceegheoed	Algevaardigde	2021	€ 20.900,00	€ 4.019,70	€ 4.019,70		€ 4.019,70	N.v.t.	N.v.t.
	C.J.C.M. van Haperen	Algevaardigde	2021	€ 20.900,00	€ 3.331,96	€ 3.331,96		€ 3.331,96	N.v.t.	N.v.t.
	D.A. Verbaan	Vaste 2e afgevaardigde	2021	€ 20.900,00	€ 3.979,80	€ 3.979,80		€ 3.979,80	N.v.t.	N.v.t.
	S.J. Kolk	Vaste 2e afgevaardigde	2021	€ 20.900,00	€ 3.976,70	€ 3.976,70		€ 3.976,70	N.v.t.	N.v.t.
	E.M. Verhagen	Algevaardigde	2021	€ 20.900,00	€ 2.653,20	€ 2.653,20		€ 2.653,20	N.v.t.	N.v.t.
	G.T. van Wingerden	Vaste 2e afgevaardigde	2021	€ 20.900,00	€ 3.979,80	€ 3.979,80		€ 3.979,80	N.v.t.	N.v.t.
	R.H.T.F. Voncken	Vaste 2e afgevaardigde	2021	€ 20.900,00	€ 2.781,20	€ 2.781,20		€ 2.781,20	N.v.t.	N.v.t.
	N.M. Romijn-Hekkema	Plaatsvervangend 2de afgevaardigde	2021	€ 20.900,00	€ 1.326,60	€ 1.326,60		€ 1.326,60	N.v.t.	N.v.t.
	J.J.C.A. Leenrijse	Fungerend Voorzitter	2021	€ 20.900,00	€ 9.091,00	€ 9.091,00		€ 9.091,00	N.v.t.	N.v.t.

H.J. van Dortmont-Stuubbe	B.M. van Kampen	H.J.N. Bakker	A.A. van Rhee	J.H.F. Wilimink	T.A. Datuma	J.G.R.C. Prinsen	J. de Vries	J.A.C.M. Geurts	M. Rib	A.N. Ruuls	B.M. Voslamber
---------------------------	-----------------	---------------	---------------	-----------------	-------------	------------------	-------------	-----------------	--------	------------	----------------

G.H.M. van Ken	I.C.A. Braun	J.A.M. Janssens	J. Nobel	B.M. Kampen							
----------------	--------------	-----------------	----------	-------------	--	--	--	--	--	--	--

Bijlage: Verantwoording Wet Normering Topinkomens
Verantwoording Wet Normering Topinkomens over 2022 Leidingsgevende Topfunctionarissen

Functiegegevens:		I.M. Cox	A. Barkey Wolf	E.M.J.J. Engelen	A.C. van der Klooster	B.L.W.P. Versteeg	M. Schoonhoven	H.P. Kuijpers	A.M.J.M. Ploumen	I.C.A. Braun	T.P. Flokstra
Naam Topfunctionaris		bestuurslid	bestuurslid	bestuurslid	bestuurslid	bestuurslid ICT	bestuurslid	directie	voorzitter	bestuurslid	bestuurslid
Functie		01.01 - 31.12	01.01 - 13.04	01.01 - 31.12	01.01 - 31.12	01.01 - 21-09	01.01 - 30.11	01.01 - 31.12	01.01 - 31.12	22.09 - 31.12	13.04 - 31.12
Aanvang en einde functievervulling		0,30	0,30	0,40	0,30	0,34	0,30	0,70	0,6	0,30	0,30
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja	Nee	Nee	Nee
Dienstbetrekking											
Bezoldiging:											
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€	43.026 €	33.652 €	63.622 €	43.783 €	34.372 €	40.619 €	140.643 €	110.476 €	12.153 €	30.238 €
Beloningen betaalbaar op termijn	€						32.060 €				
Subtotaal bezoldiging	€	43.026 €	33.652 €	63.622 €	43.783 €	34.372 €	40.619 €	172.703 €	110.476 €	12.153 €	30.238 €
Individueel toepasselijke bezoldigingsnorm	€	64.800 €	17.446 €	86.400 €	64.800 €	53.668 €	59.400 €	151.200 €	129.600 €	18.692 €	46.108 €
terugontvangen bedrag	€	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.		
Totaal bezoldiging	€	43.026 €	33.652 €	63.622 €	43.783 €	34.372 €	40.619 €	172.703 €	110.476 €	12.153 €	30.238 €

Verantwoording Wet Normering Topinkomens over 2021 Leidingsgevende Topfunctionarissen

Functiegegevens:		I.M. Cox	A. Barkey Wolf	E.M.J.J. Engelen	A.C. van der Klooster	B.L.W.P. Versteeg	M. Schoonhoven	H.P. Kuijpers	A.M.J.M. Ploumen
Naam Topfunctionaris		bestuurslid	bestuurslid	bestuurslid	bestuurslid	bestuurslid ICT	bestuurslid	directie	voorzitter
Functie		01.01 - 31.12	01.01 - 31.12	01.01 - 31.12	01.01 - 31.12	01.01 - 31-12	01.01 - 31.12	01.01 - 31.12	01.01 - 31.12
Aanvang en einde functievervulling		0,30	0,30	0,40	0,30	0,34	0,30	1,00	0,6
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja	Nee
Dienstbetrekking									
Bezoldiging:									
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€	42.339 €	41.660 €	57.102 €	42.519 €	49.463 €	42.563 €	153.956 €	105.007 €
Beloningen betaalbaar op termijn	€						44.786 €		
Subtotaal bezoldiging	€	42.339 €	41.660 €	57.102 €	42.519 €	49.463 €	42.563 €	198.742 €	105.007 €
Individueel toepasselijke bezoldigingsnorm	€	62.700 €	62.700 €	83.600 €	62.700 €	71.060 €	62.700 €	209.000 €	125.400 €
terugontvangen bedrag	€	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totaal bezoldiging	€	42.339 €	41.660 €	57.102 €	42.519 €	49.463 €	42.563 €	198.742 €	105.007 €

Overzicht aandelen naar sector

	Aantal	Valuta	Gemiddelde kostprijs	Slotkoers	Aanschaf waarde EUR	Ongerealiseerd resultaat EUR	Marktwaarde EUR	Weging portefeuille	Weging categorie
AANDELEN TOTAAL					2.154.168	458.431	2.612.598	33,8%	100%
Basismaterialen					76.257	67.611	143.868	1,9%	5,5%
Ecolab	206	USD	107,30	145,56	19.573	8.538	28.110	0,4%	1,1%
Koninklijke dsm	261	EUR	95,25	114,30	24.862	4.971	29.832	0,4%	1,1%
Linde am not	281	USD	123,02	326,18	31.823	54.102	85.925	1,1%	3,3%
Industrie					275.308	59.348	334.656	4,3%	12,8%
Assa abloy b	2.482	SEK	164,90	223,70	42.983	6.886	49.870	0,6%	1,9%
Legrand s.a. actions au port. eo 4	923	EUR	56,81	74,82	52.572	16.487	69.059	0,9%	2,6%
Schneider electric	323	EUR	131,43	130,72	42.579	-356	42.223	0,5%	1,6%
Trane technologies am not	477	USD	125,91	168,09	50.898	24.267	75.165	1,0%	2,9%
Wolters kluwer	304	EUR	106,67	97,76	32.427	-2.708	29.719	0,4%	1,1%
Xylem	662	USD	88,13	110,57	53.849	14.772	68.620	0,9%	2,6%
Luxe goederen en diensten					171.480	3.060	174.540	2,3%	6,7%
Ebay	1.140	USD	48,83	41,47	48.771	-4.451	44.320	0,6%	1,7%
Essilorluxottica	425	EUR	132,75	169,20	56.590	15.320	71.910	0,9%	2,8%
Michelin	2.244	EUR	29,38	25,99	66.119	-7.808	58.310	0,8%	2,2%
Consumptiegoederen					235.380	30.135	265.515	3,4%	10,2%
Ahold delhaize	2.933	EUR	17,42	26,84	51.106	27.616	78.722	1,0%	3,0%
Costco wholesale corp	109	USD	485,34	456,50	51.794	-5.147	46.647	0,6%	1,8%
L'oreal	208	EUR	364,70	333,60	76.086	-6.697	69.389	0,9%	2,7%
Procter and gamble co	498	USD	119,02	151,56	56.394	14.363	70.757	0,9%	2,7%
Gezondheidszorg					274.431	163.348	437.779	5,7%	16,8%
Astrazeneca	535	GBP	83,45	112,18	49.241	18.536	67.777	0,9%	2,6%
Coloplast	441	DKK	413,18	812,00	24.460	23.703	48.163	0,6%	1,8%
Humana	99	USD	532,74	512,19	52.862	-5.326	47.536	0,6%	1,8%
Merck and co	550	USD	91,97	110,95	49.546	7.660	57.207	0,7%	2,2%
Novo nordisk b	662	DKK	287,14	938,00	25.548	57.970	83.518	1,1%	3,2%
Unitedhealth group	135	USD	140,61	530,18	17.298	49.800	67.099	0,9%	2,6%
Winstbew roche holding	225	CHF	266,17	290,50	55.475	11.005	66.479	0,9%	2,5%
Financiële instellingen					326.119	-1.343	324.776	4,2%	12,4%
Axa	2.446	EUR	22,46	26,06	55.105	8.625	63.731	0,8%	2,4%
Bank of america corp	1.445	USD	30,83	33,12	38.724	6.142	44.866	0,6%	1,7%

Overzicht aandelen naar sector

	Aantal	Valuta	Gemiddelde kostprijs	Slotkoers	Aanschaf waarde EUR	Ongerealiseerd resultaat EUR	Marktwaarde EUR	Weging portefeuille	Weging categorie
Citizens fin grp	1.791	USD	52,83	39,37	82.892	-16.789	66.103	0,9%	2,5%
First republic bank	396	USD	177,04	121,89	57.384	-12.134	45.250	0,6%	1,7%
Metlife	453	USD	70,50	72,37	31.873	-1.140	30.734	0,4%	1,2%
Nn group	1.234	EUR	22,89	38,16	28.252	18.837	47.089	0,6%	1,8%
S and p global	86	USD	434,94	334,94	31.889	-4.885	27.004	0,3%	1,0%
Informatie technologie					214.433	88.398	302.831	3,9%	11,6%
Accenture a am not	130	USD	158,55	266,84	18.307	14.213	32.520	0,4%	1,2%
Asml holding	105	EUR	173,04	503,80	18.170	34.729	52.899	0,7%	2,0%
Microsoft	223	USD	98,97	239,82	18.906	31.230	50.136	0,6%	1,9%
Sap	730	EUR	90,71	96,39	66.215	4.150	70.365	0,9%	2,7%
Stmicroelectronics fr not	1.243	EUR	29,51	33,00	36.680	4.333	41.013	0,5%	1,6%
Visa a	287	USD	210,93	207,76	56.156	-257	55.899	0,7%	2,1%
Communicatiediensten					85.893	1.830	87.723	1,1%	3,4%
Deutsche telekom	2.915	EUR	12,98	18,64	37.828	16.502	54.330	0,7%	2,1%
Walt disney co	410	USD	131,30	86,88	48.065	-14.671	33.393	0,4%	1,3%
Nutsbedrijven					70.259	3.760	74.019	1,0%	2,8%
Orsted	597	DKK	604,41	631,30	48.297	2.394	50.691	0,7%	1,9%
Veolia environnement	972	EUR	22,53	24,00	21.962	1.366	23.328	0,3%	0,9%
Onroerend goed					20.351	17.108	37.458	0,5%	1,4%
Equinix reit	61	USD	382,82	655,03	20.351	17.108	37.458	0,5%	1,4%
Overige					175.993	9.266	185.258	2,4%	7,1%
Aa aegon global impact equities	404,7828	EUR	100,24	108,77	40.576	3.452	44.028	0,6%	1,7%
Aa global esg eq e acc	615,7838	EUR	219,91	229,35	135.417	5.813	141.230	1,8%	5,4%
Opkomende markten					228.265	15.910	244.175	3,2%	9,3%
Celsius esg emerging market acc	1.524	EUR	149,78	160,22	228.265	15.910	244.175	3,2%	9,3%

Overzicht obligaties

	Aantal / nominiaal	Valuta	Gemiddelde kostprijs	Slotkoers	Aanschaf waarde EUR	Ongerealiseerd resultaat EUR	Opgelopen rente	Marktwaaarde EUR	Weging portefeuille	Weging categorie
OBLIGATIES TOTAAL					4.901.679	-473.932	7.068	4.427.748	57,3%	100%
Overheden					3.021.905	-270.338	7.068	2.751.567	35,6%	62,1%
0 % Duitsland 21/31	97.651	EUR	82,99	80,91	81.041	-2.036		79.005	1,0%	1,8%
0.5% Nederland 19/40	150.233	EUR	70,15	68,63	105.388	-1.571	720	103.818	1,3%	2,3%
1 % Duitsland 14/24	127.698	EUR	98,47	97,58	125.738	-642	483	125.096	1,6%	2,8%
1 % Frankrijk 14/25	360.558	EUR	101,43	95,41	365.728	-21.382	356	344.346	4,5%	7,8%
1.4% Spanje 18/28	75.000	EUR	112,53	91,33	84.397	-15.196	705	69.200	0,9%	1,6%
1.5% Frankrijk 15/31	74.758	EUR	102,93	89,81	76.947	-9.131	676	67.816	0,9%	1,5%
1.75% Frankrijk 16/39	150.233	EUR	83,68	81,33	125.715	-2.169	1.361	123.546	1,6%	2,8%
1/2% Frankrijk 16/26	565.659	EUR	96,36	92,71	545.069	-18.942	1.705	526.127	6,8%	11,9%
2.35% Spanje 17/33	96.000	EUR	123,53	88,99	118.589	-32.211	952	86.377	1,1%	2,0%
3/4% Frankrijk 17/28	149.516	EUR	98,88	88,45	147.847	-15.490	111	132.358	1,7%	3,0%
Aa blackrock euro gov esg bd acc	3.194	EUR	104,09	92,89	332.463	-35.773		296.691	3,8%	6,7%
Aa robeco quant duration global bond	3.376.8805	EUR	100,38	82,83	338.984	-59.277		279.707	3,6%	6,3%
Ishares italy government bond eif	1.981	EUR	165,78	139,02	328.405	-53.006		275.399	3,6%	6,2%
Xtracker iboxx eurz gov bd yld 1 3 eif	1.770	EUR	138,75	136,77	245.594	-3.511		242.083	3,1%	5,5%
Bedrijven					1.136.878	-94.418		1.042.459	13,5%	23,5%
Aa bluebay euro aggregate esg bd acc	2.186	EUR	96,52	90,24	210.993	-13.728		197.265	2,6%	4,5%
Aa insight euro esg corp bd acc	6.243	EUR	105,77	97,60	660.297	-50.980		609.317	7,9%	13,8%
Aa schroder euro corp esg bd acc	1.982	EUR	134,00	119,01	265.588	-29.710		235.878	3,1%	5,3%
High yield					268.379	-27.158		241.221	3,1%	5,4%
Aa cand glb esg high yield bd dis	2.428.7274	EUR	110,50	99,32	268.379	-27.158		241.221	3,1%	5,4%
Opkomende markten					474.518	-82.018		392.500	5,1%	8,9%
Aa cand emerging market esg bd dis	4.894.6207	EUR	96,95	80,19	474.518	-82.018		392.500	5,1%	8,9%

Overzicht alternatieve beleggingen

	Aantal	Valuta	Gemiddelde kostprijs	Slotkoers	Aanschaf waarde EUR	Ongerealiseerd resultaat EUR	Marktwaaarde EUR	Weging portefeuille	Weging categorie
ALTERNATIEVE BELEGGINGEN TOTAAL									
Overige					367.637	23.758	391.395	5,1%	100%
Privium sustainable impact	3.418	EUR	107,56	114,51 ^(*)	367.637	23.758	391.395	5,1%	100%

(*) De slotkoers is ouder dan 7 dagen

Overzicht liquiditeiten

	Aantal / nominaal / saldo	Valuta	Wissel- koers	Slotkoers	Aanschaf waarde EUR	Ongerealiseerd resultaat EUR	Opgelopen rente EUR	Marktwaaarde EUR	Rente- datum	Weging portefeuille	Weging categorie
LIQUIDITEITEN TOTAAL								289.474		3,7%	100%
GELDMARKTREKENINGEN TOTAAL								289.474		3,7%	100%
Vermogensbeheer rekening	289.473,9400	EUR			289.474			289.474		3,7%	100%

Aanvulling tekst bestuursverslag en jaarrekening KNB 2022 inzake Nobilex

In overleg met de accountant en gezien de laatste ontwikkelingen bij Nobilex, zal de tekst in het bestuursverslag en de tekst in de jaarrekening 2022 worden uitgebreid. Daarbij wordt opgemerkt dat onderstaande ontwikkelingen weliswaar in 2023, na het afsluiten van het boekjaar 2022, plaatsvinden, maar dusdanig substantieel zijn dat het opnemen van onderstaande aanvulling als prudent wordt gezien.

Bij het bestuursverslag gaat het om pagina 20 kopje "Stichting Nobilex" en luidt de aanvulling als volgt:

De KNB staat mede borg voor een ABN AMRO lening aan Nobilex ter grootte van € 8.600.000. Deze borgstelling is hoofdelijk en indien – in theorie – de mede borg van de KNB niet haar verplichtingen zou nakomen als Nobilex niet langer aan haar betalingsverplichtingen kan voldoen, is de kans aanwezig dat de KNB voor het gehele bedrag door de ABN AMRO kan worden aangesproken.

In de afgelopen maanden hebben stakeholders van Nobilex, waaronder de KNB, onderzocht of en op welke wijze Nobilex onder voorwaarden kon worden blijven gesteund teneinde met Nobilex voor het notariaat een strategische innovatieve notariële softwareleverancier in de markt te houden. Op verzoek van de stakeholders heeft Nobilex haar businessplan herijkt met als doel om voor de komende drie tot vijf jaar stabiliteit voor Nobilex te creëren zodat Nobilex zich kan blijven ontwikkelen en innoveren in het belang van het notariaat. Om die doelstellingen te kunnen bereiken moet Nobilex (financieel) worden geherstructureerd.

Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek en de herijking van het business plan van Nobilex, hebben het bestuur van de KNB en het bestuur van Stichting Voorzieningsfonds van de KNB beslist om Nobilex onder voorwaarden te blijven steunen.

Om Nobilex tot een succes te maken is het noodzakelijk dat het vertrouwen in Nobilex binnen het notariaat blijft groeien en het aantal gebruikers de komende drie tot vijf jaar substantieel toeneemt. Ieder jaar zal worden bekeken of aan de doelstellingen als genoemd in de vorige zin, en met name de noodzakelijke toename van gebruikers, wordt voldaan.

Als onderdeel van de implementatie van de (financiële) herstructurering van Nobilex die in 2023 zal plaatsvinden, is de KNB voornemens de ABN AMRO lening (met de daarbij behorende gevestigde zekerheden en borgstelling door derden) ter grootte van € 8.600.000 over te nemen. De overname van de ABN AMRO lening door de KNB vindt plaats in het kader van de genoemde (financiële) herstructurering omdat (i) Nobilex vanaf juli 2023 de ABN AMRO lening in delen moet gaan terugbetalen en daartoe zelfstandig niet in staat is, (ii) de olopende rente tot onnodige hoge (rente) lasten leidt bij Nobilex, (iii) de hoofdelijkheid van een borgstelling door de KNB ertoe leidt dat *de facto* het uiteindelijke financiële risico van de KNB de volledige € 8.600.000 kan bedragen en (iv) de huidige voorwaarden van de ABN AMRO lening een implementatie van een (financiële) herstructurering van Nobilex bemoeilijken. Voor de overname van de ABN AMRO lening zal de KNB het bedrag van de door de KNB gestelde borg, zijnde € 6.130.000, gebruiken aangevuld met een extra bedrag ter grootte van € 2.470.000 (het resterende bedrag van het krediet). De ABN AMRO

lening wordt overgenomen met de bestaande zekerheden en een borgstelling ter grootte van € 2.470.000 van de huidige mede borg van de KNB.

Dit betekent dat het werkkapitaal in 2023 met € 8.600.000 zal dalen.

De commissie van advies van de ledenraad en de ledenraad in brede zin zijn op de hoogte gehouden en geïnformeerd rondom de herijking van het business-plan van Nobilex, de geplande verdere ondersteuning en het voornemen om Nobilex (financieel) te herstructureren.

Bij de jaarrekening gaat het om pagina 40 kopje "Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen" en luidt de nieuwe tekst:

De KNB staat voor een bedrag ter grootte van € 6.130.000 mede borg voor een ABN AMRO lening aan Nobilex ter grootte van € 8.600.000. De mede borg staat borg voor het restant te weten € 2.470.000. De KNB is voornemens de ABN AMRO lening over te nemen en daarvoor zal de KNB het bedrag van de door de KNB gestelde borg, zijnde € 6.130.000, gebruiken aangevuld met een extra bedrag ter grootte van € 2.470.000. De ABN AMRO lening wordt overgenomen met de bestaande zekerheden en een borgstelling ter grootte van € 2.470.000 van de huidige mede borg van de KNB. Vanwege de hoofdelijkheid van de borg blijft het financiële risico voor de KNB door de overname gelijk. Deze voorgenomen overname van de lening betekent dat het werkkapitaal in 2023 met € 8.600.000 zal dalen.

Jaarverslag inclusief jaarrekening 2022

Stichting Kwaliteitsfonds Notariaat
Spui 184
2511 BW Den Haag

Inhoud

Bestuursverslag	2
Begroting	5
Jaarrekening	6
Balans	7
Staat van Baten	9
Kasstroom	10
Grondslagen	11
Toelichting balans	12
Toelichting staat van baten	14
Overige toelichtingen	15

Bijlage WNT-verantwoording

Verslag Financiële Commissie

Controleverklaring onafhankelijke accountant

Bestuursverslag

Oprichting

De Stichting Kwaliteitsfonds Notariaat is op 13 juni 2018 opgericht op basis van een wijziging van de Wet op het notarisambt.

Doel (artikel 2 statuten)

De activiteiten van Stichting Kwaliteitsfonds Notariaat, statutair gevestigd aan het Spui 184 2511 BW te Den Haag, bestaan voornamelijk uit de instandhouding van een fonds als bedoeld in artikel 88a Wet op het notarisambt (Wna) teneinde (de continuïteit van) de goede notariële dienstverlening te garanderen en te bevorderen, en voorts het verrichten van al hetgeen met het bovenstaande in de ruimste zin verband houdt of daaraan bevordelijk kan zijn.

Uit voormeld fonds kunnen onder meer worden vergoed:

- a. de kosten die de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) aan de Staat der Nederlanden is verschuldigd ter zake van toezicht en tuchtrect:
- b. de kosten die verband houden met een overname van een protocol als bedoeld in artikel 15 Wna of waarneming als bedoeld in artikel 29a Wna, waaronder de kosten die:
  - i. in redelijkheid niet ten laste behoren te komen van de notaris of de waarnemer die het protocol toegewezen heeft gekregen;
  - ii. noodzakelijk zijn voor een goede ambtsuitoefening met betrekking tot het protocol, en
  - iii. niet onmiddellijk verhaald kunnen worden op de gewezen notaris onderscheidenlijk waargenomen notaris;
- c. tekorten op bijzondere rekeningen als bedoeld in artikel 25 Wna.

Toelichting boekjaar 2022

Het positief resultaat van € 2.863.122 ligt in lijn met het begrote resultaat van € 2.793.168. De grootste positieve afwijkingen zijn de hogere akten inkomsten (€ 2.557.357), lagere kosten tucht en toezicht (€ 320.983) en lagere kosten due diligence ML6 (€ 297.057). Hiertegenover staan de negatieve koersresultaten van de effecten (€ 2.592.816), hogere kosten dossiers (€ 167.846) en de doorontwikkeling van datamanagement gericht op betrokkenheid van de leden (€ 283.510).

In 2022 zijn bedragen uitgekeerd in reeds lopende dossiers (zie ook het geanonimiseerde overzicht onder "vorderingen op opgenomen gelden" op de toelichting op de balans per 31 december 2022). Er zijn zeven nieuwe claims binnen gekomen voor een totaal van € 67.116.

Verwachtingen boekjaar 2023

De verwachting is dat de onroerend goed markt sterk zal inzakken. De begroting voor 2023 is defensief opgesteld en de akte aantallen zijn gelijk gebleven. De negatieve rente is op nul gezet en bij de kosten van tucht en toezicht is rekening gehouden met betaalde boetes. De uitgaven voor het programma kwaliteit en toezicht zijn verhoogd evenals de kosten voor datamanagement voor de verdere verdieping van de tuchtrechtapplicatie op basis van de ontvangen input. Een nieuwe post is de Commissie Toegang Notariaat; het exploitatietekort zal vanaf 2023 worden geboekt bij Stichting Kwaliteitsfonds Notariaat.

In 2023 zal het ministerie een onderzoek laten uitvoeren om de wet doorberekening van de kosten van tucht en toezicht te evalueren.

Vermogen (artikel 4 statuten)

Het vermogen van de stichting wordt onder meer gevormd door:

- a. bijdragen van de leden van de KNB, die – al dan niet na inning door de KNB – aan de stichting ter beschikking worden gesteld;
- b. subsidies en giften;
- c. andere baten.

Vanaf 1 augustus 2018 brengt Stichting Kwaliteitsfonds Notariaat de – met het kwaliteitsfonds gepaard gaande- kosten in rekening bij notarissen, gebaseerd op het aantal akten dat zij passeren. De heffing per akte bedraagt € 8,22. De incasso vindt plaats door de KNB.

Bestuur

De stichting heeft een bestuur, bestaande uit een aantal natuurlijke personen dat gelijk is aan het aantal bestuurders van de KNB. De stichting heeft een bureau ter voorbereiding en ter uitvoering van de besluiten van het bestuur. De leiding van het bureau is opgedragen aan de directeur van de KNB. Bij oprichting is het bestuur van de KNB ook als bestuur van Stichting Kwaliteitsfonds Notariaat benoemd.

Begroting (artikel 18 statuten)

Het bestuur stelt jaarlijks voor 1 september een ontwerp-begroting op voor het komende boekjaar. De ontwerp-begroting omvat in elk geval:

- a. activiteitenplan;
- b. een prognose van uitgaven ten laste van het fonds;
- c. de bijdragen van de leden van de KNB zoals vastgesteld door het bestuur van de KNB;
- d. verwachte uitgaven voor tucht en toezicht gebaseerd op de begroting van het Ministerie van Justitie en Veiligheid;
- e. de beloningen en (onkosten)vergoedingen;
- f. een voortschrijdend meerjarenplan.

Uiterlijk voor het einde van het boekjaar stelt het bestuur de begroting van de stichting vast voor het komende boekjaar. Alvorens het bestuur overgaat tot vaststelling van de begroting, wordt het ontwerp ter informatie voorgelegd aan de ledenraad van de KNB.

De begroting voor 2023 en 2024 volgt op pagina 5. De begroting voor 2023 is in november 2022 bijgesteld in verband met voortschrijdend inzicht.

Toelichting financiën

De inkomsten bestaan dit jaar uit de heffing op de akten van januari 2022 tot en met december 2022. De uitgaven bestaan uit de kosten van tucht en toezicht van januari tot en met december 2022 en de gemaakte kosten voor de probleemprotocollen. Daarnaast zijn er kosten gemaakt voor het inhuren van personeel van de KNB, advies- en accountantskosten, kosten voor datamanagement en het programma kwaliteit en toezicht. Vanaf 2020 worden de kosten van de peer reviews, geschillencommissie en vergoedingen voor notariële leden van de kamers van toezicht betaald door Stichting Kwaliteitsfonds Notariaat. Voor de peer reviews is een nieuw systeem gebouwd en in gebruik genomen.

Stichting Kwaliteitsfonds Notariaat heeft in 2022 een verzekering afgesloten voor claims boven de € 20 miljoen met een dekking tot € 30 miljoen. Deze loopt tot 31 maart 2023.

In 2021 is Stichting Kwaliteitsfonds Notariaat begonnen met het beleggen van haar gelden om haar vermogen in stand te houden. Hiervoor is een beleggingsstatuut opgesteld en twee vermogensbeheerders, te weten ABN AMRO Mees Pierson en ING Private Banking, voeren dit beleid uit. In 2022 heeft dit geresulteerd in een negatief koersverlies van respectievelijk € 1.226.586 en € 1.366.733.

Stichting Kwaliteitsfonds Notariaat is niet btw plichtig en brengt geen btw in rekening bij de heffing op de akte. De notaris is wel btw plichtig en brengt in geval van doorbelasting de heffing op de akte aan de cliënt wel btw in rekening bij de cliënt. De heffing van Stichting Kwaliteitsfonds Notariaat valt niet onder de assurantieplicht.

Stichting Kwaliteitsfonds Notariaat is in overleg met de belastingdienst vrijgesteld van VPB. Stichting Kwaliteitsfonds Notariaat wordt gekwalificeerd als overheidslichaam en kan derhalve gebruik maken van de vrijstelling van 8e en/of 8f Wet op de VPB. Bij eventuele ontbinding van de Stichting Kwaliteitsfonds Notariaat komt het overschot bij vereffening toe aan de KNB.

Er zijn vier vorderingen boven € 1 miljoen (zie ook het geanonimiseerde overzicht onder "Vorderingen inzake lopende dossiers" op de Toelichting op de balans per 31 december 2022). Van twee afgesloten dossiers is nog geld ontvangen.

De doorberekening van de kosten van tucht en toezicht, mogelijke vorderingen vanwege door cliënten van notarissen geleden schade en de zwevende protocollen zijn aanleiding geweest om Stichting Kwaliteitsfonds Notariaat op te richten.

De continuïteit van Stichting Kwaliteitsfonds Notariaat is gewaarborgd door het positieve resultaat, de verwachte groei van de reserve en de afgesloten verzekering voor posten boven de € 20 miljoen. Op grond van deze verwachtingen is het bestuur van mening dat de continuïteit is gewaarborgd. Op basis hiervan zijn in de jaarrekening de grondslagen van waardering van de balans en de staat van baten en lasten gebaseerd op continuïteit.

Den Haag, 22 april 2023

Het bestuur bestaande uit:

mr. I.C.A. Braun

mr. I.M. Cox

mr. E.M.J.J. Engelen (penningmeester)

mr. T.P. Flokstra

mr. A.H.I. Hoogendam

mr. A.C. van der Klooster

mr. A.M.J.M. Ploumen (voorzitter)

Begroting

	2024	bijgesteld 2023	2022
Baten			
Akten kwaliteitsfonds	13.152.000	13.152.000	13.152.000
	13.152.000	13.152.000	13.152.000
Directe kosten			
Baten en lasten voorzieningen	1.547.381	1.517.040	1.400.000
Kosten tucht en toezicht	5.690.827	5.579.243	5.629.380
	7.238.208	7.096.283	7.029.380
Overige bedrijfskosten			
Begeleidingskosten KNB	884.912	867.652	693.684
Advieskosten	20.400	20.000	20.000
Accountantskosten	13.484	13.220	12.200
Bankkosten	1.020	1.000	1.000
Diverse lasten	2.040	2.000	2.000
Werkzaamheden Davinci	7.648	7.498	6.940
Bestuurskosten	12.240	12.000	12.000
Datamanagement	205.581	201.550	0
Verzekeringen	371.570	364.285	277.719
Geschillencommissie	122.400	120.000	120.000
Peer reviews	733.053	709.072	619.000
Afschrijving audit software	7.685	7.685	10.000
Intervisie	77.369	75.852	100.000
Commissie Toegang Notariaat	51.000	50.000	
Vergoeding notariële leden kamers van toezicht	121.482	119.100	99.600
Due diligence ML6	400.000	400.000	400.000
Programma kwaliteit en toezicht	250.000	1.478.558	935.051
Beheerskosten programma kwaliteit en toezicht	263.719	221.784	140.258
	3.545.603	4.671.256	3.449.452
Financiële baten en lasten			
Opbrengst effecten	250.000	210.000	160.000
Betaalde rente	0	0	40.000
	250.000	210.000	120.000
Resultaat voor belastingen	2.618.189	1.594.461	2.793.168
Overige reserve 31 december 2022			23.688.883
Reserve cumulatief	27.901.533	25.283.344	

Jaarrekening 2022

Balans per 31 december 2022

	<u>31 dec 2022</u>		<u>31 dec 2021</u>
ACTIVA			
Vaste activa			
Immateriële vaste activa			
Audit software	72.370		73.725
	72.370		73.725
Financiële vaste activa			
Effecten ING	9.615.824		7.766.214
Effecten ABN AMRO	8.999.589		5.899.634
	18.615.413		13.665.848
Vorderingen en overlopende activa			
Debiteuren	157.068		1.144.973
Waarborg	14.511		14.511
Vooruit betaalde kosten	162.865		238.575
Overlopende activa	4.074		51.451
	338.518		1.449.509
Liquide middelen			
Rekening courant bank	2.438.569		3.710.706
ABN effecten	1.234.542		810.547
ING effecten	11.661		31.607
Vermogensrekening	1.454.235		1.459.893
	5.139.007		6.012.753
	<u>24.165.305</u>		<u>21.201.835</u>

Balans per 31 december 2022

	<u>31 dec 2022</u>	<u>31 dec 2021</u>
PASSIVA		
Kapitaal		
Overige reserves	<u>23.688.883</u>	<u>20.825.761</u>
	23.688.883	20.825.761
Kortlopende schulden		
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	245.161	104.115
Overige schulden	<u>231.261</u>	<u>271.959</u>
	274.300	376.074
	<u>23.963.183</u>	<u>21.201.835</u>

Staat van baten en lasten

	2022	2022	2021
	<u>werkelijk</u>	<u>begroot</u>	<u>werkelijk</u>
Omzet	15.709.357	13.152.000	16.406.438
Kostprijs van de omzet	<u>-6.871.313</u>	<u>-7.029.380</u>	<u>-6.589.700</u>
Brutomarge	8.838.044	6.122.620	9.816.738
Afschrijvingen	4.483	10.000	0
Algemene kosten	<u>3.363.326</u>	3.439.452	<u>2.504.595</u>
Totaal kosten	3.367.809	3.449.452	2.504.595
Bedrijfsresultaat	<u>5.470.235</u>	<u>2.673.168</u>	<u>7.312.143</u>
Financiële baten & lasten	-2.607.113	120.000	354.073
Resultaat voor belastingen	<u><u>2.863.122</u></u>	<u><u>2.793.168</u></u>	<u><u>7.666.216</u></u>

Kasstroom over 2022

	2022	2021
Bedrijfsresultaat	5.470.235	7.312.143
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen (en overige waardeveranderingen)	4.483	0
Mutatie voorzieningen	0	0
	<u>4.483</u>	<u>0</u>
Veranderingen in werkkapitaal:		
Mutatie operationele vorderingen	1.150.248	806.866
Mutatie voorraden en onderhanden werk	0	0
Mutatie operationele schulden	61.091	-28.774
	<u>1.211.339</u>	<u>778.092</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	6.686.057	8.090.235
Ontvangen/betaalde rentes	111.836	354.073
Ontvangen dividenden en opbrengsten effecten	0	0
Afschrijvingen en waardeveranderingen	1.567.850	1.609.431
Ontvangsten/uitgaven wegens buitengewone baten/lasten	0	0
Betaalde winstbelasting	0	0
Overige baten/lasten	0	0
	<u>1.679.686</u>	<u>1.963.503</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten	8.365.743	10.053.738
(Des)investeringen in immateriele vaste activa	-3.128	-54.105
(Des)investeringen in materiele vaste activa	0	0
(Des)investeringen in financiële vaste activa	-7.668.510	-15.275.279
Waarvan afschrijvingen	0	0
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-7.671.638	-15.329.384
Mutatie rekening courantschuld kredietinstellingen	0	0
Mutatie vermogencomponenten	-1.567.850	0
Mutatie langlopende schulden	0	0
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-1.567.850	0
Netto kasstroom	-873.745	-5.275.646
Koers- en omrekeningsverschillen op geldmiddelen	0	0
Mutatie geldmiddelen	-873.745	-5.275.646
Saldo liquide middelen per 31 december 2020		11.288.400
Saldo liquide middelen per 31 december 2021	6.012.754	6.012.754
Saldo liquide middelen per 31 december 2022	5.139.007	
Af/Toename liquide middelen	873.747	5.275.646

Grondslagen voor de waardering

Activiteiten

De activiteiten van Stichting Kwaliteitsfonds Notariaat bestaan voornamelijk uit de instandhouding van een fonds teneinde de continuïteit van de goede notariële dienstverlening te garanderen en te bevorderen.

Stichting Kwaliteitsfonds Notariaat is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel te Den Haag onder nummer 858886108.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld op basis van eigen grondslagen.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en de passiva opgenomen tegen nominale waarde.

De vorderingen op dossiers zijn gewaardeerd tegen nominale waarde en worden geheel voorzien. Van de financiële tegemoetkomingen, schadeloosstellingen en getroffen voorzieningen op verstrekte c.q. toegezegde leningen wordt de last genomen in het jaar dat deze optreedt. De overige vorderingen en overlopende activa worden nominaal gewaardeerd.

De effecten worden gewaardeerd tegen de actuele waarde aan het einde van het boekjaar. De actuele waarde is bepaald op basis van marktwaarde.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Beperking verspreidingskring

De jaarrekening van Stichting Kwaliteitsfonds Notariaat is bedoeld voor een specifieke gebruikersgroep, zijnde de leden van de KNB. Hierdoor is de jaarrekening niet geschikt voor andere doeleinden.

Toelichting op de balans per 31 december 2022

	<u>31 dec 2022</u>	<u>31 dec 2021</u>
<u>Immateriële vaste activa</u>		
Een overzicht van de immateriele vaste activa is onderstaand opgenomen:		
Audit software	72.370	73.725
Aanschaffingen	3.128	73.725
Cum. afschrijving	-4.483	0
Boekwaarde begin	<u>73.725</u>	<u>73.725</u>
<u>Financiële vaste activa</u>		
Een overzicht van de financiële vaste activa is onderstaand opgenomen:		
Effecten ING		
Aandelen	4.817.201	4.158.895
Obligaties	4.798.623	3.607.319
	<u>9.615.824</u>	<u>7.766.214</u>
Effecten ABN AMRO		
Aandelen	5.420.238	4.097.959
Obligaties	3.579.351	1.801.675
	<u>8.999.589</u>	<u>5.899.634</u>
Vorderingen inzake lopende dossiers		
Vordering AN	1.303.710	1.184.211
Vordering AR	3.193.304	2.631.623
Vordering AP	1.378.791	942.392
Vordering AO	1.057.472	871.882
Vordering AH	1	1
Vordering AG	2.002	2.002
Vordering DD	9.087	
Vordering DE	6.017	
Vordering AV	62.137	64.237
Vordering AX	179.998	146.228
Vordering AY	215.610	179.210
Vordering AA	82.708	82.708
Vordering BB	285.921	187.833
Vordering BX	350.972	163.557
Vordering BY	7.028	
Vordering BZ	3.949	
Vordering BA	5.670	
Vordering BC	29.315	
Vordering BD	6.050	
Vordering D	139.783	104.550
Vordering B	1.663	
Vordering C	13.885	10.414
	<u>8.335.073</u>	<u>6.570.849</u>
Voorziening inzake lopende dossiers	-8.335.073	-6.570.849
Voorziening inzake lopende dossiers	<u>-8.335.073</u>	<u>-6.570.849</u>

Toelichting op de balans per 31 december 2022

	<u>31 dec 2022</u>	<u>31 dec 2021</u>
<u>Vorderingen en overlopende activa</u>		
Debiteur KNB	157.068	1.144.973
Waarborg	14.511	14.511
Vooruit betaalde kosten	162.865	238.575
Overlopende activa	4.074	51.451
	<u>338.518</u>	<u>1.449.510</u>
<u>Liquide middelen</u>		
Rekening courant bank	2.438.569	3.710.706
ABN effecten	1.234.542	810.547
ING effecten	11.661	31.607
Vermogensrekening	1.454.235	1.459.893
	<u>5.139.007</u>	<u>6.012.753</u>
<u>Eigen vermogen</u>		
Overige reserves	23.688.883	20.825.761
	<u>23.688.883</u>	<u>20.825.761</u>
<u>Kortlopende schulden</u>		
Schulden aan leveranciers en handelskredieten		
Overig	245.161	104.115
	<u>245.161</u>	<u>104.115</u>
Overige schulden		
Nog te betalen accountantskosten	10.000	5.000
Overige nog te betalen kosten	221.261	266.959
	<u>231.261</u>	<u>271.959</u>

Toelichting op de staat van baten en lasten 2022

	<u>2022</u> werkelijk	<u>2022</u> begroot	<u>2021</u> werkelijk
Baten			
Akten kwaliteitsfonds	15.709.357	13.152.000	16.406.438
	15.709.357	13.152.000	16.406.438
Directe kosten			
Baten en lasten voorzieningen	1.567.850	1.400.000	1.611.245
Kosten tucht en toezicht	5.308.397	5.629.380	4.978.455
	6.876.247	7.029.380	6.589.700
Afschrijvingen immateriële vaste activa			
Afschrijving audit software	4.483	10.000	0
	4.483	10.000	0
Algemene kosten			
Begeleidingskosten KNB	716.391	693.684	633.796
Advieskosten	4.205	20.000	20.822
Accountantskosten	15.672	12.200	12.156
Bankkosten	1.835	1.000	3.966
Diverse lasten	654	2.000	463
Werkzaamheden Davinci	5.926	6.940	5.954
Bestuurskosten		12.000	
Datamanagement	283.510	0	643.353
Verzekeringen	307.213	277.719	210.343
Geschillencommissie	108.790	120.000	103.981
Peer reviews	550.861	619.000	648.790
Intervisie	72.507	100.000	59.582
Notariele leden kamers van toezicht	110.454	99.600	51.477
Programma kwaliteit en toezicht	1.077.436	1.075.309	109.913
Due diligence ML6	102.938	400.000	0
	3.358.392	3.439.452	2.504.596
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten			
Opbrengst en kosten effecten ING	-1.366.733	90.000	195.166
Opbrengst en kosten effecten ABNAMRO	-1.226.586	70.000	210.082
Rentebaten rekening courant bank	503		-498
	-2.592.816	160.000	404.750
Rentelasten en soortgelijke kosten			
Betaalde rente	14.297	40.000	50.677
	14.297	40.000	50.677
Resultaat voor belastingen	2.863.122	2.793.168	7.666.216

Overige toelichtingen

Voorstel tot bestemming van het resultaat over het boekjaar 2022

Het voorstel is om het resultaat 2022 toe te voegen aan de algemene reserve.
Dit voorstel is reeds verwerkt in de balans en de toelichting op het eigen vermogen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn gebeurtenissen na balansdatum.

Den Haag, 22 april 2023

Het bestuur bestaande uit:

mr. I.C.A. Braun

mr. I.M. Cox

mr. E.M.J.J. Engelen (penningmeester)

mr. T.P. Flokstra

mr. A.H.I. Hoogendam

mr. A.C. van der Klooster

mr. A.M.J.M. Ploumen (voorzitter)

Verslag van de Commissie van Advies van de ledenraad inzake jaarrekening 2022 Stichting Kwaliteitsfonds Notariaat

De financiële commissie van de Commissie van Advies (onderdeel van de ledenraad) heeft op dinsdag 24 april 2023 tijdens een digitale vergadering via Teams een toelichting gekregen op het verslag en de jaarrekening voor het boekjaar 2022 van de Stichting, door mevrouw M.A. van Wensveen, hoofd financiën en administratie KNB en de heer mr. E.M.J.J. Engelen, bestuurslid KNB (penningmeester). Wellicht ten overvloede wordt opgemerkt dat de Commissie van Advies geen (toezichts)orgaan van deze stichting is.

De baten van de stichting waren hoger dan begroot ten gevolge het groot aantal gepasseerde akten in 2022. Het aantal akten was defensief begroot, maar in 2022 zijn relatief veel akten gepasseerd. Naar verwachting daalt dit aantal in 2023.

De kosten voor Tucht en Toezicht zijn opgelopen ten opzichte van 2021. Dit heeft onder meer te maken met de procesveroordelingskosten met betrekking tot notarissen die voor de Kamer voor het Notariaat verschenen die in 2021 voor een aantal jaren zijn teruggevorderd.

Er waren voor 2022 geen kosten voor datamanagement begroot, omdat dit naar verwachting op zou gaan in het programma Kwaliteit en Toezicht. Omdat het automatiseringssysteem hiervoor nog niet gereed was, heeft deze verschuiving nog niet plaatsgevonden. Naar verwachting is het systeem in 2024 gereed.

De financiële commissie merkt op dat het label Due diligence ML6 niet duidelijk weergeeft wat dit betreft en adviseert de titel aan te passen naar bijvoorbeeld 'onderzoekskosten zwevende protocollen'. De verzekeraars hebben aangegeven dat zwevende protocollen mogelijk grote risico's bevatten. Mede daarom is de verzekeringspremie hoog. Het blijkt echter dat dit risico in praktijk meevalt. Om dit vast te stellen wordt een geautomatiseerd programma opgesteld dat hiernaar onderzoek doet. Het leek dat het bedrijf ML6 een dergelijk programma in ontwikkeling had, maar dit bleek niet volledig passend. Er wordt gekeken of een ander bedrijf een dergelijk programma kan ontwikkelen.

Vanwege de omvang van de effectenportefeuille is deze gesplitst over twee vermogensbeheerders. Het jaar 2022 is met verlies afgesloten. Naar verwachting herstelt dit in 2023.

Het aantal openstaande vorderingen is gegroeid. Op diverse manieren wordt gepoogd deze bedragen terug te vorderen. Dit zijn vaak langlopende trajecten. Het verlies wordt pas afgeboekt als het zeker is dat het bedrag niet meer inbaar is.

Naar verwachting stijgt de reserve in 2023 boven het streefbedrag van € 25 miljoen. Er is een verzekering afgesloten voor vorderingen boven dit bedrag. De verzekeringskosten zijn echter gestegen. Het is niet duidelijk of deze verzekering kan worden verlengd. Door de reserve te laten groeien boven € 25 miljoen, zouden mogelijk de verzekeringskosten kunnen worden verlaagd. Via het ministerie is de heffing op akten gehandhaafd op € 8,22. Dit bedrag is niet geïndexeerd. Doordat de groei van het aantal akten remt, vormt het daadwerkelijk verlagen van de heffing een risico. De financiële commissie adviseert het kader te schetsen waarom een bepaalde reserve wordt aangehouden en dit te baseren op de kosten die moeten kunnen worden gedekt. Door het uitwerken van een aantal scenario's kan worden aangetoond welke risico's zouden kunnen worden opgevangen.

De commissie dankt de opstellers voor de gegeven, heldere toelichtingen en duidelijke stukken en de mogelijkheid tot het stellen van vragen.

Verslag vergadering van de Commissie van Advies (CvA) d.d. 7 maart 2023 met bestuur

Datum	7 maart 2023
Tijd	17:00 - 18:30
Locatie	Online
Type	Met bestuur
Voorzitter	Joyce Leemrijse
Aanwezig namens CvA	Christ-Jan van Haperen Barbara van Kampen Jolande van Loon (vanaf agendapunt 5) Jasper Nobel Jacqueline Trouw Mike Rib Raymond Voncken
Aanwezig namens bestuur	Jimke Roos (secretaris LR) Annerie Ploumen Ingeborg Braun Ed Engelen Thijs Flokstra
Afwezig	Hendrik Aries Edeler (secretaris directie/bestuur)

1 **Opening en vaststellen agenda**

2 **Mededelingen**

3 **Lopende zaken**

Nobilex: Het bestuur heeft geen nieuws ten opzichte van de ledenraadsvergadering van 15 februari 2023. Het proces van reorganisatie is gaande. Indien mijlpalen worden bereikt, wordt dit meegedeeld aan de CvA en de ledenraad.

Notaris ID: Het bestuur heeft geen nieuws ten opzichte van de ledenraadsvergadering van 15 februari 2023. Uiterlijk week 11 van 2023 wordt een go / no go verwacht van de gesprekspartner. Desgevraagd geeft Annerie Ploumen aan dat in Nederland nog geen gecertificeerd orgaan is voor de uitgifte van digitale handtekeningen.

Overig: Annerie Ploumen geeft aan dat de KNB actie heeft ondernomen op de uitspraak in het NOS-journaal waarbij werd gesproken over de kroongetuigeregeling voor notarissen "en andere kleine criminelen". Tevens is gepubliceerd dat een notaris een medewerker het wettelijke ouderschapsverlof heeft ontzegd. Ook hieraan zal de KNB aandacht besteden. Deze negatieve publicaties dragen niet bij aan het beeld van een aantrekkelijk beroep. Met betrekking tot de "boekhoud-zaak in Brabant" kan Annerie Ploumen mededelen dat er voldoende middelen staan op de clientrekening. Het is nog niet bekend hoe de toezicht heeft kunnen falen.

4 **Kleine tussentijdse evaluatie CvA**

In de ledenraadsvergadering van mei 2023 wordt het functioneren van de CvA geëvalueerd. Hoe kijkt de CvA en de bestuursdelegatie aan tegen de huidige opzet?

Er wordt opgemerkt dat de overleggen gestructureerder zijn. De vergaderingen van de CvA zorgen voor een betere grip op de materie, hetgeen ook helpt bij de ringvergaderingen. De bijeenkomsten van de financiële commissie zorgen ervoor dat de leden van de CvA beter zijn geïnformeerd.

De ICT-commissie kan optreden als sparringpartner voor het bestuur. Er zijn regelmatig overleggen.

Met betrekking tot de portefeuille Future pro(o)f wordt opgemerkt dat de meerwaarde van de CvA ten opzichte van de ledenraad nog niet voldoende uit de verf komt. Dit lijkt mede te worden veroorzaakt door de omvang van het programma en de versnippering ervan. Mogelijk kan dit worden opgelost door onderdelen eruit te destilleren om te bespreken. Thijs Flokstra geeft aan dat het ook niet altijd goed is in te schatten welke informatie interessant is om te bespreken in de portefeuille. In het portefeuilleoverleg wordt besproken of deze portefeuille op dit moment dient te worden behouden in de CvA, of onderwerpen kunnen worden gedestilleerd of dat alleen hoog-over wordt gesproken. **Actie: BvK, JT, TF**

De portefeuille Herziening Wna heeft ook vanwege het ontbreken van de structuur nog niet een optimale vorm. Eventueel zou hierbij een benen-op-tafelsessie kunnen bijdragen. Vanuit de CvA wordt opgemerkt dat ook kan worden meegedacht over het proces van het project. Thijs Flokstra geeft aan dat bij deze fase van het project (opstart) weinig informatie te bespreken is. De meerwaarde van het portefeuilleoverleg is daarom op dit moment beperkt. Barbara van Kampen stelt voor om ook in dit portefeuilleoverleg te bespreken of de portefeuille op dit moment dient te worden behouden in de CvA, of dat de herziening als vast onderwerp op de agenda van de CvA dient te komen.

Annerie Ploumen nodigt de leden van de CvA uit om een actievere rol te hebben in de Herziening van de Wna. Extra ondersteuning in het Wna-project is wenselijk. (Noot: hierbij dient wel te worden gekeken naar de rol van de ledenraad als toezichthouder).

De voorzitter merkt op dat het ook zinvol is om regelmatig te evalueren of voor de juiste projecten een portefeuilleoverleg zijn opgesteld.

De notulen van de CvA-overleggen kunnen bijdragen aan een betere voorbereiding van de overige ledenraadsleden.

Er wordt op diverse manieren gewerkt aan een terugkoppeling vanuit de CvA naar de overige ledenraadsleden; via het buddy-systeem, via de verslagen van de CvA en door met regelmaat koffie te drinken.

Door met elkaar in gesprek te gaan wordt ook een onderscheid gemaakt in welke onderwerpen in de vergadering thuishoren en welke onderwerpen op een andere wijze dienen te worden besproken. Ook de rol van de ringbesturen wordt hierdoor verduidelijkt.

Barbara van Kampen geeft aan dat het voor haar niet altijd duidelijk is welke onderwerpen kunnen worden besproken in de CvA. Er wordt afgesproken dat alles naar de secretaris kan worden gemaild. Via de secretaris vindt een eerste filtering plaats. Maar het idee van de CvA is om een open karakter te houden, waarbij in principe alles met elkaar kan worden besproken, ook zonder dat onderwerpen zijn geagendeerd.

Er wordt opgemerkt dat de ingediende rondvragen voorafgaand aan de ledenraadsvergadering adequaat worden beantwoord.

Over het algemeen zijn de leden van de CvA en de bestuursleden tevreden over het functioneren van de CvA.

De leden van de CvA worden gevraagd na te denken over hun inbreng voor het komende jaar.

5 Inbreng leden

In vrijwel alle ringen worstelen de ringbesturen met de participatie van ringleden. De stukken van de ledenraad worden niet altijd gelezen en inbreng wordt nauwelijks, of niet op het gepaste moment, gegeven.

Een positieve uitleg kan zijn dat de leden veel vertrouwen hebben in de afgevaardigden in de ledenraad. Wel worden andere leden als sparringpartner gemist.

De beknoptheid van de notulen van de ledenraadsvergadering lijkt wel bij te dragen aan het lezen van de verslagen.

Er worden verschillende suggesties gedaan:

- In stellingen aangeven wat wordt ingebracht in de ledenraadsvergadering (uitdagen).
- Als ringbestuur zelf openbaar met elkaar discussiëren (als soort rollenspel).
- Kijken naar andere werkvormen, in plaats van alleen zenden (in groepjes agendapunten bespreken, stemmen met kastjes etc.).
- Alle deelnemers van te voren benaderen en stimuleren om te komen (eventueel faciliteren).
- De niet-vertrouwelijke stukken van de ledenraad als pdf meesturen of de link naar de stukken meesturen bij de agenda van de ringvergadering.

De aanwezigheid en zichtbaarheid van bestuursleden in de ringvergaderingen wordt erg gewaardeerd.

De omvang van de ringen beperkt mogelijk de interactie, omdat de leden elkaar niet (meer) kennen.

In de ledenraad wordt als vast agendapunt opgenomen “wat werkt voor de ringen qua inhoud en methode”. **Actie: JR**

6 Rondvraag en sluiting gedeelte met bestuur

- Is er bij het hoogleraren-overleg ook meer bekend geworden over de zij-instroom mogelijkheden van HBO-rechten studenten? De hoogleraren lijken een terughoudende houding te hebben, omdat er voldoende aanwas van studenten is en het succes wat beperkt lijkt. Het bestuur van de KNB blijft hierover in gesprek.
- De CvA-vergadering met bestuur van 3 mei 2023 (vakantie) wordt verplaatst naar dinsdag 25 april 17.00 uur, zodat ook de LR-vergadering kan worden voorbesproken.
- Er is nog geen uitspraak in de zaak Rieter. De rechter gaat alleen uitspraak doen over het al dan niet openbaar maken van de stukken. Een inschatting van de kosten van de procedures wordt gedeeld met de ledenraad.

7 Terugkoppelingen portefeuilleoverleg

De CvA-leden schrijven een kort verslag van de overleggen en geven de vergaderdata door aan de secretaris. **Actie: CvA**

De portefeuille overleggen worden niet in deze vergadering besproken omwille van de tijd.

7.a Herziening Wna

7.b Future pro(o)f

7.c ICT

7.d Financiële commissie

8 Rondvraag

- Barbara van Kampen mailt twee vragen over het cursusaanbod en clientbrochures naar de secretaris. **Actie: BvK**
- Volgende vergadering van de CvA: dinsdag 4 april, zonder bestuur.

9 Sluiting

Verslag vergadering van de Commissie van Advies (CvA) d.d. 4 april 2023

Datum	4 april 2023
Tijd	17:00 - 18:00
Locatie	Online
Type	Zonder bestuur
Voorzitter	Joyce Leemrijse
Aanwezig namens CvA	Christ-Jan van Haperen Barbara van Kampen Jasper Nobel Jacqueline Trouw Mike Rib Raymond Voncken Jimke Roos (secretaris LR)
Afwezig	Jolanda van Loon

1 **Opening en vaststelling agenda**

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2 **Mededelingen**

Jolanda van Loon is afwezig.

3 **Evaluatie CvA**

Bijlagen:

- 2022.04.27 Conceptverslag Commissie Leemrijse d.d. 26 april2022-voor LR.docx
- 2022-04-24 Notulen mbt eva cva.docx

Voor de ledenraadsvergadering van 17 mei 2023 staat een korte, tussentijdse evaluatie van de herinrichting van de CvA geagendeerd. In de vergadering van de CvA van 7 maart 2023 is met het bestuur het functioneren van de CvA ook besproken.

Loopt goed:

- Gestructureerder dan voorheen;
- Door uitbreiding van de CvA is een betere verdeling van inhoud;
- Er is meer tussentijdse afstemming met het bestuur;
- Er is meer contact met de ringen die niet zijn vertegenwoordigd in de CvA door het buddy-systeem;
- Het agendaoverleg tussen Annerie Ploumen en Joyce Leemrijse verloopt goed;
- Door de vragen die zijn gesteld door de CvA (of de onderliggende portefeuilles) en de bijbehorende antwoorden ook te vermelden in de verslagen, is de ledenraad geïnformeerd en voorbereid.

Kan mogelijk beter:

- Meer proactiviteit richting bestuur: wat wil de CvA agenderen en kan de CvA meer bijdragen;
- Indien de CvA meer wil ontwikkelen richting een Raad van Commissarissen is het nodig om proactiever agendapunten aan te voeren;
- Het bestuur lijkt redelijk afwachtend en zou de CvA mogelijk meer kunnen inzetten en meer vanuit zichzelf informatie kunnen geven, de wederkerigheid lijkt wat te ontbreken;
- Het binnenhalen van vragen en onderwerpen vanuit de ring is moeizaam;

Tips:

- De CvA kan meer ideeën doorgeven aan het bestuur / het bureau, waarbij wordt gerealiseerd dat niet alles zal worden opgepakt;
- Het bestuur kan worden uitgenodigd om ook in de CvA inbreng te leveren zoals bij het agendapunt “mededelingen van het bestuur” in de ledenraad;

Jacqueline Trouw geeft aan te stoppen met haar werkzaamheden voor de CvA. Er wordt gezocht naar een nieuw lid, waarbij rekening wordt gehouden met de geografische spreiding. Alle overige leden zetten hun werkzaamheden het komende jaar voort.

Tijdens de ledenraadsvergadering wordt aan de leden gevraagd hoe de leden en de ringen de werking van de CvA ervaren en welke adviezen zij hebben.

4 Notaris ID

Dit agendapunt wordt doorgeschoven naar het volgende CvA-overleg. Hierbij is het bestuur aanwezig. Vanwege de vertrouwelijkheid wordt dat agendapunt besloten besproken.

5 Praktijktips delen

Er is behoefte om meer informatie te delen over het verloop en de inhoud van ringvergaderingen.

Dit onderwerp wordt geagendeerd voor de ledenraadsvergadering van 20 juni 2023. De secretaris zoekt intussen uit of het mogelijk is beter gebruik te maken van de pagina's van de ledenraad op NotarisNet en of daar een dynamisch document kan worden geplaatst, waar alle leden in kunnen werken.

6 Inbreng ringen

Er is een wens om meer inbreng vanuit de ringen te krijgen. Dit wordt tijdens de ledenraadsvergadering van 20 juni 2023 verder besproken, samen met het delen van de praktijktips (zie agendapunt 5).

Tijdens het CvA-overleg met het bestuur (25 april 2023) wordt besproken welke informatie over Nobilex wordt gedeeld tijdens de ALV, wat de begindatum is van de beroepsopleiding en welke onderwerpen/opleidingen onder ethiek vallen in de PE-systematiek.

7 Vooruitblik ALV

Barbara van Kampen zal als voorzitter een toelichting geven op de werkzaamheden van de ledenraad en zal de penningmeester van het bestuur uitnodigen voor een toelichting op de financiële verslagen.

De leden van de ledenraad worden geacht aanwezig te zijn bij de ALV.

Het bestuur heeft aangegeven geen ledenraadsvergadering te willen houden voorafgaand aan de ALV. De voorzitter zal hierover spreken met de voorzitter van het bestuur tijdens het agendaoverleg van 17 april 2023. Het kan een optie zijn om als ledenraad te vergaderen zonder bestuur.

8 Rondvraag

Er zijn geen onderwerpen voor de rondvraag.

9 Sluiting

Notulen Commissie van Advies (CvA) vergadering d.d. 25 april 2023

Datum	25 april 2023
Tijd	17:00 - 18:30
Locatie	Online
Type	Met bestuur
Voorzitter	Joyce Leemrijse
Aanwezig namens CvA	Barbara van Kampen Jasper Nobel Mike Rib Raymond Voncken Jimke Roos (secretaris LR)
Aanwezig namens bestuur	Annerie Ploumen Ingeborg Braun Isabelle Cox Ed Engelen Hendrik Aries Edeler (secretaris directie/bestuur)
Afwezig	Christ-Jan van Haperen (CvA) Jolande van Loon (CvA) Jacqueline Trouw (CvA) Thijs Flokstra (bestuur)

- 1 Opening**
De voorzitter opent de vergadering. Er zijn geen aanpassingen op de agenda.
- 2 Mededelingen**
Jolanda van Loon en Christ-Jan van Haperen zijn (langdurig) afwezig. De CvA overweegt of tijdelijke vervanging van hen nodig is.

Vanwege andere verplichtingen is het overleg tussen Annerie Ploumen en Joyce Leemrijse over de ledenraadsvergadering uitgesteld tot na de CvA-vergadering. De conceptagenda van de ledenraadsvergadering van 17 mei 2023 is dus nog niet voorbesproken en afgestemd, maar voor dit CvA-overleg wel geagendeerd.
- 3 Voorbereiding LR d.d. 17 mei 2023**
De conceptagenda voor de ledenraadsvergadering is doorgenomen.

Benoeming Kamer voor het Notariaat
Annerie Ploumen deelt de procedure voor benoemingen met de Kamers.
Actie: AP

Volgende LR-vergadering
De ledenraad komt op 20 juni 2023 bijeen, voorafgaand aan de ALV. Mogelijk kunnen niet alle bestuursleden hierbij aansluiten.
Aan alle bestuursleden, MT-leden en ringleden wordt gevraagd om eventuele agendapunten aan te dragen.
- 4 PE-punten ethiek - ter informatie / bespreking**
Bijlage: Lijst cursussen met Ethiekpunten.xlsx

In de vergadering van de CvA van 4 april 2023 is het verzoek gedaan om een overzicht te krijgen van de opleidingen waarvoor ethiekpunten worden toegekend. Deze lijst wordt voor de ledenraadsvergadering van 17 mei 2023 iets aangepast en verder toegelicht.

- 5   **Benen op tafel-gedeelte met bestuur**
Vanwege de tijd zijn geen overige onderwerpen meer besproken.
- 6   **Rondvraag met bestuur**
Er zijn geen onderwerpen voor de rondvraag.
- 7   **Sluiting deel met bestuur**
- 8   **Samenstelling CvA**
Jacqueline Trouw heeft aangegeven de ledenraad en de CvA te verlaten. Er wordt een opvolger voor haar gezocht voor de CvA. Hierbij wordt rekening gehouden met de geografische spreiding van de leden. De leden van de ledenraad worden verzocht zich kandidaat te stellen bij interesse.
De kandidaten zullen een gesprek hebben met de vacaturecommissie en de uiteindelijke kandidaat wordt benoemd door de ledenraad. Het streven is om deze benoeming te laten plaatsvinden op 20 juni 2023.
- 9   **Wat verder ter tafel komt zonder bestuur**
Er zijn geen overige onderwerpen besproken.
- 10   **Rondvraag zonder bestuur**
Barbara van Kampen merkt op dat de publiciteit die is ontstaan door het artikel over vastgoedtransacties in de Groene Amsterdammer niet wenselijk is, zeker niet gezien de voorgestelde wijziging in de Wna.

Met betrekking tot NotarisID wordt aangegeven dat er volledig begrip is voor de beslotenheid, maar dat uiteindelijk een weloverwogen besluit moet worden genomen waarvoor meer informatie nodig is.
- 11   **Sluiting**
Volgende CvA-bijeenkomst is 6 juni 2023.

Verslag Portefeuille-overleg Herziening Wna d.d. 23 maart 2023

- Er is een gesprek geweest tussen de kerngroep en het Ministerie van Justitie (MvJ);
- Het MvJ heeft de KNB gevraagd voor dit jaar 5 punten aan te wijzen voor de nieuwe WNA die prioriteit (moeten) krijgen. Het MvJ wil namelijk een puntsgewijze werkwijze hebben, zodat de voortgang wordt bewaakt.
- Vanuit de KNB wordt de herziening WNA behandeld in een kerngroep en een klankbordgroep.
- De kerngroep bestaat uit 6 personen.
- De klankbordgroep wordt per onderwerp geformeerd waarin specialisten op het gebied van dat onderwerp worden betrokken.
- De kerngroep heeft besproken:
  - o Collectieve geheimhouding (art 22WNA) en poortwachtersrol;
  - o Collectief protocol (met ruimere vestigingsplaats) en archivering/digitalisering (met name wegens belang bij DOBV);
  - o Vervallen van 21 uren eis voor zij-instromers;
  - o Beleggingsverbod;
  - o Term “kandidaat-notaris” laten vervallen (hetgeen een tekstuele wijziging zal gaan inhouden).
- Deze punten worden voorgelegd aan MvJ zodat deze punten dan dit jaar uitgewerkt kunnen worden;
- Halverwege april van dit jaar is de eerstkomende bijeenkomst met het MvJ;
- Na overleg met MvJ zal de klankbordgroep de punten uitwerken en een voorstel aan MvJ voorleggen.
- De CvA geeft de suggestie mee om op NotarisNet de voortgang te publiceren. Niet als doel om er inhoudelijk discussie over te gaan voeren maar vooral om te laten weten wat er gebeurt ten aanzien van de herziening WNA.

Koninklijke Notariële
Beroepsorganisatie

Vergadernotitie Ledenraad

Datum : 17 mei 2023

Agendapunt : 7.g

Onderwerp : PE-punten Ethiek

Van : Annerie Ploumen

Status : ter informatie ter bespreking ter beslissing

Vraag aan de ledenraad:

Kennis te nemen van de mogelijkheden om PE-punten met de kwalificatie ethiek te behalen.

Doel notitie/samenvatting:

Begin maart 2023 heeft het bestuur van de KNB, gehoord de ledenraad, besloten om een extra categorie aan de PE punten toe te voegen. Deze categorie wordt bestempeld als *Ethiek*. Het bestuur heeft aangegeven dat voor het lopende tijdvak (2022-2023) 3 PE-punten behaald moeten worden en dat voor het tijdvak 2024-2025 6 PE-punten behaald moeten worden. Op deze wijze is rekening gehouden met het feit dat de verplichting is ingevoerd lopende het tijdvak.

Het bestuur heeft de vraag ontvangen of er wel voldoende mogelijkheid voor leden van de KNB is om aan deze verplichting te voldoen. In de bijlage bij deze lijst treft u de meer algemeen toegankelijke cursussen aan die deze kwalificatie hebben gekregen welke al zijn geweest. De cursussen die door individuele kantoren zijn georganiseerd en goedgekeurd zijn niet in dit overzicht opgenomen.

Naast deze al behaalde PE-punten van leden is overleg gevoerd met de Stichting ter bevordering van de notariële wetenschap om gezamenlijk een viertal digitale lunchbijeenkomst te organiseren waarmee leden eveneens totaal vier PE-punten kunnen behalen en dus direct kunnen voldoen aan de opgelegde verplichting. Voorts hebben het bestuur berichten bereikt dat ook tal van andere aanbieders momenteel cursussen aanbieden die de kwalificatie *Ethiek* krijgen en cursussen ontwikkelen die deze kwalificatie zouden moeten krijgen. Het bestuur van de KNB zal in ieder geval begin 2024 weer een symposium tuchtrecht organiseren waaraan ook PE-punten met de kwalificatie *Ethiek* zullen worden toegekend.

Het bestuur meent dan ook dat er hiermee in de basis voldoende gelegenheid is geweest en nog komt in het lopende tijdvak om aan de opgelegde verplichting van 3 PE-punten met de kwalificatie *Ethiek* te voldoen.

Bijlage

- *Lijst met meer algemeen toegankelijke cursussen die afgerond zijn waaraan de kwalificatie Ethiek is toegekend*

Overzicht behaalde punten per beroepsgroep

Naam Aanbieder	Plaats aanbieder	Type Scholing	Instellingsaccr j/n	ID scholing	Naam Scholing	Categorie	Datum	Aantal punten	Aantal unieke deelnemers
Netwerk Notarissen	Utrecht	1	N	29666	Zelfstudiemodule Wwft	Ethiek onderwijs KNB	01-04-2023	14	7
LegalPlanet B.V.	Utrecht	1	N	29597	WWFT en het UBO-register voor het notariaat	Ethiek onderwijs KNB	31-03-2023	12	6
FBN Juristen	Amsterdam	1	N	29030	Inhouse lezingen Wwft 2023	Ethiek onderwijs KNB	31-03-2023	31	7
						Ethiek onderwijs KNB	30-03-2023	6	2
						Ethiek onderwijs KNB	30-03-2023	69	18
						Ethiek onderwijs KNB	29-03-2023	15	4
iuris legal	Haarlem	1	N	29531	WWFT, AVG en het nieuwe UBO-register	Ethiek onderwijs KNB	28-03-2023	29	9
						Ethiek onderwijs KNB	27-03-2023	24	6
						Ethiek onderwijs KNB	27-03-2023	10	4
						Ethiek onderwijs KNB	26-03-2023	13	5
Sapientia Juridische Opleidingen	Haarlem	1	N	29253	WWFT Kantoorbeleid	Ethiek onderwijs KNB	25-03-2023	4	2
						Ethiek onderwijs KNB	24-03-2023	4	1
						Ethiek onderwijs KNB	24-03-2023	46	23
						Ethiek onderwijs KNB	23-03-2023	22	7
FBN Juristen	Amsterdam	1	N	29030	Inhouse lezingen Wwft 2023	Ethiek onderwijs KNB	22-03-2023	12	4
I am Legal	Amsterdam	1	N	29444	Verdiepingscursus Wwft	Ethiek onderwijs KNB	22-03-2023	6	3
						Ethiek onderwijs KNB	22-03-2023	19	7
FBN Juristen	Amsterdam	1	N	29067	Civiele (Wwft) Actualiteiten voor het Notariaat 2023	Ethiek onderwijs KNB	21-03-2023	135	45
FBN Juristen	Amsterdam	1	N	29435	Onderdempelen in de Wwft voor de notariële praktijk	Ethiek onderwijs KNB	20-03-2023	72	12
						Ethiek onderwijs KNB	17-03-2023	3	1
						Ethiek onderwijs KNB	15-03-2023	12	6
I am Legal	Amsterdam	1	N	29443	Basiscursus Wwft	Ethiek onderwijs KNB	15-03-2023	12	6
FBN Juristen	Amsterdam	1	N	29067	Civiele (Wwft) Actualiteiten voor het Notariaat 2023	Ethiek onderwijs KNB	14-03-2023	63	21
FBN Juristen	Amsterdam	1	N	29030	Inhouse lezingen Wwft 2023	Ethiek onderwijs KNB	14-03-2023	33	11
						Ethiek onderwijs KNB	14-03-2023	19	7
						Ethiek onderwijs KNB	12-03-2023	4	2
						Ethiek onderwijs KNB	10-03-2023	4	2
						Ethiek onderwijs KNB	09-03-2023	42	14
FBN Juristen	Amsterdam	1	N	29067	Civiele (Wwft) Actualiteiten voor het Notariaat 2023	Ethiek onderwijs KNB	09-03-2023	62	21
						Ethiek onderwijs KNB	08-03-2023	6	1
						Ethiek onderwijs KNB	07-03-2023	15	5
FBN Juristen	Amsterdam	1	N	29030	Inhouse lezingen Wwft 2023	Ethiek onderwijs KNB	06-03-2023	4	2
						Ethiek onderwijs KNB	04-03-2023	2	1
						Ethiek onderwijs KNB	02-03-2023	3	1
						Ethiek onderwijs KNB	01-03-2023	2	1
						Ethiek onderwijs KNB	24-02-2023	12	4
iuris legal	Haarlem	1	N	29314	WWFT en het UBO-register	Ethiek onderwijs KNB	24-02-2023	12	4
FBN Juristen	Amsterdam	1	N	29067	Civiele (Wwft) Actualiteiten voor het Notariaat 2023	Ethiek onderwijs KNB	22-02-2023	36	12
						Ethiek onderwijs KNB	21-02-2023	1	1
						Ethiek onderwijs KNB	21-02-2023	48	16
FBN Juristen	Amsterdam	1	N	29030	Inhouse lezingen Wwft 2023	Ethiek onderwijs KNB	20-02-2023	4	2
						Ethiek onderwijs KNB	19-02-2023	8	2
						Ethiek onderwijs KNB	17-02-2023	6	2
						Ethiek onderwijs KNB	16-02-2023	8	3
NRS Vereniging van Notariële Registergoederen Specialisten	Den Haag	1	N	29315	NRS cursus 'Notariële aandachtspunten en potentiële aansprakelijkheid bij mogelijke grondspeculatie?'	Ethiek onderwijs KNB	15-02-2023	111	37
						Ethiek onderwijs KNB	15-02-2023	2	1

FBN Juristen	Amsterdam	1	N	29067 Civiele (Wwft) Actualiteiten voor het Notariaat 2023	Ethiek onderwijs KNB	14-02-2023	69	23
I am Legal	Amsterdam	1	N	29119 Wwft en het UBO-register (verdieping & update)	Ethiek onderwijs KNB	09-02-2023	20	10
					Ethiek onderwijs KNB	09-02-2023	18	3
FBN Juristen	Amsterdam	1	N	29067 Civiele (Wwft) Actualiteiten voor het Notariaat 2023	Ethiek onderwijs KNB	08-02-2023	42	14
iuris legal	Haarlem	1	N	29090 WWFT en het nieuwe UBO-register	Ethiek onderwijs KNB	27-01-2023	18	6
					Ethiek onderwijs KNB	26-01-2023	2	1
Berghauser Pont Academy	Amsterdam	1	N	29588 E-cursus Wwft Notaris	Ethiek onderwijs KNB	18-01-2023	2	1
LegalPlanet B.V.	Utrecht	1	N	29002 WWFT Incompany	Ethiek onderwijs KNB	18-01-2023	14	7
					Ethiek onderwijs KNB	17-01-2023	2	1
FBN Juristen	Amsterdam	1	N	29030 Inhouse lezingen Wwft 2023	Ethiek onderwijs KNB	17-01-2023	6	2
FBN Juristen	Amsterdam	1	N	29030 Inhouse lezingen Wwft 2023	Ethiek onderwijs KNB	16-01-2023	21	7
					Ethiek onderwijs KNB	16-01-2023	2	1
					Ethiek onderwijs KNB	15-01-2023	2	1
FBN Juristen	Amsterdam	1	N	29030 Inhouse lezingen Wwft 2023	Ethiek onderwijs KNB	13-01-2023	9	3
					Ethiek onderwijs KNB	13-01-2023	2	1
iuris legal	Haarlem	1	N	28716 WWFT en het nieuwe UBO-register	Ethiek onderwijs KNB	22-12-2022	9	3
					Ethiek onderwijs KNB	20-12-2022	4	1
iuris legal	Haarlem	1	N	28684 WWFT, AVG en het nieuwe UBO-register	Ethiek onderwijs KNB	15-12-2022	4	1
Dialogue B.V.	Bussum	1	N	28327 WWFT	Ethiek onderwijs KNB	13-12-2022	2	1
					Ethiek onderwijs KNB	12-12-2022	7	2
iuris legal	Haarlem	1	N	28539 WWFT en het nieuwe UBO-register	Ethiek onderwijs KNB	09-12-2022	9	3
FBN Juristen	Amsterdam	1	N	28713 Inhouse lezing Wwft 2022 - Lingewaerd Notarissen & Notarissen Elst	Ethiek onderwijs KNB	08-12-2022	18	6
FBN Juristen	Amsterdam	1	N	28681 Inhouse lezing Wwft 2022 - Samenwerkingsverband Fides	Ethiek onderwijs KNB	29-11-2022	24	9
Sdu Opleidingen & Events	Den Haag	1	N	28582 Incompany Nico Notarissen - Wwft Update (5901/Q102445000)	Ethiek onderwijs KNB	29-11-2022	70	35
					Ethiek onderwijs KNB	28-11-2022	6	3
FBN Juristen	Amsterdam	1	N	29110 (Live) Webinar: Aandachtspunten Wwft in de ondernemingsrechtpraktijk	Ethiek onderwijs KNB	28-11-2022	14	7
FBN Juristen	Amsterdam	1	N	28614 Inhouse lezing Wwft 2022 - Benschop & Sterling Netwerk Notarissen	Ethiek onderwijs KNB	25-11-2022	24	8
					Ethiek onderwijs KNB	24-11-2022	2	1
FBN Juristen	Amsterdam	1	N	28613 Inhouse lezing Wwft 2022 - Govers Spil Notarissen (Rotterdam) en (Capelle ad IJssel)	Ethiek onderwijs KNB	24-11-2022	15	5
FBN Juristen	Amsterdam	1	N	28606 Inhouse lezing Wwft 2022 - Notariaat Maarten Rijntjes	Ethiek onderwijs KNB	15-11-2022	3	1
					Ethiek onderwijs KNB	15-11-2022	2	1
NautaDutilh / Afdeling Learning & Development	Amsterdam	1	N	28964 NautaDutilh 2022 AML/CFT ("Wwft" in Dutch) training (compulsory)	Ethiek onderwijs KNB	15-11-2022	2	1
EDULAW Opleidingen	Amsterdam	1	N	28318 Tuchtrect voor het notariaat	Ethiek onderwijs KNB	14-11-2022	60	10
FBN Juristen	Amsterdam	1	N	28435 Ontbinding, vereffening en turboliquidatie & Aandachtspunten Wwft in de ondernemingsrechtpraktijk	Ethiek onderwijs KNB	10-11-2022	50	10
Sdu Opleidingen & Events	Den Haag	1	N	28468 Incompany Appel Wwft (5901/Q102715000)	Ethiek onderwijs KNB	10-11-2022	14	7
Netwerk Notarissen	Utrecht	1	N	28424 Studiedag actualiteiten tuchtrect	Ethiek onderwijs KNB	10-11-2022	410	205
FBN Juristen	Amsterdam	1	N	27695 Onderdempelen in de Wwft voor de notariële praktijk	Ethiek onderwijs KNB	04-11-2022	108	18
iuris legal	Haarlem	1	N	28355 WWFT en het nieuwe UBO-register	Ethiek onderwijs KNB	28-10-2022	18	6
FBN Juristen	Amsterdam	1	N	28699 Inhouse lezing Wwft 2022 - Notarissencombinatie Den Helder	Ethiek onderwijs KNB	25-10-2022	6	2
FBN Juristen	Amsterdam	1	N	27555 Inhouse lezingen Wwft 2022	Ethiek onderwijs KNB	25-10-2022	12	4
					Ethiek onderwijs KNB	25-10-2022	10	2
					Ethiek onderwijs KNB	24-10-2022	2	1
					Ethiek onderwijs KNB	21-10-2022	1	1
FBN Juristen	Amsterdam	1	N	27555 Inhouse lezingen Wwft 2022	Ethiek onderwijs KNB	18-10-2022	24	8
					Ethiek onderwijs KNB	17-10-2022	6	1
FBN Juristen	Amsterdam	1	N	28585 Inhouse lezing Wwft 2022 - Signa Notarissen	Ethiek onderwijs KNB	13-10-2022	15	5

FBN Juristen	Amsterdam	1	N	27555 Inhouse lezingen Wwft 2022	Ethiek onderwijs KNB	11-10-2022	9	3
FBN Juristen	Amsterdam	1	N	28408 herkennen van risicotransacties en - cliënten in het kader van Wwft	Ethiek onderwijs KNB	10-10-2022	18	6
					Ethiek onderwijs KNB	07-10-2022	4	2
FBN Juristen	Amsterdam	1	N	28302 Inhouse lezing Wwft 2022 - Van Wijk Notarissen + Zwart & Partners	Ethiek onderwijs KNB	06-10-2022	21	7
					Ethiek onderwijs KNB	05-10-2022	2	1
					Ethiek onderwijs KNB	04-10-2022	2	1
FBN Juristen	Amsterdam	1	N	27555 Inhouse lezingen Wwft 2022	Ethiek onderwijs KNB	04-10-2022	9	3
					Ethiek onderwijs KNB	02-10-2022	7	2
FBN Juristen	Amsterdam	1	N	28295 Inhouse lezing Wwft 2022 - Notariskantoor Post & Kantoor Perez Voorschoten	Ethiek onderwijs KNB	27-09-2022	15	5
					Ethiek onderwijs KNB	27-09-2022	6	1
Sdu Opleidingen & Events	Den Haag	1	N	28639 De gewijzigde WWFT**	Ethiek onderwijs KNB	27-09-2022	9	3
iuris legal	Haarlem	1	N	28222 WWFT, AVG en het nieuwe UBO-register	Ethiek onderwijs KNB	26-09-2022	20	5
					Ethiek onderwijs KNB	25-09-2022	5	1
					Ethiek onderwijs KNB	23-09-2022	6	1
KNB Ring Overijssel	Almelo	1	N	28549 lezing WWFT	Ethiek onderwijs KNB	15-09-2022	20	20
FBN Juristen	Amsterdam	1	N	28263 Inhouse lezingen Wwft - Abma Scheurs Notarissen	Ethiek onderwijs KNB	15-09-2022	64	16
					Ethiek onderwijs KNB	14-09-2022	309	103
					Ethiek onderwijs KNB	13-09-2022	4	2
					Ethiek onderwijs KNB	11-09-2022	2	1
					Ethiek onderwijs KNB	10-09-2022	6	1
					Ethiek onderwijs KNB	08-09-2022	5	2
					Ethiek onderwijs KNB	07-09-2022	12	4
Netwerk Notarissen	Utrecht	1	N	28131 Fraude en witwassen herkennen (online)	Ethiek onderwijs KNB	06-09-2022	370	185
					Ethiek onderwijs KNB	06-09-2022	4	2
Stichting tot Bevordering der Notariële Wetenschap	Amsterdam	1	N	27640 Verdiepingscursus : Wandelen met de WWFT in Alkmaar	Ethiek onderwijs KNB	05-09-2022	6	2
					Ethiek onderwijs KNB	03-09-2022	6	1
					Ethiek onderwijs KNB	01-09-2022	3	1
iuris legal	Haarlem	1	N	28116 WWFT en het nieuwe UBO-register	Ethiek onderwijs KNB	26-08-2022	3	1
					Ethiek onderwijs KNB	26-08-2022	2	1
					Ethiek onderwijs KNB	25-08-2022	7	3
Sdu Opleidingen & Events	Den Haag	1	N	27952 Sdu Seminar Tekst & toelichting Wwft en UBO registratie	Ethiek onderwijs KNB	12-07-2022	4	2
FBN Juristen	Amsterdam	1	N	27555 Inhouse lezingen Wwft 2022	Ethiek onderwijs KNB	06-07-2022	15	5
Netwerk Notarissen	Utrecht	1	N	27902 Wwft- zoombijeenkomst werken met de leidraad Notarieel onderzoek	Ethiek onderwijs KNB	28-06-2022	268	134
					Ethiek onderwijs KNB	27-06-2022	5	2
Stichting tot Bevordering der Notariële Wetenschap	Amsterdam	1	N	27639 Verdiepingscursus : Wandelen met de WWFT in Alkmaar	Ethiek onderwijs KNB	27-06-2022	9	3
					Ethiek onderwijs KNB	24-06-2022	5	1
					Ethiek onderwijs KNB	23-06-2022	2	1
FBN Juristen	Amsterdam	1	N	27824 Wwft Actualiteiten voor het Notariaat 2022	Ethiek onderwijs KNB	21-06-2022	57	19
					Ethiek onderwijs KNB	20-06-2022	236	79
					Ethiek onderwijs KNB	19-06-2022	2	1
					Ethiek onderwijs KNB	16-06-2022	2	1
iuris legal	Haarlem	1	N	27887 WWFT, AVG en het nieuwe UBO-register	Ethiek onderwijs KNB	16-06-2022	8	2
					Ethiek onderwijs KNB	15-06-2022	1	1
FBN Juristen	Amsterdam	1	N	27824 Wwft Actualiteiten voor het Notariaat 2022	Ethiek onderwijs KNB	14-06-2022	27	9
					Ethiek onderwijs KNB	14-06-2022	1	1
FBN Juristen	Amsterdam	1	N	27857 Notarieel tuchtrecht: do's and don'ts	Ethiek onderwijs KNB	13-06-2022	15	5
Dialogue B.V.	Bussum	1	N	27881 KNB Ethisch handelen, dilemma's en waarden	Ethiek onderwijs KNB	13-06-2022	30	5
CPO	NIJMEGEN	1	N	27906 Wwft voor de praktijk - 11244	Ethiek onderwijs KNB	09-06-2022	3	1
					Ethiek onderwijs KNB	08-06-2022	2	1
FBN Juristen	Amsterdam	1	N	27824 Wwft Actualiteiten voor het Notariaat 2022	Ethiek onderwijs KNB	08-06-2022	51	17

					Ethiek onderwijs KNB	06-06-2022	2	1
					Ethiek onderwijs KNB	03-06-2022	2	1
FBN Juristen	Amsterdam	1	N	27824 Wwft Actualiteiten voor het Notariaat 2022	Ethiek onderwijs KNB	02-06-2022	18	6
					Ethiek onderwijs KNB	01-06-2022	2	1
					Ethiek onderwijs KNB	31-05-2022	10	3
					Ethiek onderwijs KNB	30-05-2022	4	2
					Ethiek onderwijs KNB	29-05-2022	4	2
					Ethiek onderwijs KNB	26-05-2022	2	1
LegalPlanet B.V.	Utrecht	1	N	27844 Online Verdieping en actualiteiten WWFT en het nieuwe UBO-register	Ethiek onderwijs KNB	24-05-2022	6	1
					Ethiek onderwijs KNB	20-05-2022	2	1
FBN Juristen	Amsterdam	1	N	27824 Wwft Actualiteiten voor het Notariaat 2022	Ethiek onderwijs KNB	17-05-2022	42	14
FBN Juristen	Amsterdam	1	N	27555 Inhouse lezingen Wwft 2022	Ethiek onderwijs KNB	16-05-2022	9	3
					Ethiek onderwijs KNB	16-05-2022	2	1
Berghauser Pont Academy	Amsterdam	1	N	27320 E-cursus Wwft Notaris	Ethiek onderwijs KNB	11-05-2022	14	7
					Ethiek onderwijs KNB	11-05-2022	11	2
FBN Juristen	Amsterdam	1	N	27695 Onderdorpelen in de Wwft voor de notariële praktijk	Ethiek onderwijs KNB	10-05-2022	36	6
					Ethiek onderwijs KNB	10-05-2022	22	5
Stichting tot Bevordering der Notariële Wetenschap	Amsterdam	1	N	27635 Verdiepingscursus : Wandelen met de WWFT in Alkmaar	Ethiek onderwijs KNB	09-05-2022	9	3
					Ethiek onderwijs KNB	09-05-2022	6	2
					Ethiek onderwijs KNB	05-05-2022	3	1
					Ethiek onderwijs KNB	29-04-2022	14	2
iuris legal	Haarlem	1	N	27687 WWFT en het nieuwe UBO-register	Ethiek onderwijs KNB	29-04-2022	6	2
FBN Juristen	Amsterdam	1	N	27613 Wwft - Onderzoek herkomst middelen in de notariële praktijk	Ethiek onderwijs KNB	22-04-2022	30	10
					Ethiek onderwijs KNB	21-04-2022	2	1
CPO	NIJMEGEN	1	N	27352 Wwft reeks	Ethiek onderwijs KNB	21-04-2022	1	1
FBN Juristen	Amsterdam	1	N	27555 Inhouse lezingen Wwft 2022	Ethiek onderwijs KNB	20-04-2022	30	10
PraktijkGenerator B.V.	Oosterbeek	1	N	26114 Master Class Tuchtrect: nieuwe ontwikkelingen, praktisch benaderd	Ethiek onderwijs KNB	14-04-2022	204	34
LegalPlanet B.V.	Utrecht	1	N	27641 WWFT Kantoorbeleid	Ethiek onderwijs KNB	13-04-2022	6	2
FBN Juristen	Amsterdam	1	N	27555 Inhouse lezingen Wwft 2022	Ethiek onderwijs KNB	13-04-2022	24	8
					Ethiek onderwijs KNB	12-04-2022	4	2
FBN Juristen	Amsterdam	1	N	27555 Inhouse lezingen Wwft 2022	Ethiek onderwijs KNB	12-04-2022	12	4
					Ethiek onderwijs KNB	11-04-2022	2	1
FBN Juristen	Amsterdam	1	N	27555 Inhouse lezingen Wwft 2022	Ethiek onderwijs KNB	07-04-2022	15	5
iuris legal	Haarlem	1	N	27500 WWFT en het nieuwe UBO-register	Ethiek onderwijs KNB	25-03-2022	9	3
Notea	Hilversum	1	N	27623 intensieve workshop WWFT deel 1	Ethiek onderwijs KNB	24-03-2022	18	6
					Ethiek onderwijs KNB	23-03-2022	2	1
Netwerk Notarissen	Utrecht	1	N	27421 Wwft - online cursus richtlijn Mandatory Disclosure	Ethiek onderwijs KNB	17-03-2022	63	63
					Ethiek onderwijs KNB	17-03-2022	2	1
					Ethiek onderwijs KNB	12-03-2022	2	1
Notea	Hilversum	1	N	27464 intensieve workshop WWFT deel 1	Ethiek onderwijs KNB	10-03-2022	18	6
					Ethiek onderwijs KNB	05-03-2022	2	1
					Ethiek onderwijs KNB	02-03-2022	2	1
					Ethiek onderwijs KNB	01-03-2022	2	1
iuris legal	Haarlem	1	N	27389 WWFT, AVG en het nieuwe UBO-register	Ethiek onderwijs KNB	01-03-2022	8	2
					Ethiek onderwijs KNB	23-02-2022	2	1
					Ethiek onderwijs KNB	22-02-2022	2	1
iuris legal	Haarlem	1	N	27355 WWFT en het nieuwe UBO-register	Ethiek onderwijs KNB	18-02-2022	18	6
					Ethiek onderwijs KNB	15-02-2022	4	2
					Ethiek onderwijs KNB	14-02-2022	2	1
					Ethiek onderwijs KNB	07-02-2022	2	1

					Ethiek onderwijs KNB	31-01-2022	4	2
Berghauser Pont Academy	Amsterdam	1	N	27249 IC Tap & van Hoff Notarissen Verdieping Wwft - 24 januari 2022	Ethiek onderwijs KNB	24-01-2022	20	10
					Ethiek onderwijs KNB	16-01-2022	6	2
					Ethiek onderwijs KNB	14-01-2022	2	1
iuris legal	Haarlem	1	N	27172 WWFT en het nieuwe UBO-register	Ethiek onderwijs KNB	12-01-2022	6	2
					Ethiek onderwijs KNB	12-01-2022	4	2
					Ethiek onderwijs KNB	11-01-2022	2	1
					Ethiek onderwijs KNB	05-01-2022	2	1
					Ethiek onderwijs KNB	03-01-2022	2	1

Notitie Ledenraad

Datum : 17 mei 2023
Agendapunt : 8.a.
Onderwerp : Pensioen
Van : Ed Engelen, Annette van der Klooster, Ingeborg Braun, Hans Kuijpers

Status : ter informatie ter bespreking ter besluit

Verzoek aan de ledenraad

De ledenraad wordt verzocht kennis te nemen van de lopende zaken die de notariële pensioenregelingen betreffen.

Toelichting

- De portefeuillehouders pensioen van het bestuur realiseren zich dat het enige tijd geleden is dat het onderwerp pensioen is besproken met de ledenraad. Aangezien het onderwerp complex van aard is, heeft het bestuur ervoor gekozen tijdens de ledenraad op 17 mei eerst aan de leden een korte presentatie te geven. Hierin zal uiteen worden gezet hoe de zaken omtrent de pensioenregelingen tot stand zijn gekomen en zijn geregeld in het Notariaat; voor notarissen, kandidaat-notarissen en medewerkers in het Notariaat.
- Vervolgens wordt de huidige stand van zaken gepresenteerd ter vergadering.
- Om het kennisniveau actueel te houden en ook de zaken te kunnen volgen, wordt het onderwerp pensioen de komende tijd als vast agendapunt voor de ledenraadsvergadering opgenomen.

Notitie Ledenraad

Datum : 17 mei 2023
Agendapunt : 8.b.
Onderwerp : Evaluatie Commissie van Advies (CvA)
Van : Joyce Leemrijse

Status : ter informatie ter bespreking ter besluit

Vragen aan de ledenraad

- Hoe ervaren de leden van de ledenraad (en de ringen) de werking van de CvA?
- Welke verbeterpunten, vasthouders en adviezen wenst u de CvA mee te geven?

Toelichting

In de vergadering van de ledenraad op 18 mei 2022 heeft de ledenraad ingestemd met een vervolg op de CvA, waarbij rekening wordt gehouden met de resultaten van de evaluatie van de CvA, die in 2022 heeft plaatsgevonden. Er is besloten dat de CvA twee jaar zou continueren, waarbij na een periode van één jaar een korte evaluatie zou plaatsvinden en na een periode van twee jaar een uitgebreide evaluatie.

Tijdens de ledenraadsvergadering van 17 mei 2023 wordt de korte evaluatie gehouden. Hieraan voorafgaand heeft de CvA op 7 maart 2023 met het bestuur gesproken over de werking van de CvA en heeft de CvA op 4 april 2023 onderling de werking van de CvA geëvalueerd.

Er zijn twee bijlagen opgesteld:

Bijlage I geeft het verslag weer van de voorgestelde werking van de CvA, zoals deze is besproken in de ledenraadsvergadering van 18 mei 2022, op basis van de evaluatie van 2022. In het rood staat de huidige gang van zaken van de CvA aangegeven.

Bijlage II geeft de delen van de verslagen van de CvA-overleggen van 7 maart 2023 en 4 april 2023 weer, die betrekking hebben op de evaluatie van de CvA. Deze zijn integraal overgenomen van de betreffende overleggen.

Bijlage I Vergadernotitie 18 mei 2022 met in rood de huidige gang van zaken gemeld.

Vergadernotitie ledenraad

Datum : 18 mei 2022
Agendapunt : 4.b.
Onderwerp : Vervolg Commissie van Advies
Van : Commissie Leemrijse

Status : ter informatie ter bespreking ter beslissing

Vraag

In de ledenraadsvergadering van 23 maart jl. is de Commissie Leemrijse verzocht om op basis van de notitie Evaluatie werkwijze met Commissie van Advies (hierna: CvA) en de discussie die hierover werd gevoerd in de ledenraad, te komen tot één of meerdere opties die tijdens de ledenraadsvergadering van 18 mei 2022 ter beslissing worden voorgelegd. In deze notitie staan de voorstellen van de Commissie Leemrijse. De voorstellen zijn gecategoriseerd op basis van de gesignaleerde knelpunten. Aan de ledenraad wordt gevraagd of de leden kunnen instemmen met de voorstellen zoals beschreven en of zij aanvullingen of suggesties hebben.

Doel van de CvA

Verbeteren van de samenwerking tussen bestuur en ledenraad door het verkleinen van het informatieverschil tussen beide, hetgeen de kwaliteit van de onderlinge discussie zou moeten verbeteren.

1: Communicatie

In de evaluatie en discussie werd aangegeven om te kijken naar mogelijkheden om de communicatie te verbeteren tussen de CvA en het bestuur en tussen de CvA en de ledenraad, waarbij ook het moment van de communicatie dient te worden bekeken.

Voorstel:

Om de communicatie met de ledenraad te verbeteren wordt de CvA gevormd uit ledenraadsleden uit verschillende ringen. Elk CvA lid heeft naast de eigen ring ook intensief contact met de ringvoorzitter van een ring die niet in de CvA is vertegenwoordigd. Een frequent bezoek aan de ringvergadering van de eigen ring is vanzelfsprekend en aan de andere ring wordt aangemoedigd.

Om de communicatie met het bestuur te verbeteren en meer te komen tot een inhoudelijke sparringpartner, worden portefeuilles aan CvA-leden gekoppeld. Per portefeuille twee CvA-leden. De portefeuillehouders koppelen terug naar de gehele CvA. De verslaglegging wordt gedeeld met de gehele ledenraad.

Om het contact tussen het bestuur en de CvA te intensiveren wordt meer samen opgetrokken, bijvoorbeeld door informele bijeenkomsten en aanwezigheid bij het voorjaars- en najaarsberaad.

De CvA (of een vertegenwoordiging van de CvA) sluit aan bij de voorzittercalls. De CvA kan eventueel toelichten wat is besproken met het bestuur.

Overwegingen hierbij:

Door CvA-leden te koppelen aan specifieke ringvoorzitters ontstaat een laagdrempelig contact, wat informatie-uitwisseling kan bevorderen. Door het CvA-lid hiervoor verantwoordelijk te maken, kan het CvA-lid ook worden aangesproken als dit contact niet (voldoende) tot stand komt.

Door het instellen van portefeuilles ontstaan meer inhoudelijk gespecialiseerde CvA-leden. Door de bespreking van de portefeuilles in de CvA, blijft ook de portefeuille-overstijgende inhoud bewaakt. Door de koppeling van bestuursleden op een portefeuille en CvA-leden op de portefeuille, wordt hier ook een laagdrempelige wijze van contact beoogd.

De voorzittercalls met het bestuur worden gehandhaafd om de ringvoorzitters voor te bereiden op de ringvergaderingen.

Huidige gang van zaken

De CvA wordt gevormd door leden uit verschillende ringen. Bij een vacature in de CvA wordt hiermee rekening gehouden.

Elk CvA-lid is gekoppeld aan een buddy-ring. Het CvA-lid houdt de contactpersoon van de buddy-ring op de hoogte na een CvA-overleg en heeft eventueel ook tussentijds overleg.

De volgende koppeling van ringen is gemaakt:

- Mike Rib (Amsterdam): Noord-Holland
- Jolande van Loon (Rotterdam): Gelderland
- Christ-Jan van Haperen (Den Haag): Noord Nederland
- Jasper Nobel (Midden Nederland): Overijssel
- Barbara van Kampen (Oost-Brabant) (Geen koppeling)
- Jacqueline Trouw (Zeeland/West-Brabant) (Geen koppeling)
- Raymond Voncken (Limburg) (Geen koppeling)

Er is in samenspraak met het bestuur een aantal portefeuilles gevormd (Wna, Future Pro(o)f (FP), Financieel en ICT). Regelmatig vinden portefeuille-overleggen plaats. Bij de evaluatie van de CvA in april 2023 is gebleken dat de portefeuille-overleggen over de herziening Wna en FP niet optimaal verlopen. De portefeuillehouders gaan bekijken hoe dit kan worden opgelost en of dit nog wel de juiste portefeuilles zijn om nader te bespreken met de CvA. Van de portefeuille-overleggen wordt een korte samenvatting gemaakt die eventueel wordt toegelicht in het CvA-overleg of in het LR-overleg.

De volgende verdeling van portefeuilles is gemaakt.

- Wna: Barbara van Kampen, Jacqueline Trouw
- FP: Barbara van Kampen, Jacqueline Trouw
- ICT: Jolande van Loon, Raymond Voncken, Mike Rib
- Financieel: Christ-Jan van Haperen, Jasper Nobel

Er heeft nog geen uitgebreider contact tussen bestuur en de CvA plaatsgevonden op andere wijze dan de gebruikelijke momenten, hoewel er door de frequentere overleggen met de CvA en de portefeuille-overleggen wel meer contact is ontstaan.

De CvA-leden zijn uitgenodigd bij de ringvoorzitters-call.

2: Omvang van de CvA

Er is een spanningsveld tussen tijdsbesteding, dossierkennis verkrijgen, inhoudelijke expertise en slagvaardigheid.

Voorstel:

De CvA bestaat uit vijf of zes inhoudelijke leden.

Overwegingen hierbij:

Hoewel het vergroten van de CvA naar elf leden, vanuit alle ringen een vertegenwoordiger, zou passen bij de optie uit de discussienota van de heer Stokkermans om te onderzoeken of een kleinere ledenraad slagvaardiger is, is het organisatorisch moeilijker om een grote groep frequent bijeen te laten komen. De kans dat iedereen bij elk overleg aanwezig is, daalt naarmate de omvang van de groep groeit. Op langere termijn zou kunnen worden overwogen om de ringen en ringvoorzitters meer mogelijkheden te geven, zodat deze zouden kunnen functioneren als een soort deken.

Door te werken met portefeuilles, hebben alle CvA-leden dossierkennis, maar op bepaalde onderdelen zijn zij expert.

Huidige gang van zaken

De CvA wordt gevormd door zeven leden uit verschillende ringen.

- Mike Rib (Amsterdam)
- Jolande van Loon (Rotterdam)
- Christ-Jan van Haperen (Den Haag)
- Jasper Nobel (Midden Nederland)
- Barbara van Kampen (Oost-Brabant)
- Jacqueline Trouw (Zeeland en West-Brabant)
- Raymond Voncken (Limburg)

Door de onderverdeling in portefeuilles ontstaat expertise. In de vergaderingen van de CvA worden de verslagen van de portefeuille-overleggen besproken.

3: Mandaat van de CvA

Voorstel:

Het mandaat van de CvA blijft ongewijzigd. Wel wordt gewerkt aan een betere communicatie vanuit het mandaat.

Overwegingen hierbij:

Indien een meer toezichthoudende rol zou gelden, zou het functieprofiel van een CvA-lid sterk verzwaren. Tevens zou dit een bestuursrechtelijke aanpassing vereisen.

Huidige gang van zaken

Er wordt gewerkt volgens het gegeven mandaat.

4: Governance van de CvA

Voorstel:

Van een lid van de CvA wordt een proactieve houding verwacht, ook in het leggen van contact en communiceren. Om de communicatie te bestendigen wordt de CvA gevormd uit leden van de ledenraad, die bij voorkeur minimaal een half jaar in de ledenraad zitting hebben en die verwachten nog minimaal twee jaar in de ledenraad (en CvA) te blijven.

Een lid van de CvA wordt benoemd door de ledenraad.

Om de verschillende vergaderingen, de CvA-vergaderingen, de portefeuille-bijeenkomsten en de ledenraadsvergaderingen, te stroomlijnen wordt de rol van de secretaris van de CvA versterkt. De CvA-vergaderingen zullen worden geleid door de (gemandateerde) voorzitter die ook de ledenraadsvergadering voorziet.

Er wordt gestreefd naar een vast vergadermoment voor de CvA, bijvoorbeeld de eerste woensdag van de maand. Portefeuille-overleggen vinden tussendoor plaats.

Voorafgaand aan de ledenraadsvergadering met bestuur, vindt een korte ledenraadsvergadering zonder bestuur plaats. In deze voorbijeenkomst kan de CvA de ledenraad mondeling op de hoogte brengen van de laatste bevindingen en krijgen de ledenraadsleden de gelegenheid om met elkaar en de CvA van gedachten te wisselen.

De vernieuwde CvA wordt vastgesteld voor een periode van maximaal twee jaar. Na een periode van maximaal één jaar zal de Commissie Leemrijse bijeenkomen voor een reflectie. Voor afloop van het tweede jaar vindt een volledige evaluatie plaats.

Overwegingen hierbij:

De voorafgaande ledenraadsvergadering zonder bestuur zijn gestopt vanwege spanning met individuele bestuursleden, die hierin een teken van wantrouwen zagen. Het huidige bestuur kan zich voorstellen dat een onderling overleg van de ledenraad kan leiden tot een constructievere vergadering met het bestuur.

De voorzitter wordt geacht het geheel procedureel aan te jagen. Door hiervoor de voorzitter van de ledenraad in te zetten, wordt geen extra kennis verwacht en wordt de overdracht extra gewaarborgd. De voorzitter werkt samen met de secretaris.

Door de vernieuwde CvA weer voor een periode van twee jaar vast te stellen, krijgt de CvA de gelegenheid te groeien in de nieuwe rol. Indien de voorzitter stagnatie bemerkt in het proces, wordt de voorzitter geacht dit eerder te signaleren.

Huidige gang van zaken

De leden van de CvA worden benoemd door de ledenraad. Er wordt rekening gehouden met de geografische spreiding van leden en bij voorkeur wordt gezocht naar leden die langer dan een half jaar lid zijn van de ledenraad. De vacaturecommissie voert gesprekken met de beoogde kandidaat.

De CvA-vergadering vindt in principe plaats op de eerste dinsdag van de maand om 17.00 uur, waarbij de afwisselend per maand met bestuur wordt overlegd en zonder bestuur. Rond ledenraadsvergaderingen of indien de situatie hierom vraagt, wordt hiervan afgeweken. Portefeuille-overleggen vinden tussendoor plaats.

De vergaderingen worden georganiseerd, voorbereid en genotuleerd door de secretaris van de ledenraad en geleid door de gemandateerde voorzitter van de ledenraad.

De optie om voorafgaand aan de ledenraadsvergadering te vergaderen zonder bestuur is komen te vervallen. Er is gekozen voor meer (informeel) contact tussen de leden van de CvA en van de ledenraad, bijvoorbeeld door een koffiemoment of lunchbijeenkomst voorafgaand aan de ledenraadsvergadering.

De Commissie Leemrijse (Joyce Leemrijse, Jacqueline Trouw, Christ-Jan van Haperen, Annerie Ploumen, Ed Engelen, Hans Kuijpers en Jimke Roos) is niet als aparte groep bijeen geweest, maar de evaluatie van de CvA is op 7 maart 2023 in het CvA-overleg met het bestuur besproken. Hierbij waren, met uitzondering van de heer Kuijpers, alle leden van de Commissie Leemrijse aanwezig. De CvA en het bestuur hebben tijdens dit overleg het functioneren van de CvA besproken. Tevens heeft de CvA het functioneren geëvalueerd in de vergadering van 4 april 2023, zonder bestuur. Tijdens deze overleggen is afgesproken om ook de ledenraad en de ringen te vragen hoe de CvA functioneert. Hiervan zijn verslagen gemaakt. In de ledenraadsvergadering van mei 2024 zal een uitgebreidere evaluatie plaatsvinden.

5. Alternatieven

Zoals eerder genoemd is overwogen om de CvA te laten bestaan uit alle ringvoorzitters. Hierbij aansluitend is ook besproken of de ledenraad uit alleen de ringvoorzitters zou kunnen bestaan. Dit zou een CvA overbodig maken.

Tevens is overwogen om de volledige ledenraad elke maand bijeen te laten komen, waarbij de ene maand een informerende vergadering wordt gehouden en de volgende maand een besluitvormende vergadering.

Deze opties verdienen niet de voorkeur van Commissie Leemrijse, vanwege de (arbeids)intensiviteit van de vergaderingen en de aanpassingen die hiervoor nodig zijn.

Daarnaast is ook overwogen om de CvA af te schaffen en terug te gaan naar het systeem van losse commissies. Vanwege de grote thema's en dossiers die binnen het notariaat en de ledenraad spelen en die de losse commissies overstijgen wordt de voorkeur door de Commissie Leemrijse gegeven aan de CvA. Wel wordt voorgesteld om ook portefeuilles en portefeuille-overleg voor de leden van de CvA in te voeren.

Huidige gang van zaken

De alternatieven zijn destijds door de ledenraad afgewezen.

Bijlage II Relevante passages verslagen CvA met betrekking tot de evaluatie

Verslag CvA-overleg met bestuur van 7 maart 2023: agendapunt 4: evaluatie CvA

In de ledenraadsvergadering van mei 2023 wordt het functioneren van de CvA geëvalueerd. Hoe kijkt de CvA en de bestuursdelegatie aan tegen de huidige opzet?

Er wordt opgemerkt dat de overleggen gestructureerder zijn. De vergaderingen van de CvA zorgen voor een betere grip op de materie, hetgeen ook helpt bij de ringvergaderingen.

De bijeenkomsten van de financiële commissie zorgen ervoor dat de leden van de CvA beter zijn geïnformeerd.

De ICT-commissie kan optreden als sparringpartner voor het bestuur. Er zijn regelmatig overleggen.

Met betrekking tot de portefeuille Future pro(o)f wordt opgemerkt dat de meerwaarde van de CvA ten opzichte van de ledenraad nog niet voldoende uit de verf komt. Dit lijkt mede te worden veroorzaakt door de omvang van het programma en de versnippering ervan. Mogelijk kan dit worden opgelost door onderdelen eruit te destilleren om te bespreken. Thijs Flokstra geeft aan dat het ook niet altijd goed is in te schatten welke informatie interessant is om te bespreken in de portefeuille. In het portefeuilleoverleg wordt besproken of deze portefeuille op dit moment dient te worden behouden in de CvA, of onderwerpen kunnen worden gedestilleerd of dat alleen hoog-over wordt gesproken.

Actie: BvK, JT, TF

De portefeuille Herziening Wna heeft ook vanwege het ontbreken van de structuur nog niet een optimale vorm. Eventueel zou hierbij een benen-op-tafelsessie kunnen bijdragen. Vanuit de CvA wordt opgemerkt dat ook kan worden meegedacht over het proces van het project. Thijs Flokstra geeft aan dat bij deze fase van het project (opstart) weinig informatie te bespreken is. De meerwaarde van het portefeuilleoverleg is daarom op dit moment beperkt. Barbara van Kampen stelt voor om ook in dit portefeuilleoverleg te bespreken of de portefeuille op dit moment dient te worden behouden in de CvA, of dat de herziening als vast onderwerp op de agenda van de CvA dient te komen.

Annerie Ploumen nodigt de leden van de CvA uit om een actievere rol te hebben in de Herziening van de Wna. Extra ondersteuning in het Wna-project is wenselijk. (Noot: hierbij dient wel te worden gekeken naar de rol van de ledenraad als toezichthouder).

De voorzitter merkt op dat het ook zinvol is om regelmatig te evalueren of voor de juiste projecten een portefeuilleoverleg zijn opgesteld.

De notulen van de CvA-overleggen kunnen bijdragen aan een betere voorbereiding van de overige ledenraadsleden.

Er wordt op diverse manieren gewerkt aan een terugkoppeling vanuit de CvA naar de overige ledenraadsleden; via het buddy-systeem, via de verslagen van de CvA en door met regelmaat koffie te drinken.

Door met elkaar in gesprek te gaan wordt ook een onderscheid gemaakt in welke onderwerpen in de vergadering thuishoren en welke onderwerpen op een andere wijze dienen te worden besproken. Ook de rol van de ringbesturen wordt hierdoor verduidelijkt. Barbara van Kampen geeft aan dat het voor haar niet altijd duidelijk is welke onderwerpen kunnen worden besproken in de CvA. Er wordt afgesproken dat alles naar de secretaris kan worden gemaild. Via de secretaris vindt een eerste filtering plaats. Maar het idee van de CvA is om een open karakter te houden, waarbij in principe alles met elkaar kan worden besproken, ook zonder dat onderwerpen zijn geagendeerd.

Er wordt opgemerkt dat de ingediende rondvragen voorafgaand aan de ledenraadsvergadering adequaat worden beantwoord.

Over het algemeen zijn de leden van de CvA en de bestuursleden tevreden over het functioneren van de CvA.

De leden van de CvA worden gevraagd na te denken over hun inbreng voor het komende jaar.

Verslag CvA-overleg van 4 april 2023: agendapunt 3: evaluatie CvA

Bijlagen:

- 2022.04.27 Conceptverslag Commissie Leemrijse d.d. 26 april2022-voor LR.docx
- 2022-04-24 Notulen mbt eva cva.docx

Voor de ledenraadsvergadering van 17 mei 2023 staat een korte, tussentijdse evaluatie van de herinrichting van de CvA geagendeerd. In de vergadering van de CvA van 7 maart 2023 is met het bestuur het functioneren van de CvA ook besproken.

Loopt goed:

- Gestructureerder dan voorheen;
- Door uitbreiding van de CvA is een betere verdeling van inhoud;
- Er is meer tussentijdse afstemming met het bestuur;
- Er is meer contact met de ringen die niet zijn vertegenwoordigd in de CvA door het buddy-systeem;
- Het agendaoverleg tussen Annerie Ploumen en Joyce Leemrijse verloopt goed;
- Door de vragen die zijn gesteld door de CvA (of de onderliggende portefeuilles) en de bijbehorende antwoorden ook te vermelden in de verslagen, is de ledenraad geïnformeerd en voorbereid.

Kan mogelijk beter:

- Meer proactiviteit richting bestuur: wat wil de CvA agenderen en kan de CvA meer bijdragen;
- Indien de CvA meer wil ontwikkelen richting een Raad van Commissarissen is het nodig om proactiever agendapunten aan te voeren;
- Het bestuur lijkt redelijk afwachtend en zou de CvA mogelijk meer kunnen inzetten en meer vanuit zichzelf informatie kunnen geven, de wederkerigheid lijkt wat te ontbreken;
- Het binnenhalen van vragen en onderwerpen vanuit de ring is moeizaam;

Tips:

- De CvA kan meer ideeën doorgeven aan het bestuur / het bureau, waarbij wordt gerealiseerd dat niet alles zal worden opgepakt;
- Het bestuur kan worden uitgenodigd om ook in de CvA inbreng te leveren zoals bij het agendapunt "mededelingen van het bestuur" in de ledenraad;

Jacqueline Trouw geeft aan te stoppen met haar werkzaamheden voor de CvA. Er wordt gezocht naar een nieuw lid, waarbij rekening wordt gehouden met de geografische spreiding. Alle overige leden zetten hun werkzaamheden het komende jaar voort.

Tijdens de ledenraadsvergadering wordt aan de leden gevraagd hoe de leden en de ringen de werking van de CvA ervaren en welke adviezen zij hebben.

Notulen van de vergadering van de ledenraad van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie, gehouden in het Jaarbeursgebouw te Utrecht op woensdag 15 februari 2023, aanvang 13.30 uur.

Aanwezig:

- namens de ring Amsterdam: de heer mr. G. Tjadens en
de heer mr. Mike Rib
- namens de ring Den Haag: de heer mr. Christ-Jan van Haperen en
mevrouw mr. Miranda Heemskerk
- namens de ring Gelderland: mevrouw mr. Jane de Vries en
mevrouw mr. Monique Wijnhoven
- namens de ring Limburg: de heer mr. Raymond Voncken en
de heer mr. Bart Versteeg
- namens de ring Midden-Nederland: de heer mr. Jasper Nobel en
de heer mr. Koen van den Berg
- namens de ring Noord-Holland: de heer mr. Marcel ten Brinke en
mevrouw mr. Sylvia Kolk
- namens de ring Noord-Nederland: de heer mr. Cor van Dijk en
mevrouw mr. Clarianne Jansen
- namens de ring Oost-Brabant: mevrouw mr. Barbara van Kampen
- namens de ring Overijssel: mevrouw mr. Margreet Procee-Geelhoed en
mevrouw mr. Diane Verbaan
- namens de ring Rotterdam: mevrouw mr. Jolande van Loon en
de heer mr. Gijsbert van Wingerden
- namens de ring Zeeland/West-Brabant: mevrouw mr. Anthonine Arts-Zetteler en
mevrouw mr. Jacqueline Trouw

Voorts zijn aanwezig:

- mevrouw mr. Joyce Leemrijse, gemandateerd voorzitter van de ledenraad (hierna te noemen: voorzitter);
- namens het bestuur van de KNB: mevrouw mr. Annerie Ploumen, de heer mr. Ed Engelen, de heer mr. Thijs Flokstra, mevrouw mr. Ingeborg Braun, mevrouw mr. Isabelle Cox en mevrouw mr. Annette van der Klooster;
- namens het bureau van de KNB: de heer mr. Hans Kuijpers, de heer Leo Draaisma, de heer mr. Willem Geselschap, de heer Bastiaan Kers en mevrouw Bernadette Verberne;
- secretarissen: mevrouw drs. Jimke Roos (ledenraad) en de heer dr. Hendrik Aries Edeler jr. MA (bestuur);
- toehoorders: mevrouw mr. Iris Hoogendam, mevrouw mr. Marieke Schoonhoven (na de pauze);
- notulist: mevrouw Julie van Horn.

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering om 13.43 uur en doet de volgende mededelingen:

- Alleen ten behoeve van de notulen wordt een geluidsopname gemaakt.
- De heer Mark Jan Bolt (ring Noord-Nederland) is verhinderd de vergadering bij te wonen en wordt vervangen door mevrouw Clarianne Jansen.
- Monique Rombouts (Ring Zeeland / West - Brabant) is verhinderd en wordt vervangen door Anthonine Arts-Zetteler.

- De heer Ghislain van Kan heeft afscheid genomen als ledenraadslid en is opgevolgd door de heer Bart Versteeg.
- De nieuwe ledenraadsleden Clarianne Jansen en Cor van Dijk worden als afgevaardigden van de ring Noord-Nederland welkom geheten.
- Marieke Schoonhoven zal zich later bij de vergadering voegen, zodat de ledenraad afscheid van haar als bestuurder kan nemen.

2. Vaststellen agenda

- Ingekomen is een extra brief van de heer Rieter die bij agendapunt 5.d is geagendeerd.
  - Agendapunt 7.a.I NotarisID wordt na agendapunt 8 in besloten vergadering behandeld. Ook de onder 9.c, 9.d en 9.e geagendeerde besloten notulen zullen dan worden besproken.
- De agenda wordt vastgesteld.

3. Inventarisatie rondvraag

2023.02.15 Agendapunt 3. Binnengekomen rondvragen LR-voor vergadering

Er zijn veel vragen voor de rondvraag binnengekomen; veel daarvan worden schriftelijk beantwoord door het Bureau. De vragen van de ring Midden-Nederland zullen bij agendapunt CTN worden beantwoord.

4. Beslispunten

4a. Benoeming nieuw bestuurslid KNB

2023.02.15 Agendapunt 4.a. Bijlage I Voordracht nieuw bestuurslid.docx
(Vertrouwelijk) 2023.02.15 Agendapunt 4.a. Bijlage II CV iris hoogendam 20221207.pdf

De ledenraad wordt verzocht Iris Hoogendam te benoemen als bestuurslid voor de periode 15 februari 2023 tot en met 14 februari 2026 (anders dan genoemd in de notitie) in verband met het aftreden van Marieke Schoonhoven per 1 december 2022. Iris Hoogendam stelt zich voor en verlaat vervolgens de vergadering.

Namens de vacaturecommissie licht Jolande van Loon de gevolgde procedure toe. In een wisselende combinatie van twee bestuursleden en een lid van de vacaturecommissie werden twee gesprekken met vier kandidaten gevoerd. Tevens spraken leden van het Bureau met de kandidaten. Deze werkwijze werd door alle betrokkenen positief ervaren. Besloten werd Iris Hoogendam voor te dragen voor de functie en de vacature commissie adviseert de ledenraad haar te benoemen.

De ledenraad stemt unaniem in met de benoeming van Iris Hoogendam als lid van het bestuur voor de periode 15 februari 2023 tot en met 14 februari 2026 (**BESLUIT**), waarna Iris Hoogendam zich weer bij de vergadering voegt en haar een attentie wordt overhandigd.

4b. Gedragscode Informatiebeveiliging notariaat

2023.02.15 Agendapunt 4.b. I Vergadernotitie Ledenraad 20230215 Gedragscode Informatiebeveiliging Notariaat.docx
2023.02.15 Agendapunt 4.b. II Introductie Informatiebeveiliging Notariaat KNB Ledenraad 20230215.pdf
2023.02.15 Agendapunt 4.b. III Concept Gedragscode Informatiebeveiliging Notariaat 0.18.docx
2023.02.15 Agendapunt 4.b. IV Leeswijzer Gedragscode Informatiebeveiliging Notariaat 0.3.docx
2023.02.15 Agendapunt 4.b. V Toelichting H4 Toegang tot informatie en systemen stap 1 0.5.docx
2023.02.15 Agendapunt 4.b. VI Toelichting H4 Toegang tot informatie en systemen Systeembeheer stap 1 0.7.docx
2023.02.15 Agendapunt 4.b. VII Toelichting H6 Beveiligingsincidenten 0.7.docx
2023.02.15 Agendapunt 4.b. VIII Hulpmiddel H6 Incidenten- en datalekkenprocedure 0.1.docx
2023.02.15 Agendapunt 4.b. VIII Hulpmiddel H6 Incidenten- en datalekkenregister 0.2.xlsx

Leo Draaisma geeft een presentatie (zie 4.b. II) waarbij hij ingaat op het traject tot nu toe, het ontstaan van de gedragscode en de ondersteuning door de KNB.

De cyber criminaliteit neemt toe terwijl de maatschappij steeds kwetsbaarder wordt door de toenemende afhankelijkheid van digitale processen. Ook notariskantoren kunnen direct of indirect slachtoffer zijn van criminaliteit. Dat kan leiden tot verlies van gegevens én reputatie bij klanten en ketenpartners. Er komt steeds meer wet- en regelgeving, naar verwachting zullen notariskantoren wettelijk worden verplicht zich te beschermen en ook verzekeraars stellen eisen aan aspirant-verzekerden. Niet alleen het individuele kantoor loopt risico's, maar het gehele notariaat loopt een risico bij een datalek waardoor het vertrouwen wordt geschonden en zou kunnen verdwijnen.

De KNB heeft een basisset samengesteld van 95 in de komende twee jaren in te voeren maatregelen, die de kans op een geslaagde hack en de impact daarvan aanzienlijk verminderen. De opmerkingen van de experts, leden, leveranciers en overige stakeholders aan wie de gedragscode werd voorgelegd, zijn verwerkt. De KNB zal ook veel ondersteuning bieden door middel van toelichtingen, hulpmiddelen en voorbeelden. De invoering vindt plaats in vier stappen, per stap wordt een invoeringsplan met toelichting opgeleverd. Na het startsein kan de KNB vragen van kantoren en systeembeheerders beantwoorden. Ook na de invoeringsperiode zal de KNB ondersteuning leveren en de gedragscode en hulpmiddelen actualiseren. De dienst van het KNB-noodnummer wordt behouden en experts blijven daarbij betrokken. Voor de informatiebeveiliging zal steeds op allerlei manieren aandacht worden gevraagd.

Vervolgens beantwoordt Leo Draaisma een aantal vragen:

- Het is steeds aan de notariskantoren om te voldoen aan de verplichting voor de informatiebeveiliging. Vrijwel altijd is het nemen van maatregelen uitbesteed aan een van de 150 systeembeheerders (leveranciers van kantoorautomatiseringsdiensten). Met acht van hen is de code doorgenomen en zij bevestigden vrijwel allemaal dat de maatregelen effectief en uitvoerbaar zijn en dat zij de middelen al leveren of kunnen leveren. Zij vinden belangrijk dat het verplicht gesteld wordt.
- Als elk notariskantoor alle maatregelen correct heeft ingevoerd, is er een grote kans dat criminelen andere slachtoffers zoeken. De maatregelen moeten steeds worden geactualiseerd.
- De mate van informatiebeveiliging verschilt per kantoor. Als de beveiliging slecht is geregeld zal het gaan om een forse ingreep en kostenpost maar waarschijnlijk hebben de meeste kantoren veel zaken al goed geregeld en zal het meer gaan om details waar men al rekening mee had gehouden. Veel zaken moet een leverancier regelen en daaraan zijn kosten verbonden.
- Onbekend is of verzekeraars eisen stellen aan fysieke zonering in kantoren, hetgeen nu niet voorkomt op de lijst van AON met eisen van verzekeraars. Nu kan worden uitgegaan van de huidige eisen die aan fysieke beveiliging worden gesteld en zullen kantoren niet hoeven te verbouwen.
- Het organiseren van workshops hangt af van het aantal vragen dat na de eerste stap binnenkomt. In die fase dienen met name de systeembeheerders maatregelen te nemen ter voorkoming van hacks. Het aantal door kantoren te nemen maatregelen is beperkt. Als er veel vragen worden gesteld over de achtergrond van de maatregelen en de procedurele aanpassingen, zullen eventueel workshops worden georganiseerd.
- Informatiebeveiliging krijgt onvoldoende aandacht van kantoren. Aan de (verplichte) implementatie van de AVG besteedden kantoren veel meer aandacht. Het is heel belangrijk dat de overheid óf de KNB informatiebeveiliging verplicht stelt. Verplichtstelling door de KNB is alleen mogelijk als de gedragscode door de ledenraad wordt vastgesteld. Als er een verplichting komt kan de KNB daarbij ondersteuning bieden. Bij het onderdeel digitalisering zal tijdens de regiobijeenkomsten aandacht worden besteed aan diverse belangrijke onderwerpen. Maatregelen worden opgelegd om kantoren te helpen en informatiebeveiliging wordt van alle ondernemers verwacht, ook door verzekeraars.

- Over de invulling van controle en sanctionering moet nog worden nagedacht. Sanctionering kan niet betekenen dat een kantoor geen gebruik meer mag maken van het PEC-platform. Overwogen wordt informatiebeveiliging in de collegiale audits op te nemen, maar de auditoren gaven met betrekking tot de AVG al te kennen geen privacy deskundigen te zijn.
- Het is ondoenlijk om een keurmerk aan alle 150 leveranciers te verstrekken en periodiek te vernieuwen. Er komt wet- en regelgeving voor informatiebeveiliging (NIS2) voor essentiële en belangrijke sectoren die waarschijnlijk ook voor het notariaat zal gelden terwijl er ook sprake is van een keurmerk voor leveranciers. Er kan worden gelobbyd om NIS2 ook van toepassing te laten zijn op het notariaat maar het verschil tussen puur NIS2 en de gedragscode is niet groot; het tempo van invoering van de gedragscode ligt wel hoger.

De ledenraad stemt unaniem in met de vaststelling van de gedragscode Informatiebeveiliging Notariaat als set van informatiebeveiligingsmaatregelen die elk notariskantoor moet nemen **(BESLUIT)**.

5. Ingekomen stukken

5a. Begroting Stichting Kwaliteitsfonds Notariaat

2023.02.15 Agendapunt 5.a. SKN begroting 2023 2024 2025.pdf

Desgevraagd deelt de penningmeester, Ed Engelen, mee dat is afgesproken het weerstandsvermogen te laten doorgroeien tot 25 miljoen EUR. Dat bedrag zal naar verwachting in 2024 worden bereikt zodat in de loop van volgend jaar opnieuw hierover moet worden besloten. Volgens Ed Engelen is de dekking in het Kwaliteitsfonds voor particulieren en niet-particulieren gelijk maar stelt men zich tegenover zakelijke partijen terughoudend op. Daarnaast dekt de verzekering tot 50 miljoen EUR. Voor de dekking van 25 miljoen EUR moet worden gesproken over de risico's en een daarbij behorende dekking. In de discussie die in het eerste kwartaal 2024 is gepland zal weer de vraag rijzen of daarmee het risico op meer claims wordt vergroot of dat er meer zekerheid wordt gecreëerd. Tegen die tijd kan beter worden voorspeld wanneer de limiet wordt bereikt.

De penningmeester geeft een korte toelichting op de begroting. Onder meer dankzij de afdeling Financiën van de KNB komen de opbrengsten van de boetes die notarissen worden opgelegd in de Tuchtkamer nu ten goede van het Kwaliteitsfonds in plaats van aan de overheid.

5b. Brief van de heer Rieter d.d. 30-11-2022

2023.02.15 Agendapunt 5.b. 2022.11.30. Ingekomen dhr Rieter - 2022-1130d WOO-verzoek vóórvorgad.LR enz..doc

De brief wordt voor kennisgeving aangenomen. Er zijn geen vragen of opmerkingen.

5c. Getekend mandaat voorzitter Ledenraad

2023.02.15 Agendapunt 5.c. Getekend mandaat voorzitter LR dd 30112022.pdf

Het document wordt voor kennisgeving aangenomen. Er zijn geen vragen of opmerkingen.

5d. Brief van de heer Rieter d.d. 13-02-2023

2023.02.15 Agendapunt 5.d Binnengekomen e-mail dhr Rieter dd 13-02-2023.pdf

De brief wordt voor kennisgeving aangenomen. Er zijn geen vragen of opmerkingen. Op 22 februari 2023 dienen vier zaken aangespannen door de heer Rieter.

6. Mededelingen Commissie van Advies

- *ICT-overleg* heeft twee keer plaatsgevonden: een kort overleg met Isabelle Cox over NotarisID en een iets uitgebreider overleg, ook met Leo Draaisma, over een eerder concept van de gedragscode.

- *Financiële commissie*: komt in april weer bijeen voor overleg over de jaarcijfers.
- *Futurepro(o)ff/Wna*: over de Wna werd overlegd met Ingeborg Braun die aangaf dat een plan van aanpak wordt opgesteld. Er was geen overleg over Futurepro(o)ff.
- *Nobilex* werd in de ringvergaderingen besproken. Er zijn geen verdere bijzonderheden.

7. Mededelingen bestuur

7a. Korte stand van zaken

- I. *NotarisID*: wordt in besloten vergadering besproken.
- II. *DOBV*: de besluitvorming van de overheid is geagendeerd voor behandeling door de Kamer begin maart 2023 waarna de vaststelling hopelijk op 1 juli 2023 plaatsvindt. De proeftuin is nog steeds open en suggesties van leden voor verbetering zijn welkom.
- III. *Commissie Toegang Notariaat (CTN)*: de noodcommissie heeft de opgelopen achterstand ingehaald en behandelt nu de gebruikelijke stroom. Met het ministerie wordt overlegd over de beleidsnotitie over de nieuwe CTN. Zodra de notitie is vastgesteld, kunnen notarissen worden gevraagd om lid te worden van de CTN. De noodcommissie bestaat uit Annerie Ploumen, Ed Engelen, de oud-voorzitter van de CTN en enkele andere mensen. Binnen het KNB-bestuur hebben Annerie Ploumen en Ed Engelen hun portefeuille Nieuwe benoemingen met betrekking tot de aan de CTN voor te dragen kandidaten, overgedragen aan Thijs Flokstra. Hoewel dit geen ideale situatie is, is dit de enige manier om nieuwe notarissen te kunnen blijven benoemen. De noodcommissie is voor één jaar (tot eind 2023) aangesteld. Vanwege de onduidelijkheden over de CTN was het geen reële optie om andere notarissen voor de noodcommissie te vragen dan de bestuursleden.
Er wordt naar gestreefd de beleidsnotitie zo spoedig mogelijk vast te stellen zodat de noodcommissie kan worden opgeheven en de nieuwe CTN van start kan gaan.
In de ring Rotterdam twijfelt een ringlid aan de werkwijze en samenstelling van de CTN. Het lid meent slechte ervaringen te hebben. Het ringbestuur verwees het lid in eerste instantie naar het KNB-bestuur maar het lid verzocht het ringbestuur dringend de vragen in de ringvergadering te stellen. Daar het KNB-bestuur is van mening dat het een persoonlijk verhaal betreft en daarom niet in de ledenraad dient te worden besproken.
De voorzitter stelt voor de vragen schriftelijk te beantwoorden en niet in de ledenraad te bespreken. De ledenraad stemt daarmee in (**BESLUIT**).
- IV. *Toegang tot het recht*: er zijn geen bijzonderheden te melden.
- V. *Opvolgingsproblematiek*: er zijn geen bijzonderheden te melden.
- VI. *CNUE*: er zijn geen bijzonderheden te melden.

7b. Bijgestelde begroting 2023 met doorkijkje naar 2024 en 2025:

2023.02.15 Agendapunt 7.b. Notitie Ledenraad Bijgestelde begroting.docx
2023-02-15 Agendapunt 7.b. KNB begroting 2023.pdf

De penningmeester gaat in op de begroting en de daarbij gevoegde toelichting van de gehanteerde uitgangspunten voor 2023 tot en met 2025. Er worden geen vragen gesteld.

7c. Intrekking spoedwet per 1 februari 2023

<https://notarisnet.notaris.nl/nieuwsberichten/adviezen-en-handvatten-knb-voor-corona-vervallen-in-beginselper-1-februari>

De spoedwet die naar aanleiding van Covid-19 van kracht werd is per 1 februari 2023 geëindigd. Nu zijn de afspraken van kracht die golden vóór de Covid-periode. Het is aan de notaris om te beoordelen of er sprake is van een bijzondere situatie. Naar aanleiding van de vele vragen is op NotarisNet duidelijk uitgelegd hoe te handelen, waar de eigen verantwoordelijkheid ligt en het verschil tussen identificatie op basis van artikel 39 lid 1 en onvoorwaardelijke legalisatie.

Bij legalisatie van een handtekening met voorwaarden kan onder omstandigheden aansprakelijkheid voortvloeien. Gevraagd wordt of het bestuur van mening is dat als men naar de algemene voorwaarden verwijst, er een aansprakelijkheidsbeperking van kracht is. Het bestuur blijft van mening dat een legalisatie van een handtekening in principe onvoorwaardelijk moet zijn. Er kan geen sprake zijn van een grijs gebied. Legalisatie houdt in dat de notaris een aangeboden stuk voorziet van een dagtekening en handtekening waarmee de echtheid van de handtekening wordt bevestigd. Als twijfel bestaat moet de notaris niet tot legalisatie overgaan en niet de aansprakelijkheid beperken door een exoneratiebeding of voorwaarden.

Bij een gekwalificeerde legalisatie is het de vraag ten aanzien van wie de aansprakelijkheidsbeperking geldt. Ook de ingeschakelde experts waren de mening toegedaan dat er bij legalisatie geen twijfel mag bestaan over de echtheid van een handtekening. Het bestuur raadt aan legalisatie met aansprakelijkheidsbeperkingen niet meer te accepteren.

7d. Portefeuille Future pro(o)f

In het kader van de herziening van de beroepsopleiding zijn onlangs bijeenkomsten geweest waar men kon ervaren hoe de nieuwe opleiding eruit gaat zien en hoe dat wordt ervaren. Binnenkort volgt een evaluatie welke verbeterpunten mogelijk zijn voor de nieuwe opleiding die hopelijk in september 2023 start. De kick-off van de opleiding die in maart 2023 start, is gemoderniseerd. Het KNB-bestuur zal daarbij aanwezig zijn.

7e. Herziening Wna

Medio december 2022 vond een eerste bespreking met het Ministerie J&V plaats over de wens om de Wna te moderniseren. Het ministerie is welwillend maar heeft te weinig capaciteit om de volledige herziening op te pakken. Afsproken is dat de KNB een voorstel zal doen met enkele prioriteiten. De notitie met prioriteiten is gemaakt en zal naar verwachting begin maart 2023 worden besproken met het ministerie om een begin te maken met de aanpassing van de wet. De ringvoorzitters worden opgeroepen deelnemers te enthousiasmeren voor de klankbordgroepen (**actie: ledenraad**). De leden van de CvA met portefeuille Wna verzoeken het bestuur op de hoogte gehouden te worden.

8. **Besprekpunten**

8a. Nobilex

Na de pauze wordt het agendapunt in besloten vergadering zonder toehoorders besproken.

8b. Jaarplan 2023

2023.02.15 Agendapunt 8.b. Bijlage I LR-notitie jaarplan 2023.docx

2023.02.15 Agendapunt 8.b. Bijlage II Jaarplan 2023_versie 1.2.doc

Annerie Ploumen nodigt de ledenraad uit vragen te stellen.

DIANA (Digitaal Afhandelen Nalatenschappen) is een pilot waaraan is meegewerkt om te onderzoeken hoe nalatenschappen in samenwerking met andere partijen, digitaal kunnen worden afgewikkeld. Zodra de pilot werkzaam blijkt te zijn in de praktijk, wordt deze methode uitgerold. Het project lijkt haalbaar (Proof of Concept), waarna de werking en effectiviteit verder worden onderzocht.

Er zijn leden die bezorgd zijn over de gevolgen van het fysieke passeren bij de notaris voor de verwerking en het digitale repertorium. Digitaal passeren houdt in dat de akte digitaal kan worden ondertekend: digitaal op afstand of bij de notaris aan tafel. Daarnaast blijft het papieren proces in stand. Voorlopig zal er een tweesporenbeleid zijn: het huidige traject naast het digitale traject. De notaris moet de keuze maken welke vorm voor de cliënt geschikt is. Door het systeem te digitaliseren kan meer aandacht aan andere zaken worden besteed. De advies- en Belehrungs-

functies blijven essentieel. Digitaal passeren via een video live verbinding met de cliënt gaat niet per se sneller dan een fysieke afspraak. Het proces is niet opgesteld om tijd te winnen.

De heer Voncken informeert of de resultaten van het onderzoek dat in 2022 zou plaatsvinden, naar de wijze waarop notarissen softwarematig kunnen worden geholpen om te voldoen aan de poortwachtersverplichting, al bekend zijn. Het bestuur deelt mee dat de mogelijkheden, de tools waaraan behoefte is en de wijze waarop daaraan vorm kan worden gegeven, worden onderzocht. Het bestuur komt hierop terug (**actie: bestuur**).

8c. Reglement Bevordering vakbekwaamheid

2023.02.15 Agendapunt 8.c. Bijlage I Notitie PE punten ethiek.docx

2023.02.15 Agendapunt 8.c Bijlage II - Concept reglement bevordering vakbekwaamheid wijziging ethiek.docx

Om ervoor te zorgen dat alle leden bepaalde (ethische) cursussen (zoals WWFT) volgen is het noodzakelijk bepaalde cursussen met een bepaald thema of onderwerp binnen de 40 PE-punten die men in twee jaar moet behalen, verplicht te stellen. In de voorgelegde tekst is aan artikel 5 een tweede lid toegevoegd.

Voor docenten en hoogleraren enz. bestaat een volledige vrijstelling voor het behalen van PE-punten, wat voor de hand ligt bij vakinhoudelijke punten maar voor ethiekpunten niet logisch is. De ledenraad stemt in met de toevoeging van artikel 5 lid 2 en gaat ermee akkoord dat het toe te voegen artikel ook op docenten en hoogleraren en anderen betrekking heeft (**BESLUIT**).

Artikel 5.2 stelt dat “Het bestuur kan vaststellen dat in een tijdvak van het in lid 1 van dit artikel genoemde aantal punten een bepaald aantal punten behaald moet worden met een bepaald thema of onderwerp”. In de ring Noord-Holland vond men dit te ruim / vaag geformuleerd. Het aantal punten voor ethiek is nu vastgesteld op acht, maar omdat het jaar al is begonnen wordt voor 2023/2024 uitgegaan van zes, neerkomend op ongeveer twee dagdelen. Voor het vaststellen van de punten voor ethiek zal worden uitgegaan van een realistisch aantal. Het bestuur behoudt zich de vrijheid voor om het aantal voor ethiek te behalen punten vast te stellen dat past in de tijdsgeest waarin aandacht aan een bepaald onderwerp moet worden besteed. Daarbij blijft de diversiteit van de cursussen belangrijk. De discretionaire bevoegdheid van het bestuur is ook nodig met het oog op de voorgenomen plannen en zal niet op een irreële wijze worden gebruikt; de leden zullen niet worden overvraagd.

9. **Verslag vorige vergadering d.d. 21 september 2022**

9a. Verslag ledenraad 9 mei 2022

20220509 LR conceptnotulen-voor LR.docx

Het verslag dat niet eerder ter vaststelling is voorgelegd wordt ongewijzigd vastgesteld.

9b. Notulen ledenraadsvergadering d.d. 16 november 2022 open incl. actiepuntenlijst en Q&A

2023.02.15 Agendapunt 9.b. 2022.11.16 Binnengekomen rondvragen LR-voor vergadering.docx

2022.11.16 LR conceptnotulen-voor vergadering-NV

2023.02.15 Agendapunt 9.b. LR actiepunten-voor vergadering 150223.docx

Laatste alinea van 7b, was: “Er wordt opgemerkt dat er kandidaat-notarissen zijn die aangeven geen kandidaat-notaris werkzaamheden verrichten en daarmee zich onthouden van de PE- plicht en de contributie aan de KNB.”

Dit wordt gewijzigd in: “Er wordt opgemerkt dat er kandidaat-notarissen zijn die zich niet als zodanig afficheren maar wel kandidaat-notaris werkzaamheden verrichten en zich daarmee onttrekken aan de PE-plicht en de contributie aan de KNB.”

Het verslag wordt met inachtneming van deze wijziging vastgesteld.

Actiepunten:

De commissie heeft input gegeven op het conceptvoorstel governance Voorzieningsfonds. Het onderwerp wordt geagendeerd voor de volgende vergadering (**actie: JR**).

9c. Vertrouwelijk) Notulen LR-vergadering d.d. 16 november 2022 besloten

(Vertrouwelijk) 2023.02.15 Agendapunt 9.c 2022.11.16 LR conceptnotulen besloten-voor vergadering (V).docx

De notulen zijn in besloten vergadering besproken.

9d. (Vertrouwelijk) Notulen LR-vergadering d.d. 14 december 2022 besloten

(Vertrouwelijk) 2023.02.15 Agendapunt 9.d. 2022.12.14 LR-extra conceptnotulen besloten-voor LR.docx

De notulen zijn in besloten vergadering besproken.

9e. (Vertrouwelijk) Notulen LR-vergadering d.d. 19 december 2022 besloten

(Vertrouwelijk) 2023.02.15 Agendapunt 9.e. 2022.12.19 Conceptnotulen LR-extra - vertrouwelijk – voor LR def.docx

De notulen zijn in besloten vergadering besproken.

10. Rondvraag

De ingediende vragen zijn behandeld en zijn/worden schriftelijk beantwoord.

11. Inventarisatie agendapunten volgende vergadering

Het conceptvoorstel governance Voorzieningsfonds en het onderwerp pensioenfonds worden voor de volgende vergadering geagendeerd.

De vergadering van 27 september 2023 wordt in het Van der Valk Hotel Utrecht gehouden. De vergadering van 17 mei 2023 wordt gevolgd door een diner.

12. Sluiting

Jasper Nobel bedankt Marieke Schoonhoven die uit het bestuur treedt, voor haar inzet en goede samenwerking en overhandigt haar een attentie.

De voorzitter bedankt de aanwezigen voor hun inbreng en sluit de vergadering om 17.18 uur.

ACTIEPUNTEN (naar aanleiding van ledenraadsvergaderingen)

Datum vergadering	Onderwerp	Bestuur/ ledenraad	Bureau	Status
15-02-2023	Oproepen leden voor deelname aan klankbordgroepen Wna	Ringvoorzitters		mei 2023
15-02-2023	Agenderen voor LR: pensioenfonds en conceptvoorstel governance Voorzieningsfonds	-	Secretaris LR	mei 2023
15-02-2023	Terugkomen op de resultaten van het onderzoek dat in 2022 zou plaatsvinden, naar de wijze waarop notarissen softwarematig kunnen worden geholpen om te voldoen aan de poortwachtersverplichting.	Bestuur	Bestuurssecretaris	?

Vergadering van de Ledenraad d.d. 15 februari 2023

Vooraf & ter vergadering ingediende vragen vanuit de ringvergaderingen t.b.v. ledenraad van 15 februari 2023

Nr.	Ring	Vraag vanuit de ledenraad	(Re)actie vanuit het bureau
1	Limburg B. Versteeg	Bewaringsoverschot: Wat is in de nieuwe praktijkaanwijzing een toereikend bewaringsoverschot? Dit wordt niet gekwantificeerd, maar is dat 10k, 100k, 200k per notaris?	<p>"Indien het door u reeds aangehouden bewaringsoverschot toereikend is in dier voege dat in dit bewaringsoverschot zijn meegenomen de kosten zoals omschreven onder 2.1 van de Praktijkaanwijzing derdengelden, dan bent u niet verplicht om nog een 'extra' buffer aan te houden op grond van de Praktijkaanwijzing derdengelden. Of het reeds door u aangehouden bewaringsoverschot in dat verband toereikend is, is aan u ter beoordeling."</p> <p>Een bewaringsoverschot is dus toereikend als in dit bewaringsoverschot zijn meegenomen de kosten zoals omschreven onder 2.1 van de Praktijkaanwijzing derdengelden. Met behulp van de formule (zie 2.3 van de Praktijkaanwijzing derdengelden) kan berekend worden of het door een notaris aangehouden bewaringsoverschot voldoende is.</p> <p>Indien het door de notaris aangehouden bewaringsoverschot lager is dan het bedrag dat op grond van vermelde formule als buffer op de derdengeldenrekening aangehouden dient te worden (middels een berekening op basis van gegevens van het voorafgaande boekjaar), dan is er dus géén sprake van een toereikend bewaringsoverschot. In dat geval dient de betreffende notaris het bedrag van het bewaringsoverschot te verhogen, zodat hij ten minste voldoet aan de buffer die hij uit hoofde van de Praktijkaanwijzing dient aan te houden op zijn derdengeldenrekening (mits er geen sprake is van de andere uitzondering zoals vermeld in 2.2 van de Praktijkaanwijzing derdengelden).</p> <p>Tot slot het volgende. De hoogte van de aan te houden buffer is afhankelijk is van het soort praktijk dat een notaris voert. Is jouw praktijk als notaris gericht op vastgoed, dan zal de buffer ook hoger uitvallen. Heb je uitsluitend een familiepraktijk, dan zal de buffer veel lager uitvallen. Juist door deze verschillen, is het niet mogelijk het 'toereikend bewaringsoverschot' te kwantificeren.</p>
2	Rotterdam J. van Loon	Cursus ringvoorzitters Er wordt gevraagd of er nog een cursus wordt georganiseerd voor de ringvoorzitters met betrekking tot doorzoekingen van kantoren.	Ja, deze is in de planning en vindt in het voorjaar plaats. Informatie volgt nog.

3	Rotterdam J. van Loon	<p>Openbaarmaking vertrouwelijke stukken</p> <p>Jolande van Loon geeft aan dat in haar ring regelmatig vragen worden gesteld door rechter-commissarissen over openbaarmaking van vertrouwelijke stukken. Notarissen dienen zich ervan bewust te zijn dat aan deze verzoeken niet mag worden voldaan.</p>	<p>Dat is juist. Bij dit soort vragen is het verstandig te bellen met de KNB en te overleggen wat wel en niet vertrekt mag worden.</p>
4	Rotterdam J. van Loon	<p>Gebruik WID-scanners</p> <p>Jolande van Loon merkt op dat bij het inscannen van identificatiemiddelen in WID-scanners, de foto en het BSN niet automatisch worden afgedekt en dus worden opgeslagen. Aan Praktijkzaken wordt gevraagd hoe hiermee om te gaan.</p>	<p>Het gebruik van de WID-scanner is verplicht. Voor een correcte controle is het noodzakelijk om alle informatie van het ID-document te scannen. In dit kader is het noodzakelijk deze gegevens te verstrekken en te verwerken. Na de scan ontvangt de notaris een rapport. Het is de vraag of de genoemde persoonsgegevens ook op dit rapport zouden moeten worden opgenomen. Dit wordt momenteel bekeken en zo nodig zal aan PWF-diensten gevraagd worden om het rapport aan te passen. Tot het moment dat dit een feit is, mag de notaris het huidige rapport van de WID-scan opnemen in zijn dossier en dus verwerken.</p>
5	Rotterdam J. van Loon	<p>Kwaliteitsfonds</p> <p>Een lid wil graag dat het kwaliteitsfonds nog een keer door de Ledenraad onder de aandacht wordt gebracht. Ooit was 15 mln het beoogde plafond, inmiddels stijgt dit door naar 27 mln, en waarschijnlijk binnenkort naar 30 mln. Dat is het dubbele. Kosten tucht en toezicht kunnen makkelijk betaald worden uit de pot. De KNB lijkt dol te zijn op potjes waar de leden zelf geen zicht op hebben en die door het bestuur zelf worden beheerd. Het gaat maar door, die € 10,00 per akte. Miljoenen. Vraag: komt er een maximum, of gaan we doorsparen? Dat kan niet de bedoeling zijn. Nu zit er 3 x Frank Oranje in. Hoe vaak verwachten we dit? Ledenraad: stel paal en perk. En: gaan</p>	<p>Het kwaliteitsfonds wordt jaarlijks onder de aandacht van de ledenraad gebracht, zo ook vandaag, de ledenraadsvergadering van 15 februari 2023: de begroting is geagendeerd als ingezonden stuk, ter informatie.</p> <p>In de aanvangsfase van het Kwaliteitsfonds is het beoogde plafond van het fonds gelijk gesteld aan het maximum van de collectieve beroepsaansprakelijkheidsverzekeringen, te weten € 25 mln. Er is een verzekering afgesloten tot 30 mln met eigen risico van 20 mln. De groei van het vermogen naar het beoogde van het plafond zal naar verwachting in 2024 worden bereikt. Begin 2024 zal de feitelijke situatie, de begroting en de bijdrage per akte ter discussie worden ingebracht in de Ledenraad. Alsdan kan worden besloten wat de financiële bijdrage per akte moet zijn. Die financiële bijdrage is mede afhankelijk van de feitelijke kosten van het toezicht en het tuchtrecht, naast eventuele calamiteiten waaraan de vragensteller refereert.</p>

		we dit nog herverzekerden? Dit fonds hoeft niet te blijven groeien.	
6	Rotterdam J. van Loon	<p>Niet-gelegaliseerde volmachten</p> <p>Er zijn ANBI's die notarissen wensen "af te schepen" met niet-gelegaliseerde volmachten, met daarbij een door een notaris afgegeven "specimen-handtekening". Moeten we als notariaat willen meewerken aan een dergelijke gang van zaken? Of moeten we (a) altijd legalisatie vragen als "best practice", en/of (b) niet mee willen werken aan het afgeven van een dergelijke specimen-handtekening? Heeft de KNB hier overleg over met ANBI's of overkoepelende instanties?</p>	<p>Elke notaris dient bij de uitvoering van zijn werkzaamheden zelf een afweging te maken hoe deze werkzaamheden worden binnen de kaders van de wet worden uitgevoerd. De notaris maakt hierin zijn of haar eigen afweging en hierin heeft de notaris keuzeruimte. Omtrent legalisering heeft de KNB op 26 januari 2023 recent nog haar leden geïnformeerd. Zie: https://notarisnet.notaris.nl/nieuwsberichten/adviezen-en-handvatten-knb-voor-corona-vervallen-in-beginsel-per-1-februari</p>
7	Rotterdam J. van Loon	<p>Bewaren kopie ID en AVG</p> <p>Onze poortwachterscans bevatten veel foto's; moeten we die scans printen, zwart lakken, en dan weer scannen? En de oorspronkelijke scans verwijderen? Dat is veel en onnodige handling; niet te doen. Maar op de scans staat wel echt alles, inclusief bsn. Er schijnt een notitie te zijn waar in staat wat er kan; kan deze nog eens gedeeld worden met alle leden? Want het specifieke antwoord op deze vraag staat niet in de FAQ's over dit onderwerp.</p>	<p>Op grond van de AVG moet er bij iedere verwerking van een persoonsgegeven getoetst worden of deze verwerking voldoet aan artikel 5 AVG en artikel 6 AVG. Eenvoudig gezegd betekent dit dat een persoonsgegeven alleen mag worden verwerkt voor rechtmatige doeleinden en alleen als het echt niet anders kan. Kortom: verwerking is alleen toegestaan als u zonder deze gegevens uw doel niet kunt bereiken. Het is daarom van belang om bewust te zijn waarom je bepaalde gegevens verwerkt.</p> <p>Mag ik het rapport van de WID-scanner dat een scankopie van het identiteitsdocument bevat wel bewaren?</p> <p>Ten aanzien van een cliënt die voor de eerste maal voor de notaris verschijnt bij het verlijden van een notariële akte (artikel 39 lid 1 Wna), geldt naast de identificatieplicht ook een verplichting tot verificatie van de echtheid van het identiteitsdocument van de cliënt. De notaris dient dit te controleren door gebruik te maken van een WID-scanner (artikel 39 lid 1 Wna jo artikel 19A Vbg2011 jo Reglement gebruik WID-scanner).</p> <p>De controle van de echtheid gebeurt door het maken van een scan van een identiteitsdocument en het uitlezen MRZ en de chip in het identiteitsdocument. Vervolgens produceert de WID-scanner een rapport dat ook kopieën van het identiteitsdocument omvat om aan te tonen dat de echtheidskenmerken aanwezig zijn.</p> <p>Om de controles uit te voeren door middel van de WID-scanner, is het ook noodzakelijk om een scankopie te maken van het document voor de controle op echtheid. Hierdoor is het onvermijdelijk dat alle gegevens, waaronder ook het BSN en de foto, op de scan zichtbaar zijn en niet bewerkt worden weergegeven.</p> <p>Het uitgangspunt onder de AVG is dat men bij verwerking van persoonsgegevens in beginsel streeft naar minimale gegevensverwerking (artikel 5 lid 1 sub c AVG) en dus bij iedere verwerking de vraag</p>

			<p>gesteld moet worden of het noodzakelijk is. Om aan de verificatieverplichting van artikel 39 lid 1 Wna jo artikel 19A Vbg2011 jo Reglement gebruik WID-scanner te voldoen, zult u de WID-scanner moeten gebruiken en dat resulteert in het ontvangen van het rapport met de gegevens die zichtbaar zijn op het identiteitsdocument (zoals foto en BSN). Het bewaren van het rapport is nodig om aan te tonen dat deze controle is uitgevoerd. De verwerkingen 'uitvoeren van WID-scan' en 'bewaren rapport WID-scan' zijn noodzakelijk en daarmee geoorloofd. U hoeft het resultaat van de WID-scan dus niet te wissen of te bewerken. De KNB is in overleg met de leveranciers van de WID-scanners en de NSL's om te bespreken of de WID-scan rapportages aangepast dienen te worden.</p> <p>Mag ik het rapport van de WID-scanner dat een scankopie van het identiteitsdocument bevat bewaren wanneer ik de WID-scanner heb gebruikt voor verificatie van een identiteitsdocument bij legalisatie?</p> <p>Een notaris die een onderhandse volmacht legaliseert (op grond van artikel 52 lid 2 Wna), heeft niet met artikel 39 lid 1 Wna te maken en ook niet met de scannerverplichting. Uiteraard moet die notaris de identiteit van de volmachtgever vaststellen, echter niet op grond van artikel 39 lid 1 Wna maar omdat hij moet weten wie hij voor zich heeft. Anders kan hij niet verklaren wie in zijn bijzijn zijn handtekening heeft gezet. Omdat er geen scanverplichting geldt bij legalisaties en daarmee ook geen verplichting om aan te tonen dat u de scanner heeft gebruikt zult u het rapport alleen in bewerkte vorm mogen opslaan. De Wna schrijft namelijk niet voor dat de notaris een kopie van het identiteitsdocument bewaart van personen die hij heeft geïdentificeerd. Wel is het raadzaam aan te tekenen door wie, op welke datum de identiteit van de cliënt is vastgesteld en aan de hand van welk document. U zult het rapport moeten bewerken zodat alleen de voor u noodzakelijke gegevens worden verwerkt. Welke gegevens noodzakelijk zijn zal afhankelijk van de situatie, dit is ter beoordeling van de notaris.</p>
8	Rotterdam J. van Loon	<p>BFT</p> <p>Notaris heeft onlangs BFT-controle gehad en heer Snoeren van BFT gaf aan dat nadat de 5 klachten BFT bij de KvN/Hof zijn geweest, men van plan is om de piketpaaltjes verder te slaan en ook het vastgoed gehouden door de personal holdings mee te nemen. De heksenjacht gaat voort. Graag aandacht hiervoor in gesprekken van bestuur met KNB. Met de nadruk op aandacht voor het feit dat dit beleid het notarisvak niet aantrekkelijker maakt.</p>	<p>Dit is constant onderwerp van gesprek tussen het BFT en de KNB. Het is en blijft zo dat de KNB en het BFT hier anders naar kijken. Eén en ander zal ook meegenomen worden in de gedachten over de modernisering van de Wna.</p>

9	Rotterdam J. van Loon	<p>BFT</p> <p>Graag aandacht voor zaak Veldhoven. Misschien kan BFT meer aandacht hebben voor toezichttaken. Hoe kan het dat deze fraude bij deze notaris niet is geconstateerd. Vorige week weer negatieve pers voor het notariaat. Kan BFT na zaak Oranje zich niet beter gaan focussen op fraude op de kantoren. Dit is pas echt schadelijk voor de goede naam van het notariaat.</p>	Ook dit neemt de KNB mee in de richting van het BFT.
10	Rotterdam J. van Loon	<p>Appèlcommissie</p> <p>De KNB heeft een appèlcommissie. Wat is precies de taak van deze commissie?</p>	Het bestuur van de KNB kan op grond van artikel 107 lid 1 Wna hoger beroep instellen tegen alle beslissingen van de kamers voor het notariaat. Het bestuur meent dat er situaties denkbaar zijn in het algemeen belang van het notariaat dat meer van deze mogelijkheid gebruik wordt gemaakt. Het bestuur wil alvorens van deze mogelijkheid gebruik te maken zich goed laten adviseren. In dat licht heeft het bestuur een appèlcommissie ingesteld waarin advocaten zitting hebben die vaker betrokken zijn bij tuchtzaken. Zij zullen het bestuur van een advies voorzien vanuit hun expertise en kennis. Een lid van de appèlcommissie die vanuit zijn werk betrokken is bij een zaak zal niet betrokken zijn bij de advisering aan het bestuur over de vraag of het bestuur van de mogelijkheid in artikel 107 lid 1 Wna gebruik zou moeten maken.
11	Den Haag M. Heemskerk	<p>Cyberveiligheid</p> <p>In verband met de cyberveiligheid was de vraag ook te kijken naar de website van de FIU, deze lijkt sterk verouderd en verre van veilig.</p>	De KNB heeft contact met de FIU-Nederland.
12	Den Haag M. Heemskerk	<p>Verklaring banken WWFT</p> <p>In de ring zijn grote zorgen over de verklaring die gestuurd moet worden naar de banken bij een informatieverzoek. Is er afgesproken onder welke voorwaarden deze verklaring opgevraagd kan worden bij een notaris? Er is angst dat dit een standaard verzoek gaat worden. Overleg geweest met notarissen in België en Frankrijk en die begrepen niet dat zoiets hier kon. Het is dus</p>	<p>Vanaf 1 februari jl. kan deze verklaring (Verklaring notaris naar aanleiding van informatieverzoek bank in verband met Wwft) worden gebruikt als een bank in het kader van haar Wwft-verplichtingen vragen stelt over de derdengeldenrekening. Deze vragen zien op transacties die in het verleden (vanaf maar ook voor 1 februari jl.) hebben plaatsgevonden via derdengeldenrekeningen. Over deze verklaring heeft de KNB op 19 december jl. bericht op NotarisNet (https://notarisnet.notaris.nl/nieuwsberichten/verklaring-oplossing-voor-informatieverzoeken-derdengeldenrekeningen).</p> <p>Hierin staat onder meer: "Op grond van de Wwft zijn banken verplicht tot cliëntenonderzoek. Tot hun cliënten behoren ook notarissen met derdengeldenrekeningen. In het kader van hun Wwft-verplichtingen vragen banken</p>

		<p>niet een Europees iets. Meer gewenst was een duidelijk standpunt naar de banken dat wij onze eigen toezichthouder hebben. Wat moeten we nu met deze verklaring? We maken het probleem van de bank, ons probleem. Bij invullen verklaring moet weer dossier tegen het licht gehouden worden. Wat als kwaliteitsrekening opgezegd wordt, kan een notaris dan ook privé geen rekeningen meer openen?</p>	<p>soms informatie aan notarissen over bepaalde transacties die hebben plaatsgevonden via hun derdengeldenrekeningen. Vanwege de notariële geheimhoudingsplicht kunnen notarissen vaak niet voldoen aan een dergelijk informatieverzoek. Wwft-cliëntenonderzoek door banken en de wettelijke geheimhoudingsplicht van notarissen botsen dus soms met elkaar. De KNB heeft de minister van Justitie en Veiligheid en de minister voor Rechtsbescherming hierop gewezen. Naar aanleiding hiervan hebben het ministerie van Justitie en Veiligheid, het ministerie van Financiën, De Nederlandsche Bank (DNB), het Bureau Financieel Toezicht (BFT), de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) en de KNB dit probleem besproken en gezocht naar mogelijke oplossingen hiervoor. De oplossing is <u>gevonden</u> in een <u>verklaring (doc)</u> van de notaris. Deze bevat feitelijke informatie over het Wwft-cliëntenonderzoek dat de notaris heeft uitgevoerd. Als een bank in het kader van haar Wwft-verplichtingen transactie-informatie vraagt aan een notaris en de notaris de gevraagde informatie niet kan verstrekken vanwege zijn wettelijke geheimhoudingsplicht, dan kan de notaris deze verklaring afgeven aan de bank. De bank mag dan op deze verklaring vertrouwen.”</p> <p>Deze verklaring is tot stand gebracht en akkoord bevonden door alle hierbij betrokken partijen (het ministerie van Financiën, het ministerie van Justitie en Veiligheid, DNB, het BFT, de NVB en de KNB). Deze verklaring is de oplossing die is gevonden voor het spanningsveld tussen de verplichting tot Wwft-cliëntenonderzoek van banken en de wettelijke geheimhoudingsplicht van notarissen. Dit spanningsveld ontstaat bij informatieverzoeken van banken aan notarissen over transacties via notariële derdengeldenrekeningen. Zie over dit spanningsveld en de brief die de KNB hierover heeft geschreven aan de minister van Justitie en Veiligheid en de minister voor Rechtsbescherming het bericht https://notarisnet.notaris.nl/nieuwsberichten/onderzoek-naar-conflicterende-plichten-banken-en-notarissen.</p> <p>De oplossing/verklaring dient om te voorkomen dat een bank, als de notaris niet voldoet (niet kan voldoen) aan een Wwft-informatieverzoek van de bank, de klantrelatie met de notaris beëindigt (moet beëindigen) en diens derdengeldenrekening opzegt (moet opzeggen) op grond van artikel 5 lid 3 Wwft. De verklaring is geen Europees iets maar een nationale oplossing voor het in Nederland geconstateerde spanningsveld. De verklaring is niet in strijd met het tipping off-verbod van artikel 23 Wwft. Het BFT en het ministerie van Justitie en Veiligheid hebben dit bevestigd.</p> <p>In de Beleidsagenda aanpak witwassen (https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2022Z17664&did=2022D37509) schrijven de ministers van Financiën en Justitie en Veiligheid over de oplossing: “Daarom is besloten dat als een bank aanleiding heeft om voor de naleving van Wwft-verplichtingen informatie op te vragen bij een notaris over transacties van zijn cliënten, die notaris dan daarover een verklaring afgeeft aan de bank. De verklaring bevat feitelijke informatie over het cliëntenonderzoek dat de notaris heeft uitgevoerd. De bank mag op deze verklaring vertrouwen, deze gebruiken bij en verwerken in haar Wwft-cliëntenonderzoek en verstrekken aan een toezichthouder of opsporingsdienst, als daarom wordt gevraagd. De notaris zal in alle gevallen waarin een dergelijke verklaring wordt afgegeven daar onverwijld melding van doen bij BFT. Over twee jaar zal deze oplossing worden</p>
--	--	--	--

			<p>geëvalueerd met de vraag of en waar deze zo nodig aanpassing behoeft. Met deze passende, duurzame oplossing, die in overeenstemming is met de Wwft, kunnen alle betrokken partijen aan de op hen rustende wettelijke vereisten voldoen.”</p> <p>De verklaring is bedoeld voor situaties waarin een bank aanleiding heeft om voor de naleving van haar Wwft-verplichtingen informatie op te vragen bij een notaris over transacties via de derdengeldenrekening. Over 2 jaar zal deze oplossing worden geëvalueerd. Mocht blijken dat banken oneigenlijk gebruik maken van de verklaring, dan zal de KNB dit uiteraard eerder aankaarten bij de NVB.</p>
13	Den Haag M. Heemskerk	<p>Executeur</p> <p>Het wordt als executeur steeds lastiger om informatie te krijgen van banken. Juridisch is de executeur gevoegd maar banken willen vaak nog akkoord van erfgenamen. Dit is niet werkbaar.</p>	<p>Bij de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) is dit onder de aandacht gebracht. Zij hebben dit in een werkgroep besproken die zich bezig houden met afhandelingen van nalatenschappen. Zij gaven aan dat op verzoek er wel inzage kan zijn als executeur maar dat Banken hier hun eigen beleid op hebben. Zij kunnen hierin niets betekenen.</p>
14	Den Haag M. Heemskerk	<p>Transacties</p> <p>Er zijn problemen met het overmaken van transacties van meer dan €500.000,-. Er zijn banken die dit als limiet hanteren. Dat betekent dat grotere bedragen in meerdere overboekingen gedaan moeten worden. Dit is niet werkbaar.</p>	<p>Dit wordt besproken met de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB).</p>
15	Den Haag M. Heemskerk	<p>Machtiging tot incasso</p> <p>Er wordt op gewezen dat er nog banken zijn die de machtiging tot incasso opnemen in de hypotheekakte. Alle gegevens van die mensen worden openbaar opgenomen in het kadaster. ING heeft het inmiddels uit de akten gehaald, maar er zijn nog banken (Hypotrust werd genoemd) die het nog steeds in de akte opnemen.</p>	<p>Dit wordt besproken met de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB).</p>

16	Den Haag M. Heemskerk	<p>Anoniem melden</p> <p>Er wordt nogmaals aangedrongen op het belang van anoniem melden. Een notaris was benaderd door een client die wist dat hij gemeld had, omdat de melding in het dossier zat bij de belastingdienst. Melder werd met naam en toenaam genoemd. Dit levert een duidelijk gevaar op voor melders. De leden weten dat er over gesproken is, maar dringen nogmaals aan dat dit opgelost moet worden.</p>	<p>Anoniem melden is niet mogelijk, zie (https://notarisnet.notaris.nl/nieuwsberichten/minister-maakt-anoniem-melden-van-ongebruikelijke-transactie-niet-mogelijk). Daarom is de veiligheid van notarissen als melders van ongebruikelijke transacties essentieel. De KNB benadrukt dit voortdurend in contacten met onder meer het ministerie van J&V, Openbaar Ministerie, BFT en FIU-Nederland. Over de vermelde casus heeft de KNB navraag gedaan bij de FIU-Nederland.</p>
17	Den Haag M. Heemskerk	<p>Passeren op afstand</p> <p>Er zijn notarissen die het jammer vinden dat het op afstand passeren niet meer mogelijk is. Juist bij terminale patiënten die een besmettelijke ziekte hebben kan dit heel belangrijk zijn.</p>	<p>Hiermee wordt naar wordt aangenomen bedoeld op artikel 26 van de Tijdelijke wet COVID-19 Justitie en Veiligheid (spoedwet). Dit artikel was een noodmaatregel in verband met de coronapandemie en is per 1 februari jl. inderdaad vervallen (https://notarisnet.notaris.nl/nieuwsberichten/tijdelijke-coronawet-stopt-grotendeels-per-1-februari-2023). De Minister voor Rechtsbescherming, Franc Weerwind, geeft aan dat hiertoe is besloten omdat <i>“de omstandigheden niet meer van dien aard zijn dat het behoud daarvan nog langer noodzakelijk zal zijn, ook niet indien het aantal besmettingen verder zou toenemen.”</i></p> <p>Ondanks het niet verlengen van de spoedwet en met name artikel 26 daarvan, kunnen sommige van de KNB adviezen en praktische handvatten nog wel van kracht zijn. Coronagevallen of situaties die hiermee vergelijkbaar zijn kunnen zich immers nog altijd voordoen. Bovendien heeft de pandemie inzichten en werkwijzen doen ontstaan die ook buiten coronasituaties van nut kunnen zijn en kunnen worden toegepast. Hoewel het in specifieke situaties steeds aan de (toegevoegd of kandidaat-)notaris is om binnen de grenzen van de notariële wet- en regelgeving aan de hand van feiten en omstandigheden van het individuele geval te beoordelen en te bepalen of toepassing hiervan daadwerkelijk kan plaatsvinden, zijn vanuit de KNB enkele adviezen en handreikingen hierover gepubliceerd op NotarisNet.</p> <p>Zo geldt bijvoorbeeld voor identificatie en legalisatie het volgende:</p> <p>“Identificatie</p> <p><i>In artikel 39 lid 1 Wna staat dat de notaris de identiteit van de personen die de eerste maal voor hem verschijnen moet vaststellen aan de hand van een bepaald identiteitsdocument. De notariële wet- en regelgeving schrijft niet voor hoe de notaris de identiteit van personen die blijkens de akte daarbij als partij optreden maar niet bij het verlijden van de akte verschijnen (volmachtgevers) moet vaststellen. In verband met het coronavirus is de praktijk ontstaan om in gevallen die niet onder artikel 26 van de spoedwet vallen als passerend notaris contact te leggen met een volmachtgever door middel van audiovisuele communicatiemiddelen. Op deze</i></p>

			<p>wijze wordt de volmachtgever geïdentificeerd en wordt nagegaan of hij inderdaad de bewuste volmacht heeft afgegeven en de inhoud en gevolgen hiervan begrijpt. Ook komt voor dat de volmacht tijdens dit audiovisuele contact wordt ondertekend. De handtekening onder de volmacht wordt in deze gevallen doorgaans niet gelegaliseerd door een collega-notaris of buitenlandse autoriteit. In gevallen waarin wordt getwijfeld aan de identiteit van de volmachtgever wordt het laten legaliseren van de handtekening onder de volmacht door een collega-notaris of een autoriteit in het buitenland aanbevolen. In geval van een vermoeden van fraude, misbruik of witwassen is het uiteraard raadzaam om de volmachtgever uit te nodigen op kantoor.</p> <p>Legalisatie Legalisatie van een handtekening door de notaris houdt in dat hij op het aangeboden stuk of op een daaraan aangehecht stuk – meestal een onderhandse volmacht – een door hem gedagtekende en ondertekende verklaring stelt waarin hij de echtheid van de handtekening bevestigt (artikel 52 lid 2 Wna). In verband met het coronavirus is de praktijk ontstaan om te legaliseren op digitale wijze. Dat wil zeggen waarneming van het zetten of verificatie van de handtekening door middel van audiovisuele communicatiemiddelen. Dit wordt gelet op de risico's die dit kan meebrengen door de KNB ontraden, met name als de legaliserend notaris de volmachtgever niet kent. Het als passerend notaris laten legaliseren van een handtekening onder een volmacht is niet verplicht volgens de notariële wet- en regelgeving. Maar het is raadzaam en een goed gebruik binnen het notariaat om, met name als de passerend notaris de niet-verschijnende partijen niet kent, hun handtekeningen onder een volmacht door een collega-notaris of een autoriteit in het buitenland te laten legaliseren. Het komt voor dat een legalisatieverklaring geclausuleerd wordt afgegeven. Dat wil zeggen omkleed met kwalificaties of voorbehouden. De KNB vindt dat een legalisatieverklaring duidelijk en ongeclausuleerd moet zijn. De legaliserend notaris moet, in de woorden van Waaijer in WPNR 2017/7143, klare wijn schenken en geen 'halfbakken' verklaring afgeven. Oftewel: of de notaris geeft een ongeclausuleerde legalisatieverklaring af waarvoor hij ten volle verantwoordelijk is, of de notaris geeft geen verklaring over de handtekening af.”</p> <p>Zie: https://notarisnet.notaris.nl/nieuwsberichten/adviezen-en-handvatten-knb-voor-corona-ervallen-in-beginsel-per-1-februari</p>
18	Zeeland / West Brabant J. Trouw	<p>Didam-arrest</p> <p>Handvatten gevraagd voor OG-praktijk na Didam-arrest.</p>	<p>De KNB verwijst naar de informatie over het Didam-arrest op NotarisNet https://notarisnet.notaris.nl/didam-arrest</p> <p>De KNB krijgt momenteel totaal geen vragen over de toepassing van het Didam-arrest. Als er specifieke vragen zijn dan kunnen individuele notarissen hun vragen stellen aan Praktijkzaken via PZ@KNB.nl. Mochten hier vragen bij zitten die vaker voorkomen dan zal die informatie worden gepubliceerd op NotarisNet.</p>

19	Zeeland / West Brabant J. Trouw	<p>Digitaal ondertekenen</p> <p>Is de info rondom elektronische handtekeningen, en de toelaatbaarheid daarvan, op Notarisnet actueel? Hoe wenselijk is het als een koopovereenkomst door partijen digitaal is ondertekend? Bij de totstandkoming kunnen wellicht vraagtekens worden gezet, terwijl het de titel is van 'onze' levering.</p>	<p>Het is altijd aan de notaris om te bepalen of een digitaal ondertekende koopovereenkomst geaccepteerd kan worden. Daarbij moet bedacht worden dat digitaal ondertekende documenten een steeds meer voorkomende vorm van documenten is en dat het notariaat hierin niet kan achterblijven. De informatie op NotarisNet op dit punt is nog actueel en zal daar waar nodig worden aangevuld met de nieuwste ontwikkelingen op dit gebied.</p>
20	Zeeland / West Brabant J. Trouw	<p>Kamer voor het Notariaat</p> <p>Zijn er instructies voor ringbesturen over de werkwijze rondom vacatures in KvhN? Het is niet heel eenvoudig omdat het meerdere ringen beslaat, het bestuur een voordracht moet doen, maar de leden ook betrokken mogen/moeten worden.</p>	<p>Verwezen wordt naar de Verordening benoeming leden van de kamer voor het notariaat: https://www.wet-en-regelgeving-notariaat.nl/cms/showpage.aspx?id=26067&folderNr=1017</p>
21	Zeeland / West Brabant J. Trouw	<p>Best practices voor ringbesturen</p> <p>Er zijn meer zaken waarbij 'best practices' gedeeld zouden mogen worden. Bijvoorbeeld tips over programmavulling (het blijft soms hard werken om een fatsoenlijke opkomst te krijgen), maar ook over administratie/organisatie/archivering. Ander concreet voorbeeld: recent merkte ik ook dat Ring Oost-Brabant als enige is ingeschreven in de KvK. Is dit inderdaad raadzaam om te doen? Of overbodig? Als ringbestuur ben je af en toe best wel zoekend. Kan de KNB hier iets in betekenen?</p>	<p>De KNB is altijd bereid om te kijken of een passende spreker vanuit de KNB kan worden gevonden. Verder is het goed om onderling te delen welke sprekers en onderdelen werken. Dit laatste is iets tussen de ringen onderling. De KNB is altijd bereid om mee te denken bij concrete vragen. De KNB heeft ook een modelreglement voor het ringbestuur opgesteld.</p>
22	Amsterdam M. Rib	<p>Beperking notificatieplicht Mandatory Disclosure (DAC6)</p> <p>Wij begrepen uit de ring Amsterdam dat de Belastingdienst naar aanleiding van het</p>	<p>Over de gevolgen van het arrest van het HvJ EU van 8 december 2022 heb ik contact gehad met de NOVA en het MDR-team van de Belastingdienst. Het MDR-team van de Belastingdienst heeft mij inmiddels ook geïnformeerd over de verschillende gevolgen van de uitspraak voor advocaten en notarissen. Het MDR-team van de Belastingdienst heeft mede namens het Ministerie van Financiën</p>

		<p>arrest van het HvJ EU van 8 december 2022 (C-694/20) (over de strijd van de DAC6-meldingsplicht met EU-recht) het beleid hanteert dat de notificatieplicht van advocaten in bepaalde gevallen wordt beperkt. De notificatieplicht zou voor advocaten die optreden als intermediair en daarbij een beroep doen op hun verschoningsrecht uitsluitend gelden indien degene die de advocaat in kennis moet stellen van diens meldingsplicht, de cliënt van de advocaat is. Deze beperking van de notificatieplicht zou niet gelden voor andere verschoningsgerechtigden zoals notarissen. Dit lijkt ons een ongewenste uitkomst. Is de KNB op de hoogte van dit beleid van de Belastingdienst en kan er in het overleg met de Belastingdienst op worden aangedrongen dit ook voor notarissen komt te gelden?</p>	<p>laten weten dat het arrest, dat gaat over advocaten, niet wordt toegepast op notarissen. Voor notarissen wijzigt er (vooralsnog) niets. Notarissen blijven derhalve (vooralsnog) verplicht om aan de in artikel 10h lid 5 WIB omschreven notificatieplicht te voldoen. De vraag of de notificatieplicht van andere verschoningsgerechtigden dan advocaten in strijd is met het EU-recht ligt op dit moment voor bij het HvJ EU (verzoek om een prejudiciële beslissing van België van 29 september 2022, zaak C-623/22, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:62022CN0623&from=EN).</p> <p>Het MDR-team van de Belastingdienst heeft als motivering voor zijn standpunt onder meer het volgende aangegeven.</p> <p>De Belgische rechter heeft het HvJ EU in de zaak waarin op 8 december 2022 uitspraak is gedaan, een afgebakende vraag voorgelegd die specifiek gaat over advocaten en de activiteiten van het advocatenberoep (zoals het verdedigen of vertegenwoordigen in rechte van de cliënt). De vraag is immers of - kort gezegd - de notificatieplicht in strijd is met een aantal beginselen "in zoverre die verplichting tot gevolg heeft dat een <i>advocaat</i> die optreedt als intermediair verplicht wordt gegevens die hij verneemt tijdens de uitoefening van de wezenlijke activiteiten van zijn beroep, namelijk het verdedigen of vertegenwoordigen in rechte van de cliënt en het verlenen van juridisch advies, zelfs buiten elk rechtsgeding, te delen met een andere intermediair die niet zijn cliënt is".</p> <p>Het HvJ EU gaat in zijn uitspraak specifiek in op de activiteiten en de rol van een advocaat in een democratische samenleving (zie met name de overwegingen 27 en 28). Ook in zijn dictum beantwoordt het HvJ EU louter de afgebakende vraag die hem is voorgelegd, namelijk dat de Richtlijn in strijd is met artikel 7 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie "voor zover de toepassing ervan door de lidstaten tot gevolg heeft dat een <i>advocaat</i> die optreedt als intermediair (...) verplicht is om iedere andere intermediair die niet zijn cliënt is onverwijld in kennis te stellen van zijn meldingsverplichtingen (...)".</p>
--	--	---	--